

KIRSALDAN KENTSELE

İmtiyaz Sahibi

Fatih Mehmet ERKOÇ
Büyükşehir Belediye Başkanı

Yayın Koordinatörü

Cevdet KABAKCI
Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanı

Yayın Yönetmeni

Mustafa SEMERCİ
Kültür ve Turizm Şube Müdürü

Editör

Ömer Yalçın OVA

Kapak Tasarım

Fotoğraflama

Yasin MORTAŞ

Baskı: Fikir AJANS

İSBN: 9786054996650

Baskı Tarihi: 2018

İletişim Adresi

Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi
Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı
Tel: 0344 225 24 15 - 0344 225 24 16

***Bu Eser Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi'nin Bir Kültür Hizmetidir.
Bu eserin yayın-telif hakkı yazarına aittir. Başka bir ad altında kısmen,
tamamen kopya ya da uyarlama yapılamaz. Ancak kaynak göstermek
koşuluyla alıntı yapılabilir.***

KIRSALDAN KENTSELE

(1945- 2016)

Mustafa OKUMUŞ

Kahramanmaraş 2018

SON ELLİ YILDA
KÜLTÜR-SANAT VE SOSYALLEŞMEDE
DÜNDEN BUGÜNE KAHRAMANMARAŞ

BİRİNCİ BÖLÜM

TAKDİM

Kahramanmaraş tarihi, kültür ve doğasıyla geçmişi nice asırlara uzanan bir şehirdir.

Köklü bir medeniyet mirasını taşımanın ve devam ettirmenin sorumluluğunun farkındayız. Yaşadığımız yüzyılda geçmişten geleceğe uzanan bir kültür ve medeniyet köprüsü olmanın bilinci ile diktiğimiz her taş, yaptığımız her yol, inşa ettiğimiz her yapı, gerçekleştirdiğimiz her proje geleceğe taşıdığımız bir medeniyet habercisidir.

Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi olarak ilk günden beri sahip olduğumuz köklü medeniyet mirasını ihya etmeyi en büyük görevlerimizden biri olarak belirledik.

Amacımız her şeyiyle daha güzel bir Kahramanmaraş'tır. Bunun için bir yandan alışılan ve herkesçe bilinen belediyeçilik hizmetlerini geliştirirken, bir yandan da Kahramanmaraş'ın kültürel ve tarihi zenginlikleri insanımızla buluşturuyor ve geleceğe taşıyoruz.

Kültür sanat hizmetlerimizi hazırlarken vatandaşlarımızın beklentileri doğrultusunda hazırlamaya gayret gösteriyor her yaş grubunun ilgi ve ihtiyaçlarını dikkate alıyor özenli bir çalışma neticesinde faaliyete geçiriyoruz.

Alanında uzman isimlerin katılımıyla gerçekleştirdiğimiz konser, konferans, sergi, tiyatro, sempozyum gibi kültürel programlarla Kahramanmaraşlıların kültürel yaşantılarını canlandırmak, bilgi dağarcıklarını genişletmek ve Kahramanmaraş'ta yaşamanın avantajlarını hissettirmek istiyoruz.

Kültür sanat ve hobi kurslarımızın özellikle sosyal hayata dhil olmak isteyen her yaştan kadın ve erkeğin ilgi ve beklentilerini karşılamasına zen gösteriyoruz. Ayrıca kurslarımızı planlarken kursiyerlere hoşça vakit geirtmenin yanı sıra onları bir meslek sahibi yapması emeklerinin ekonomiye kazandırılması ve geleneksel sanatlarımızın yaşatılması için gerekli kriterleri de dikkate alıyoruz.

şairler ve şiirler şehri olarak edebiyat ve kültürün başkentliğini yapan Kahramanmaraş kültürel faaliyetleriyle her zaman bir adım nde olmayı sürdürüyor.

Kahramanmaraş'ın geleceğini ya da geleceğin Kahramanmaraş'ını düşünerek kültür mirasımıza sahip çıkma adına şehir kitaplığına kazandırdığımız sayısız kültür yayına bir yenisini daha eklemenin mutluluğu içerisindeyiz.

Değerli yazarın gayretleri ile hazırlanan bu kitapta Kahramanmaraş'ın geçmişten günümüze kültür hayatına ışık tutacak nitelikte bir çalışmadır. Başta değerli yazara ve bu eserin basım ve yayımında emeği geçen herkese teşekkür ederim.

Geçmişin güzelliklerini ve izlerini geleceğe taşıyacak nice eserlerde buluşmak ümidiyle...

Fatih Mehmet ERKOÇ
Kahramanmaraş Büyükşehir Belediye Başkanı

ÖNSÖZ

SON ELLİ YILDA KÜLTÜR-SANAT VE SOSYALLEŞMEDE KAHRAMANMARAŞ

Bin dokuz yüz kırklı yılların içinden geliyorum. Bugüne değin kırsaldan-kentsele gelinen yenilenme, değişim ve gelişim sürecini yaşayanlardanım. Allah'a çok şükürler olsun ki bana 84 yıllık bilinçli bir ömür verdi; karşılığında bir de sorumluk: Yetmiş yıllık toplumsal algılarıma gözlem ve araştırmalarımı da ekleyerek oluşan yaşamsal birikimimi, okurlarımla paylaşımına sunmak...

Dünden-bugüne, belleğimdekileri bilinçli bir anımsama gücüne sahip olduğuma inanıyorum. Bu yüzden ki, yaşamsal kültür-sanat ve sosyalleşme boyutuyla sınırlı tuttuğum bu kasayı, sizlere açmayı bir görev bildim. Böylece içinde yaşadığımız bu kentteki değişim ve gelişime dikkat çekmeye çalıştım. Şunu çok iyi biliyorum ki; benim yaşıma yakın ya da daha ileri yaşta olanlar, bu gelişim sürecinin içinden geldikleri için, bire bir benimle nostaljik bir alanda buluşacaklardır.

Teknolojik gelişim ve yaşam standardının yükselişiyle günümüzde daha da hızlanan bu süreçte, Belediyelerimizin önemli atılım ve açılımlarının katkısı vardır; elbette... Geçmişte Belediyecilik, rutin hizmetlerin dar kalıbı dışına çıkılmadan yapılırdı. Günümüzde ise Belediyeler, yönettikleri kent toplumunun her türlü gereksinimine duyarlı olmak, hizmet üretmek gibi bir sorumluluk duygusu ve zihniyet değişimi içindeler. Bu nedenle ki günümüzde toplumdaki hızlı değişimlerin gereği, kültürel-sanatsal ve sosyalleşmenin alt yapılarını hızla oluşturma çabasına girmişlerdir.

Bu nedenle NFKM., MAKM., SKM., KAFUM. ve diğerleri, halkımızın hizmetine sunulmuştur. Bu kültür merkezlerinde, son zamanlarda tiyatro, konser, konferans, sempozyum, resim, fotoğraf, ebru ve el sanatları sergileri gibi çok boyutlu sanatsal etkinliklere tanık oluyoruz. Özellikle NFKM.'de söz konusu güzel sanatlarla ilgili kursların da açıldığını gözlüyoruz. Ayrıca, KAFUM.'da son üç yıldır açılan "KİTAP FUARI" Kahramanmaraş için önemsenmesi gereken bir ilktir.

Bütün bu kültür ve sanatsal etkinlikler, Güzel Sanatlarla ilgili var olan birtakım olumsuz algıların düzelmesine de fırsat veriyor. Yanlış

algılar yerine doğrularını yerli yerine oturuyor. Ayrıca bu merkezlerde edebiyat günleri, şiir okuma yarışmaları, okulların sene sonu sosyal ve kültürel etkinlikleri, STK.'a ve siyasi parti toplantıları da düzenlenmektedir.

Belediyelerimizin, “her mahalleye bir kütüphane, bir taziye evi ve her semte bir kültür parkı” gibi sloganlarını da çok önemsiyorum. Bu konuda hayli mesafe alındığı, bu kitaba aldığımız Kütüphane, Taziye Evi ve Kültür Parkı listelerine bakıldığında anlaşılacaktır. Bir yanda okuma alışkanlığı kazanımı ve bilgi kaynağıyla tanışmaya vesile olan kütüphaneler; diğer yanda sosyalleşmenin, bilişimin, iletişimin, etkilenişimin, etkilemenin, kaynaşmanın ocağı olan Taziye Evleri ve Kültür Parklarının toplumsallaşmaya katkısı yabana atılamaz.

Kuşkusuz toplumsal boyutlu bu değişim, yenilenme ve gelişimin çok yönlü etkenleri vardır: Biz burada çalışmamızı, Kültür- Edebiyat, Güzel Sanatlar ve Sosyalleşme boyutuyla sınırlı tuttuk. Diyeceksiniz ki: “ Bacalı, bacasız sanayinin, ekonominin ve sözü edilmeyen onlarca diğer faktörlerin bu gelişime katkısı-etkisi yok mu?” Olmaz olur mu? Var, elbette... Öncelikle refah düzeyinin yükselmesi, kültür-sanata ilginin artması, sosyalleşmenin tetiklenmesi anlamına gelir. Ne var ki bunların her biri başlı-başına bir inceleme, araştırma konusudur. Bu nedenle çalışmamızı baştan beri söylediğimiz gibi belli bir sınır içinde kalmak üzere başlattık. Konuya salt güzel sanatlar ve estetik pencereden baktık. Dağıtmak istemedik. Sınırlanan bir kitap formatının içinde kalmaya çalıştık. Devasa bir konunun belli boyutları içinde kalmak, pek kolay olmuyor.

Dünü bugüne, bugünü daha güvenli bir geleceğe taşıma konusunda bir algı uyandırabildikse, (sınırlı alanda da olsa) bir görevi yerine getirmiş olmanın mutluluğunu yaşayacağız. Eksikler için bağışlanmak dileğimle...

20/ Nisan/ 2017
Mustafa OKUMUŞ

İÇİNDEKİLER

Takdim:.....	7
Önsöz:.....	9

BİRİNCİ BÖLÜM:

KIRSALDAN KENTSELE

A. Kırsaldan Kentsele Bakış ve Sosyo-Kültürel Hayat:.....	15
a.1- Köyün kalbi Sokoğzunda atardı /	22
a.2- Cuma namazları /	24
a.3- Okuma-yazma seferberliği /	26
a.4- O günün şartlarında kent, devlet algım ve okuma tutkum /	29
B. Maraş'a İlk Yolculuğum ve Kent Gerçeği İle Yüzleşmem /.....	35
b.1- Yolculuk /	35
b.2- Kente giriş, ön algılarım ve gerçekler /.....	36
C. O Günlerin Maraş'ı /	39
c.1- Camiler /	41
c.2- Hamamlar /	41
c.3- Konaklar, konutlar ve evler/	42
c.4- Sosyo kültürel değişim /	45
c.5- Çocuk bahçesi /	46
c.6- Bağ kültürü /	47
D. Günümüze Doğru Kahramanmaraş'ta Değişim ve Gelişme /	50
d.1- NFKM. Belediye'ye devri /	53
d.2- Kahramanmaraş musiki derneğinin kuruluşu /	55
d.3- Konservatuar bünyesinde tiyatro /	56
d.4- Kahramanmaraş'ta özel musiki dernekleri /	56
d.5- NFKM.Kültür-sanat ve sosyalleşmesindeki işlevi/	57
E. Kahramanmaraş'ta Kültür ve Piknik Parkları /	59
e.1- Çok amaçlı kültür ve piknik parklarının önemi /	59

e.2- Başlıca park ve piknik alanları/	60
F. Kahramanmaraş'ta Kütüphaneler /.....	64
f-1 Kütüphanelerin önemi/	64
f.2- Büyük Şehir Belediyesi Kütüphanelerinin adları ve semtleri /..	65
G. Kahramanmaraş'ta Taziye Evleri /	68
g. 1- Taziye evlerinin önemi ve işlevi /	68
g.2- Başlıca taziye evleri ve semtleri /	69
H. Kahramanmaraş'ta Kültür-Sanat Dernekleri /.....	71
h.1- Başlıca kültür-sanat dernekleri ve kısaca tanıtımlar /.....	71
İ. Kahramanmaraş'ta Yayınlanan Başlıca Dergiler /.....	77
i. 1- Giriş /.....	77
i. 2- Kültür-Sanat ve Edebiyat Dergileri /	77
İ. 3- Kültür-Sanat ve edebiyat dergileri tanıtımı/.....	81
J. Kahramanmaraş'ta Sempozyum ve Konferanslar /	83
K. Kahramanmaraş'ta Kültür-Sanat ve Edebiyat Açısından Yerel Gazetecilik /	84
k. 1- Giriş /.....	84
k. 2- İkinci Kuşak Gazeteler / 85	
k.3- Cumhuriyet Öncesi ve Sonrası Yayınlanmış İlk Gazeteler / ..86	
L. Kahramanmaraş'ta Yayıncılık /	87
l. 1- Giriş /	87
l. 2- Diğer Yayınlar /	88
M. Kahramanmaraş'ta Güzel-Sanatlar Dallarında Eğitim Veren Özel Kurumla da Var/	92
m.1- Giriş /	92
m.2- Fotoğraflarla Şahika Sanat Evi /.....	93
N. Kahramanmaraş'ta Resim Sanatı. Ressamlar ve Resim Sergileri /..97	
n.1- Giriş /.....	97
n.2- Kahramanmaraş Güzel Sanatlar Grubunun Oluşumu /.....	98
O. Kahramanmaraş'ta Fotoğraf ve Fotoğraf Sanatı /	100
o.1- Giriş /	103
o.2- NFKM.'de ilk bireysel fotoğraf sergisi /.....	105
o.3- NFKM.'de ilk karma fotoğraf sergisi /	107

o.4- PIAZZA-AVM.'de açılan “Kuşlarla Çırpınan Göl”
fotoğraf sergisi /107

İKİNCİ BÖLÜM

KAHRAMANMARAŞ'TA VE YAKIN ÇEVREDE KÜLTÜR-
SANAT VE SOSYALLEŞME ALANINDA YAPILAN KİMİ
ETKİNLİKLERLE İLGİLİ DEĞERLENDİRME-YORUM YAZILARI

1. Sergiye Davet /113
- 2- Adana Uluslar Arası Edebiyat Festivali (Çağımızda Deneme ve
Eleştiri Bölümü) /116
3. Artık Sanayimizle Birlikte Kültürümüzü de Dışa Açmalıyız /122
4. Kiraathanede Buluşalım /124
5. Kahramanmaraş Güzel Sanatlar Grubunun NFKM.'de II. Karma
Sergisi /126
6. NFKM.'de İcra Edilen Kahramanmaraş Belediyesi Konservatuari
Klasik Türk Musiki Konseri / 130
7. Kültür-Turizm Bk. Beyoğlu Beldesi Mustafa Okumuş Halk
Kütüphanesinin açılışı /133
8. Kahramanmaraş NFKM.'de Belediye Konservatuari Türk Sanat
Musiki Konseri /138
9. Gaziantep Sanko-Sanat Galerisinde Kahramanmaraşlı Bir
Ressam /141
10. NFKM.'de Ünlü Sanatçı-Yönetmen Ülkü Erakalın'dan Bir Hoş
Seda Kaldı Geriye (Yıldızlar Gökte Yaşar) /144
11. Tiyatro Toplumun Yansıdığı Bir Aynadır /147
12. 27 Şubat Akşamı NFKM.'i Sergi Salonunda Mistisizm Rüzgârları
Esti /153
13. Şair Sunay Akın'ın Sanat Şovundan Güzel Esintiler /156
14. Gülgün Peyman, Nur Hekimoğlu, NFKM.'de Türkçenin Sesini ve
Gücünü Yansıttılar / 158
15. Gaziantep Sanko-Sanat Galerisinde Kahramanmaraşlı Dört
Ressam /162
- 16.Kahramanmaraş NFKM.'de Türk Tasavvuf Musiki Konseri / ...168
17. Ressam M. Akif Orçan'ın Bireysel Resim Sergisi Sanatseverlere
Sunuldu /173

18. NFKM.'de Zekâi Bilgen Musiki ve Kùltür Derneğinin Türk-Sanat Musiki Konseri /	177
19. Eğitimde Bireyleri Sosyalleştiren Kùltür ve Sanat Etkinlikleri .	181
20. Kaynakça/	184
21. Kısaltmalar/	187
22. Özgeçmiş/	189

KIRSALDAN KENTSELE

A. KIRSALDAN KENTSELE BAKIŞ VE SOSYO-KÜLTÜREL HAYAT

1932 - 1945’li yıllarda kırsalda geçti çocukluğum. İkinci Dünya Savaşı’nın yokluk-kıtlık yıllarıydı. Almanlar Trakya’ya dayandığında ülkede seferberlik ilân edilmişti. Pervaneli uçakların sık-sık havada görülmesi, yüreklere korku salar, savaşı anımsatırdı. O günlerin yaşlı kuşakları genelde cepheden gelmiş gazilerdi. Uçak gürültüleri onların, savaştıkları cephelerle ilgili anılarını canlandırırdu. Savaşın korkunç yüzünü yaşayanlardan dinlemek, insanın içine korku salardı. Gazi, “ben Hicaz’da(...), Ben Yemen ‘de(...), Ben Sina’da(...), Ben Irak’ta(...), Ben Çanakkale’de(...)” Diye başladı mı? Cephenin trajik ve dramatik öyküleri, içinizi burkar; yüreğinizi sızlatır, nefretinizi kine, öfkenizi tepkiye dönüştürdü. Bir an için insan olduğunuzu unuttur, dinleme gücünüz biterdi. Savaşın gerçek yüzünü yaşayanlardan dinlemek belki bir şans, belki de hazin bir hüzüdü. “Öf be! Ne de çok cephede savaşmış, Vatan ve Din uğruna kahramanca, yiğitçe... Benim ecdadım! Dünya acımasızca üstümüze karabasan gibi çullanmış;” eseflenmesini yaşardınız için-için...

Bir de o günü dededen, babadan yetim büyümüş Celil Mehmet Emmi’den dinleyelim; savaşın insan yüreği ve beynindeki yıkıntılarını:

Yöreyle ilgili “yıllık” çalışmamam için Karaoğlanlar ailesinin en yaşlı üyesi Celil Mehmet Emmiyle görüşmem gerekti. Aileler için hazırladığım Soyağacı Bölümünde ondan, önce kendi ailesi, sonra da beldedeki diğer aileler için kaynak olarak yararlanmak istemiştim. Yüz yaşındaydı. Köyün yakın tarihi ise Derviş Paşa zorunlu iskânıyla (1863’lerde) başlar. Üç kuşak ötesine uzanan bir süreç... Hasta olduğunu söylediler. Osmaniye’de oğlunun yanında kalıyormuş. Telefonla denedim olmadı. Birebir görüşmemin daha yararlı olacağını düşündüm. İş edindim, Osmaniye’ye gittim. Oğlunun evinde onu ziyaret ettim. Çok sevindi, üzerine sanki taze can geldi. Yatakta doğruldu. Hal-hatır sorduk karşılıklı. “Musta Efendim! Ben yüz yaşadım. Allah’a şükürler olsun, aklım yerinde. Daha çok muhtaç

olmadan emaneti teslim etmek istiyorum. Lakin takdir Allah'ımın, ne diyebilirim ki?"

Gözünden birkaç damla yaş yanağından yuvarlanıp sakalına karışıp gitti. Oğlu peçete verdi, Gözlerini, yüzünü sildi. "Kusura bakma. Seni çok severim, ondan belkim de duygulandım. Biliyor musun? Annen, Baban sağken tatillerini köyde geçirirdin. Sık-sık bana da uğradığın olurdu. Sohbet ederdik. Yaş farkı dediğin ne ki? İnsanın bilgisi, görgüsü yaşını da itibarını da artırıyor. Ben seni sanki akranım gibi dinlerdim: Evvel Allah senden çok şeyler öğrendim. Her gelişinde önümdeki ışık uzuyor, karanlık daralıyordu. Bizim nesil okuyamadı. Okul yoktu. Gözümüz, gönlümüz aç, bu yüzden... Neyse ki torunları okuttuk. Bu bile bizim için bir tesellidir. Mustafa Kemal Atatürk, Anadolu'ya su verdi, kan verdi, can verdi. Allah ona gani-gani rahmet etsin. Mekânı cennet olsun."

- Ah! Musta Efendim, dilimden anlayacak, kafamı aydınlatacak bir can arıyorum hep. Sizi görünce zembereğim pırttı biden. Hep kendimden laf ettim. Sahi, geçen bana telefon açmıştın. Kulağım duymuyor. Anlaşamadık. Beklim de o yüzden geldin buralara kadar. Ayağına sağlık. Benim de çok göreceğim vardı. Allah razı olsun. Hele biraz da sen konuş. Beldemizin kitabını yazıyor musun. Allah kolaylık versin. Önce konuşarak aydınlattın bizleri. Şimdi de kitap yazarak geçmişimizi gelecek nesillere taşıma çabanız Allah'ın indinde çok makbul sevaptır, inşallah! Şimdi de bakalım ne diyeceksen, Musta Efendim. Elimin erdiği, dilimin döndüğü ve torbamda ne varsa, ortaya dökmeye çalışırım. Eksişim olursa, cahilliğime bağışla, sen tamamla, olur mu?

- Estağfurullah, Celil Emmi! O nasıl söz? Sen benim büyüğümün. Seni çok sayarım, bunu bilirsin. Bakma şimdilerde arayış uzattık. Yoksa köye geldiğimde ilk ziyaret ettiğim siz ve Molla Ökkeş Emmiydi. Her zaman benim içimde sizin yeriniz bir başkadır. Söyleyeceklerini can kulağı ile dinleyeceğim. Benim için önemli bilgiler olacaktır. Zihninizi yorarsam şimdiden özür dilerim. Sorum, sizin ailenin Derviş Paşa zorunlu iskânında bu köye yerleştirilen ilk büyüğünüz hakkında neler biliyorsun ya da neler duydun? Karaoğlanlar ailesinin sonraki günleriyle ilgili bilgi ya da sizin gözlemlerinizi nelerdir? Ayrıca Belde'nin diğer aileleri hakkında da varsa söyleyecekleriniz, onları da ilgiyle dinleyeceğim.

- Musta Efendim! Sen benim yaramı kanatacaksın, ama olsun. Bu iş bu yaranın kanamasına değer doğrusu. Ben dededen yetim bir

babanın yetim oğluyum. Ninem, babama hamileyken dedemi askere almışlar. Yemen’de askerlik yapmış yıllarca. Sonra şehitlik haberi gelmiş. Senin anlayacağın babam yetim büyümüş. Gün gelmiş babam evlenmiş. Anam bana hamileyken, babam da babasının akıbetine uğramış ve onu da askere almışlar.

Mektupları ilk zamanda hicazdan geliyormuş. Sonra kesilmiş. Daha sora onun da şehitlik haberi gelmiş. Bu yüzden ne dedem ne de babam hakkında doğru dürüst bir bilgim olmadı. Fiziği hakkında Karaoğlan Koca Emmimden duyduklarım: Uzun boylu, pehlivan yapılı, yakışıklı bir gençmiş. Anam utanırdı, babam hakkındaki sorularımızı hep cevapsız bırakır, başını öne eğerek, kara-kara düşünürdü. Onu üzmemek için mecbur kalmadıkça babamla ilgili soru soramazdık.

Bir gün biraz da kahrılı bir tavırla, Karaoğlan Koca’dan yahu hükümet hep bizi mi bulmuş, aldığını geri vermemiş, beni deden ve babadan mahrum bırakmış. Hakkımı helâl etmiyorum, Padişahıma dedim. Emmim beni azarladı. “Bir daha Padişahımız Efendimiz için böyle konuştuğunu duymamayım.” Dedi. Ve ilave etti. “Oğlum bizim neslimiz dört savaşın artığıydı. Ya şehit oldu cepheye kaldı. Ya gazi oldu yarım insan olarak döndü. Köyümüzün nüfusu, 1911- 1920 yılları arasındaki dört savaş nedeniyle (özellikle erkekler) çok azaldı. Padişah Efendimiz ne yapsın ki? Onlarca cepheye savaştığımız bugünlerde askere çok ihtiyacımız vardı. O yüzden terhisler savaş sonuna kadar ertelendi, herhalde.

Daha önce de askerlik süresi pek belli değildi. Birçok insan askerlikten muafı. Osmanlı bu yüzden askere aldığını kolay-kolay bırakmıyordu.” Kimler muafı Emmi? “Kimleri sayayım ki? Başta köy ağası, imam, molla taifesi, bakıma muhtaç hasta-sayrısı olanlar, bir de komşu ilin herhangi bir yerleşim biriminden evlenen erkekler de askere alınmazdı. Deden, baban gibilerde yakayı kaptırdılar mı bir daha kolay-kolay kurtulamazlardı. Kader yavrum kader! Osmanlı toprakları çok genişti. Yıllarca gitsen bir uçtan öbür uca bitmezdi. Birinci Cihan Savaşında Yemen’de, Hicaz’da, Sina’da, Irak’ta, Kafkaslarda, Galiçya’da ve en çok da Çanakkale’de ve Kurtuluş Savaşı’nda yüz binlerce askerimiz telef oldu (şehit oldu), oğlum... Allah bu millete, Devlete zeval vermesin. Bir Mustafa Kemal Atatürk çıktı da bu milleti kurtardı ve Cumhuriyetimizi kurdu. O kötü günlerin kahramanlarına, şehitlerine, Devletimizi-Cumhuriyetimizi yeniden kuran büyüklerimize Allahtan rahmet diliyorum. Bize bıraktıkları emanete canımız pahasına

sahip çıkarak o fedakâr nesle borcumuzu ödemeliyiz. Evlat, bugünümüze şükürler olsun.” Demişti.

İlk atamızın Karaoğlan adını taşıdığını, yine Karaoğlan Koca Emmi’den duymuştum. Derviş Paşa Zorunlu iskânında Kuz geçe Soğanlı deresinin alt eteğine yerleştirilmiş. Beş-altı oğlu olmuş. Sarılar Obası arasındaki Aykırı denilen yamaca göçmüşler. Hala burada onun neslinden gelen Karaoğlanlar oturmaktadır. Köyün diğer ailelerine gelince, bu konuda size verecek herhangi bir bilğim yok.

- Çok teşekkür ederim, sizi yordum, Celil Mehmet Emmi. Size acil şifalar diliyorum. Kalınız sağlıklıca.

- Bugün benim için çok değişik oldu. Kendime geldim. Heç yorulmadım. Aksine çok iyi geldi. Allah kolaylık versin Musta Efendi, oğlum. Güle-güle. Yolun açık olsun. Celil Emmiyle helâlaşip ayrıldım.

“Bütün bu olumsuzlukların ardından Büyük Türk Ulusu Kurtuluş Savaşı gibi bir destanı Dünya tarihine armağan etmiştir.” Dediğimizde, Atalarımızın bize bıraktığı bu şerefli onur mirası, ezikliğimizi bastırır, özgüvenimizi beslerdi.

Dört savaşın enkazı üzerinde kurulan Türkiye Cumhuriyetinin ekonomisi, tarım ve hayvancılığa dayalıydı. Anadolu’da dört savaş da(Trablusgarp, Balkan, Birinci Dünya ve Kurtuluş Savaşları,) 20. yy’ın ilk on beş yılı gibi peş-peşe bir zaman diliminde iç içe geçmişti. Bu savaşlarda tarıma ve hayvancılığa dayalı Anadolu ekonomisinin lokomotifi insan ve hayvan gücü iyiden erimişti. Anadolu sanaysiz, yolsuz, okulsuz ve ulaşımı oldukça ilkeldi.

Osmanlı döneminde Anadolu adeta üvey evlât muamelesi görmüştü. İmparatorluk siyaseti, Anadolu’daki çeşitli aşiretler nedeniyle Anadolu’yu saltanat için potansiyel tehlike odağı olarak değerlendirmişti. Balkanlara, Mısır’a, Sina’ya, Suriye’ye, Irak’a ve Hicaz’a vb. yerlere yatırım yapıldığı halde Anadolu’dan vergi ve asker toplanmıştı. Bu yüzden İmparatorluk hizmetinden mahrum kalan Anadolu hepten geri kalmıştı. Zaten önemli bir bölümü 1863’lü yıllarda uygulanan zorunlu iskâna kadar göçebeydi.

Dört savaşın sonunda yıkılan, dağılan Osmanlı İmparatorluğunun Anadolu, kısmen de Balkan toprakları üzerinde (Misak-ı Milli) kurulan Genç Cumhuriyetin devasa sorunları vardı. Özellikle kırsalda yaşam çok ilkeldi. Bu ortamdaki benim kuşağımın keşkelerinin olması çok doğaldır. 1938’den itibaren yaşadığım kırsalla ilgili belleğim oldukça diridir. Çocukluğumun ilk kesitine rastlayan bu günlerde köyün, sosyo-kültürel, sosyo-ekonomik durumunu çok iyi anımsıyorum. Benim için

yokluk, kıtlık dönemi de olsa, geride kalan hayatımın ibret olarak değerlendirdiğim, anısala ya da nostaljik alana malzeme olan bu tabloyu benden sonraki nesillere aktararak bugünlere kolay gelinmediğini, elimizdekilerin kıymetini bilip, çok iyi değerlendirmemiz gerektiği iletisini vermeğe çalışacağım.

Karalar köyü, Maraş'a 47 Km. Güney yakada ve Karapınar vadisinin üst bölümünde 1863'lü yıllarda zorunlu iskânla kurulmuştu. Üç tarafı dağlar ve dik yamaçlarla çevriliydi. Batı, güney ve kuzey yakası dağlarla kuşatılan köy, doğuda Gâvur Gölü bataklığına, tabanda bugünkü Beyoğlu Beldesine açılırdı.

Gâvur Gölü bataklığı, sivrisinek nedeniyle vadi tabanında (özellikle Haziran- Ekim arasında) ne hayvanlara ne de insanlara yaşama şansı tanımazdı. Zaten vadi tabanındaki Tabaklı, Karabaldır, Külâhın Pınarı ve Keçikler gibi koyaklar, hayvancılık yapan aileler için kışlak olarak kullanılırdı. Hazirandan itibaren buralar boşalır, halk yaylalara geçerci.

Karapınar vadisinin orta yerinde Sarılar obası yer alırdı. Karalar da olduğu gibi burası da Derviş Paşa Zorunlu İskânıyla 1863'lü yıllarda kurulmuştu. Doğum, ölüm, askere gidiş- dönüşler için Derviş Paşa Milât olarak kullanılırdı. (Derviş Paşadan.... Yıl Önce, Derviş Paşadan.... Yıl Sonra)

Benim çocukluğum zengin su kaynakları olan bu coğrafyada geçti. Karalar ve Sarılar'ın her yanı doğal ormanlarla; yerleşim alanı, yamaçlar ve dere boyları ise meyve ağaçlarıyla örtülüydü. Bunlar arasında ceviz, kavak, çınar ağaçları çok boylu ve görkemliydi. Oldukça dağınık bu yerleşimde genellikle tek katlı ilkel barınaklar, (toprak damalar) yer alırdı. Yeterince pencere ve havalandırması olmayan bu barınaklarda iç mekânlar karanlık ya da loştu. Gayrı hijyenikti. Koyu yeşilde bu damlar pek görünmezdi. Daha sonra kimi varlıklı aileler iki katlı, toprak damlı barınaklara geçti. Altta hayvanlar (özellikle kışın) üstte ev halkı barınırdı. Böylece kışın ısınma sorunu yaşanmazdı, pek...

1945'li yıllarda Maraş'taki Kolordunun odun ihtiyacı için ormanların enkazı⁽¹⁾ ihaleye çıkarıldı. Enkazın, ormandan istif alanlarına nakliyesi köylüye verildi. Köy çok fakirdi. Bu işten eli para gördü. Ne var ki birinci yıl enkaz bitti.

(1) Orman içi kurumuş, odunlaşmış ağaçlar.

Köylü işinin devamı için ağustosta ormanı doğradı. Kışın enkaz diye istif alanlarına çekti. Orman idaresi ve müteahhit, sanki danışıklı bir tavırla bu usulsüzlüğe göz yumdu.

Birkaç yıl sonra dağlar çırılçıplak oldu. Köylü bu defa da vadi ve dere boyundaki çınar, ceviz ve meyve ağaçlarını kesip sattı. Özellikle cevizlerin kıymetli kerestesi çok para etti. Böylece vadi tabanı da bu kıyımdan nasibini aldı. Arkadan bir sel geldi. Vadiyi sildi- süpürdü. Bu doğa olayı köylüyü uyandırdı, ormanın hayatlarındaki yeri konusunda bilinçlendirdi. Ormanlık alanlar koruma altına alındı. Kaçak kesim ve karakeçi mücadelesi başlatıldı.

Ne var ki 1947'den bu yana ormanlar hâlâ kendini toparlayamadı. Afatın izleri dere boyu ve vadiden hâlâ silinemedi.

İki köy de o günlerde bağ, bahçe, hayvancılık ve çiftçilikle uğraşırđı. Kente ne yol ne de vasıta vardı. Ulaşım araçları hayvanlardı.(at, eşek, katır)

Söz konusu uğraşların dışında kalan zaman (özellikle kış ayları) ölü vakitlerdi.

Köylüler gündüzleri kürelerde⁽²⁾, akşamları birbirinin evlerinde toplanarak vakit geçirirlerdi. Bazen köye bir halk aşığının(ozan) uğradığı olurdu. Uygun bir evde toplanılırdı. Âşık, öykünün kimi bölümlerini güftesi ve bestesiyle sazlı, sözlü terennüm eder, tahkiye bölümünü etkili bir dille anlatırdı. Konular belliydi. Keremle-Aslı, Ferhat la-Şirin, Mecnunla-Leyla gibi vuslatı öbür dünyaya bırakan, tasavvuf özlü halk hikâyeleriydi. Âşık, sazlı, sözlü, dokunaklı anlatım ve söyleyişle olayın trajik ve dramatik içeriğini çok güzel yansıtır, olayı adeta yaşatırdı. Gece geç saatlere kadar sürerdi, âşığın konseri. Sonra söz biter, saz susar, herkes elinde bir top çırayla⁽³⁾ geç vakit evlerine dönerdi.

Elektriğin, radyonun, televizyonun olmadığı zaman diliminde bu konserler köylük yerlerde aylarca konuşulurdu. Olayın kahramanlarıyla ilgili duygusal yorumlar yapılır, Kerem'e, Aslı'ya acınır, keşiş babaya beddua edilirdi.

Bunun dışında kış geceleri köyde yakın komşular, hısım-akrabalar sık-sık bir evde toplanırlar, kimi söz erbapları hikâyeye, masal anlatırlar, bilmece, tekerleme gibi anonimlerle ya da erkekler yüzük, kadınlar peçiş oynayarak vakit geçirirlerdi. Bu arada her evde sıra türü,

⁽²⁾ Demirci dükkânı ya da- işyeri

⁽³⁾ Yağlı çam budaklarından elde edilen yanıcı ve aydınlatıcı dilimler.

cevizli yiyecekler çok olurdu. Yörede bağıcılık yaygındı. Halk fakirdi. Onlar için hayat sanki bir lokma bir hırkaydı. Ancak herkes yarım ekmeğini bölüşmekten çok mutluluk duyardı. Tanrı misafiri kavramının içi oldukça doluydu. Bölüşmesini ve yetinmesini bilen bu insanlar, açgözlülük nedir bilmezlerdi. Bugünkünden çok daha huzurlu ve mutluydular.

O günlerde köyde elektrik yoktu. Kapalı mekânlar gazlı, fitilli idare lâmbası ve çırayla aydınlanırdı. Ay olmadığı gecelerde her tarafı dağlarla çevrili köy, gecenin zifiri karanlığına boğulurdu. Kuşluk, öğle vakitleri arasında Gâvur Gölü'nden kalkan buhar, doğu batı doğrultusunda belli yükseltiye kadar koyu bir dumana dönüşür; göz-gözü görmezdi. Çevrede buna "kör duman" denirdi. Öğleye doğru çekilirdi. Bıraktığı nemle yapraklar ısıl-ısıl parlardı.

Gâvur Gölü, sivrisineğiyle çevreye verdiği zararın yanında, ekolojik dengeleri besleyen zengin bir doğa damarıydı. Ayrıca çeşitli ürünleriyle (balık, kuş, kova ve yassı berdi, kamyş, kurbağa, tarım alanları için toprak altı suyu, kıyı şeridindeki büyük baş hayvan besleme alanlarıyla) beslenme ve ticari girdileriyle çevreye çok yararı olan bir doğa zenginlik kaynağı ve harikasıydı.

Kısaca Gâvur Gölü, Dünya Ekosisteminin Kuş Göç Yolu üzerinde büyük bir kuş popülasyonunu ağırlayan, büyük bir balık rezervuarına sahip olan çok önemli bir flora ve fauna cennetiydi. Kurutulmasaydı, bugünkü Sağlık Ovası'nın tarım gelirini 30'a, 40'a katlardı. Artısı, turizm ilgi odağı, araştırmacılar için bir laboratuvar, öğrenciler için biyolojik bir gözlem evi olurdu, hayıflanması var içimde...

Ayrıca bu gölün yerinde (en düşük koddaki) sulak alan için ayrılan ve toprak dağıtımını dışında bırakılan 3780 dekar alanın yetkililerce, amacı doğrultusunda rehabilitasyon yoluyla, sembolik de olsa bir "SULAK ALAN" oluşturulması beklentisi ve dileği var içimde. Bu yüzden ki yetkililerin bu konuda büyük bir vebal altında olduklarını düşünüyorum. Bu nedenle söz konusu çevre sorununa, sorumluların duyarlılığını bekliyorum.

f. 1- Gâvur Gölü'nün yerinde oluşan Sağlık Ovası, çeşitli nedenlerle toprak kaybı sonunda kot düşmesiyle su toplamaya ve yeniden gölleşmeye başladığının görüntüsü.

a. 1- İki Köyün Kalbi Sokoğzu'nda Atardı

İki köyün kalbi Sokoğzu'nda atardı, sanki. Burada iki demirci dükkânı vardı. (Yörede küre denilirdi.) Köylü tarım araç ve gereçlerini burada yeniler ya da tamir ettirirlerdi. Ayrıca kürelerde nalbantlık işleri de yapılırdı. Köylü at, katır ve eşeklerini burada nallatırdı. Sarılar obasında camii ve küre yoktu. Onlar da söz konusu işler için Karalar'a bağımlıydı.

İki köyde de kahve geleneği yoktu. Yaz ve kış yaşlı ya da avare kişiler kürelere gelirdi. Buralara iş yaptırmanın dışında sohbet etmek (laflamak) için gelinirdi. Cuma günleri namaz için iki köyün halkı camiye toplanır, bir bölümü erken saatte başlayan vaazı dinlemek için camiye girerdi. Cami Sokoğzu'na çok yakındı. Kürelerde işleri olanlarsa erken saatte gelir, işlerini yaptırıp camiye geçerlerdi. Cami ve kürelerin dışında su değirmenleri de önemli buluşma yerleriydi.

f. 2-

f. 3-

f. 4-

Değirmenler, Sarılar obasında yer alırdı. Bunlar Kürtlerin, Memiklerin, Muktatların, Kömeç'in değirmeni olarak adlanırlardı. Değirmenler üç işlevliydi. Un, bulgur, döğme amaçlı bölümlerden oluşurdu. Buradaki su değirmenlerinin tarihi çok gerilere uzanırdı. İlk değirmencilerin büyük bir olasılıkla zimmiler⁽⁴⁾ olduğu düşünülebilir. Bu değirmenler Dulkadiroğlu Beyliği ve Osmanlı'dan sonra da 1960'lı

⁽⁴⁾ Hıristiyan halk için kullanılan isim

yıllara, elektrik motoru değirmencilğine geçişe kadar varlıklarını sürdürmüşlerdir. Osmanlı döneminde 1526, 1563 yıllarında vergi amaçlı yapılan iki sayımda da bu değirmenler “ASİİYAP” olarak kayda geçmiştir. Daha sonraki yıllarda yapılan, Beyoğlu-Büğleyen parkında yandan çarklı bir değirmen, nostaljik anlamda eskiye tanıklık etmektedir. Parka yolu düşenler, (ilgi alanlarına giriyorsa) nostaljik bir doyum için iyi bir fırsat yakalamış olabilirler.

f. 5-

a. 2- Cuma Namazları

Haftanın Cuma günleri köylü için tatil sayılırdı. O gün mecbur kalmadıkça işe gidilmezdi. İki köy halkı da Cuma namazı için Karalar camisinde buluşurdu. Genelde hafta boyu birbirinden habersiz olan halk, namaz öncesi gruplar halinde bir araya gelir, sohbet ederlerdi. Ne var ki her Cuma bu güzel sosyal birlikteliği inciten tatsız tartışma ve kavgalar da eksik olmazdı.

Köylü haftalık sorunlarını cumaya taşırdı. Kimi kişiler arasında yüksek sesle başlayan tartışmaların büyük bölümü araya girenlerce ya da ihtiyar heyetincede tatlıya bağlanırdı. Ancak köyde “kavga kaşağısı” olarak bilinen kimi kişilerin karıştığı her tartışma kısa zamanda alevlenir, kavgaya dönüşürdü. Kafa, kol kırılır, cumaya da insana da yakışmayan çok tatsız görüntüler çıkardı ortaya.

Genelde sorunların büyük bir bölümü incir çekirdeğini doldurmayan türdendi. Çocuklar ertesi gün barışıp oyunlarına devam ettikleri halde, ebeveynler Cuma günü camide kapışılırdı. Bunun dışında sulama düzenine uyumsuzluk, bağ-bahçeye hayvan zararları ve hırsızlık konuları da gündemdeki yerini alırdı.

O günlerde Ezan Türkçe okunurdu. Ezan başladığında her türlü tartışma ve kavga kesilirdi. Cami önündeki Karapınar deresinde abdest alınır, camiye girilirdi. Ancak farz namazı biter- bitmez, hızını alamayanlar, yeniden kaldıkları yerden devam ederlerdi. Kuşkusuz bu yakışsız konunun temelinde cehalet vardı. Okul yoktu, yol yoktu. Daha uygar kent toplumuyla temas sağlanamadığı için 1300 yıldan beri Müslüman olan kırsalda medenileşme yolunda diş dokunur bir gelişme gözlenemiyordu.

Böyle de olsa, bu konuda kırsaldaki insanımızı suçlama hakkımız olduğunu sanmıyorum. İslam, cehaleti dinin düşmanı saydığı halde 1300 yıldan beri o düşmanla iç-içe yaşamının sorumlusu, elbette tek başına ne kırsaldaki ne de kentlerdeki insanlarımız değildir. Bunun utancı ve vebali o insanlara hizmet götürmekle yükümlü olan yönetimlerindir, elbette.

Genç Cumhuriyet bütün imkânsızlıklara karşın bu konuda da okuma-yazma seferberliği başlatarak, ülkemizde kara ve demir yolu ağıyla kırsalı kentsele bağlamada büyük çabalar harcamıştır. Sanayileşme konusunda devlet özel sermayenin önünü açmak, örnek olmak için somut adımlar atarak kısa zamanda büyük mesafeler kat etmiştir. Bugün gelinen noktadaki çok olumlu gelişmelerde elbette genç cumhuriyetin ilklerdeki başarılarının payı vardır.

f. 6-

a. 3- Okuma – Yazma Seferberliği

Dört savaşın enkazı üzerine kurulan Genç Cumhuriyetin önünde çözüm bekleyen devasa sorunlar vardı. Bunların başında cehalet geliyordu. Nüfuzun % 80'i köylerde oturuyordu. Okur-yazar oranı çok düşüktü. Hatta batıdan doğuya geçildikçe hiç yok denecek kadar azalıyordu. 1928'de yeni alfabenin kabulü ile başlatılan okuma-yazma seferliğini uygulayacak eğitimli insan sayısı çok yetersizdi. Özellikle Kurtuluş Savaşı sanki bir yedek subay savaşı olmuş, batı cephesinde çok fazla eğitimli genç insan kaybına uğramıştık.

Köylerin çoğunda okul yoktu. Olanlarsa öğretmensizlik nedeniyle kapalıydı. Bizim Karalar- Sarılar köyleri de öğretmensiz köylerden biriydi. Bu nedenlerle okuma-yazma seferberliği 1928'de Muallim-İmam uygulamasıyla başlatılır. Bunun için açılan kurslarda imamlara yeni yazı ve basitçe dört işlem öğretilir. Kendi köylerine muallim-İmam olarak atanırlar. Bizim köyün İmamı da bu sürece tabi tutulur. Kurs sonu köyde okul açılır. Babamdan dinlediklerime göre ilk iki sene Muallim-İmam bu görevi yapar. Babamın kuşaağı onun ilk öğrencileridir. Üçüncü sene İmamlıktan da Muallimlikten de istifa eder.

Gerekçesi, rivayete göre com(yeni alfabe) okutmanın günah olduğu varsayımına dayanır.

Okul, 1930'da yeniden kapanır. 1940'a kadar iki köy okulsuz kalır. Böylece on kuşak okuma şansını kaybeder. Rahmetli babam: "Bizim kuşak ve ondan sonra gelen on neslin cahil bırakılmasına sebep olmak, "asıl en büyük günah bu olmalıdır." Derdi. Bir de örnek verirdi: Ve ilâve ederdi: "Orçanbanı'sı İmam-Muallim'i Molla Bekir emekli oluncaya değin görevinde kaldı. Söz konusu köyde eğitim-öğretim kesintisiz uygulandı. Bugün o köyden devlet kapısında yüzlerce memur var. Biz onlardan akılsız mıydık.?" Diye de hayıflanırdı.

Köye 1940'da eğitimci okulu açıldığında sekiz yaşında bir çocuktum. Okulun açılmasına çok sevinmişim. Tam vaktiydi, çok hevesliydim. Eğitimcinin kayıt yaptığı çoğu öğrencinin okuma çağı geçmişti. Ben öğrencilerin en küçüğü sayılırdım. Eğitimci çok yetenekli bir insandı. Eğitimci kursunda ona birçok el becerisi kazandırmışlardı. Ahırdan bir damı okul haline getirişini hem dikkatle izledik; hem de görerek, yaparak, yaşayarak bir takım beceriler de edindik.

Çalışmaların bütün aşamalarına öğrencileri de katmıştı. Her başarılı işte bizim de emeğimiz vardı. Keser, kerpeten, rende, testere, kullanmayı, çivi çakmayı, harç yapmayı, mala tutmayı ondan öğrenmiştik. Okulu hazırlarken anladık ki o, okulu çoktan açmış ve öğretime başlamıştı, bile...

Sabit sıralı dershanemiz hazırды. Duvarların münasip cephelerine (ikisi doğuda, ikisi güneyde) sabit camlı dört pencere açılmıştı. İçeri yeterince aydınlıktı. Bahçeye biri kızlar için, diğeri erkekler için, iki adet de fosseptik çukurlu tuvalet yapılmıştı. Bu tuvalet köyde bir ilkti. Bundan sonra çocukların baskısıyla aileler birer ikişer fosseptik çukurlu tuvalete geçtiler. Böylece okullaşmanın ilk faydaları görülmeye başladı.

Uzunca bir kavak çitasından Bayrak direğimiz de dikilmişti. Sıra kara tahtaya gelmişti. Eğitimcimiz önce çocuklardan söğüt tahtası sordu. Bir öğrenci olumlu cevap verdi. İki öğrenciyi de is, yumurta ve at yele kılı için evlerine gönderdi. Biz merak ediyorduk, yeni bir şey öğreneceğimizi düşünüyorduk. Tahta ve diğeri siparişler geldi. Tahtaları üç eşit parçaya ayırdı. Büyük öğrencilere bunların iyi yüzünü rendelemelerini söyledi. At yele kılını iki çita arasına sıkıca sıkıştırıp, çiviledi ve kılıları belli uzunlukta makasla kesti. "İşte size fırça!" Dedi. Sonra isin bulunduğu kaba yumurtaların akını akıttı. İyice karıştırdı. Siyah bir kıvam oluştu. "Bu da boya!"

Ayrıca dikdörtgen küçük bir tahta parçasının üst yüzüne elle tutulacak bir parça ekledi. Sonra bu tahta parçasının alt yüzüne kalınca bir keçe parçası tutturdu. “İşte size bu da karatahta silgisi!” Dedi.

Biz hâlâ olanı biteni merakla seyrediyorduk. Tahtalar hazırды. Öğitmen iki eşit kavak çıtası kesti. Tahtaları bu çıtaya çiviledi. Sonra fırçayı siyah boya kabına defalarca bandırarak tahtaların yüzüne sürdü. Simsiyah bir renk oluştu. Ön duvara dayadı. “İşte çocuklar size kara tahta. Çok işimize yarayacak. Tebeşirle bu yüzeye yazı yazacağız, hesap yapacağız. Dokunmayın yarına kadar kurusun!” Dedi.

Çok sevinçliydik. Yarın Başöğretmen gelecek, köylünün de katılımıyla okulumuz açılacaktı. Öyle oldu. Okulumuz, Başöğretmenin bol öğütlü konuşmasıyla açıldı. Artık düşümüz gerçek olmuştu. Her sabah erkenden kalkıyor, çorbamızı içiyor; başöğretmenin dağıttığı fırça ve macunla dişimizi yıkıyor, okulun yolunu tutuyorduk.

Kış yaklaşmış, köyde avarelik dönemi başlamıştı. Kış boyu genelde köy halkı işsiz olurdu. Öğitmenimiz bu fırsatı değerlendirdi, yetişkinler için gece okulu açtı. Ben ve iki arkadaşım gaz lambasını alır, yetişkinler gelmeden okula gider, lambalarımızı yakar, okulu hazırlardık. O yıl ve ertesini sene de devam etti gece okulu. Birçok yetişkin okur-yazar oldu. Artık analar, asker mektubu okutmak için kapı-kapı dolaşmaktan kurtuldu, öğitmene duacı oldular. Çünkü artık her evde okur-yazar vardı...

Üçüncü sınıfa geçmiştik. Ders dışı kitap okumak isteğimiz karşılanmıyordu. Bu konuda sıkıntılarımız vardı. Ortalıkta eskimiş, pörsümüştü, yırtılmış ve eksik Hz. Ali Cenkleri, Kesikbaş Hikâyeleri dolaşırdı. Oları bile bulmak, okumak bir şanstı. Köy Muhtarına arada bir Karagöz Gazetesi gelirdi. Karagözle Hacivat'ın karşılıklı mizah üsluplu konuşmalarına, İkinci Dünya Savaşıyla ilgili hicivlerine bayılırdım. Hele de Hitler ve Sambaba'yı (Amerika) konuşturarak dalga geçmeleri beni çok eğlendirirdi. Kitap konusundaki açlığımın, Düziçi Köy Enstitüsü Hazırlık sınıfına kaydımı takip eden günlerde, çok zengin okul kitaplığında doyuma ulaştığımı söylemeliyim.

Yatılı okulda hazırlık sınıfında dersler çok ağır değildi. İki yıl boyunca boş zamanlarımda hep kitap okudum. Bu arada bir enstrüman çalmayı öğrenmediğim için de hayatımda bir eksiklik duydum. Bu konuda hep kendimi suçlayarak hayıflandığımı itiraf etmeliyim.

f. 7, 8

a. 4- O Günün Şartlarında Kent, Devlet Algım ve Okuma Tutkum

Maraşlı olmama karşın onu görmemiştim. Anlatılanları çocuksu hayallerimde canlandırıyordum. Çünkü çocukluğum kırsalda geçmişti. Yokluk, kıtlık yıllarının çocuğuydum. Yüreğimizde Alman korkusuyla, midemiz yarı aç, yarı tok büyüdük. İkinci Dünya Savaşı'nın üç kıtayı yakıp kavurduğu günlerdi. Almanlar Trakya'ya dayandıklarında ülkede seferberlik ilân edilmiş; ihtiyat güçler silâh altına alınmıştı. Bir şekilde başlayan savaş ekonomisi, devasa sorunları olan genç cumhuriyeti büyük sıkıntılara sokmuştu. Zaten hayat bir lokma, bir hırkaydı. Alman korkusu (II. Dünya Savaşı) bunun üzerine tuz, biber ekmişti.

Biz kırsaldaki çocukların şehir kavramı gereğinden çok farklı ve abartılıydı. Köye tahsildarlar gelirdi. Aknem vergisi(küçükbaş hayvan) toplarlardı. Köy çok fakirdi. Kuruşlu bu vergiyi ödeyemez, muhtarı ya da köy ağasını aracı kor erteletirlerdi. Bir de gezici Başöğretmen ya da ilköğretim Müfettişi gelirdi. Kravatlı, fötr şapkalı, iskarpinli, takım elbise altında kolalı yaka ve manşetli gömlekleriyle bizlerde imreni odağı olan insanlar... Şehir insanı algımız bunlarda oluşmuştu.

Devlet algımızsa, çeşitli nedenlerle köye gelen Nahiye Müdürü, onbaşı ile jandarma imajından oluşurdu. Nahiye müdürü görkemli bir kişilikti at üzerinde. Bakakalırdık, ağzımız ayrılırdı sanki. Jandarma ise telkinli bir korku odağıydı. Anaların çocuklarını jandarmayla korkuttuklarını bilirim. Bu nedenle jandarma yaramaz çocuklar için bir korku aracı olarak kullanılırdı. Bir de jandarmanın çocukların

terliklerini yırtıkları söylenir, ona görünmememiz telkin edilirdi. Bunlar bizim için bir korku devletiydi. Ama biz çocukların bir de sevgi ve hayranlık devleti vardı ki o, “ ATATÜRK’TÜ...” O bizim için erişilmez bir efsaneydi. Dilden dile anlatılanlar, biz çocuklar için övünç ve gurur kaynağı oluşturmuştu. O yedi düveli dize getiren büyük bir kahramandı...

Bir defasında (sanırım 1942 yılının sonbahar önüydü.) yanında ilköğretim Müfettişi ve başöğretmenle Milli Eğitim Müdürü de gelmişti. Babamın misafiri olmuşlardı. Milli Eğitim Müdürü Siret İstemi'nin adı hâlâ belleğimde, fiziği de... Dev cüsseli İri yarı 150 kg. ya yakın bir adamdı. Oturduğu döşeği doldurmuştu. Öne uzamış bereketli bir göbek, omuzlara gömülmüş ensede baş sanki gövdeyle birleşmişti. Ancak o koca gövdede hareketli, sempatik, sevimli, alçak gönüllü, sevecen bir can vardı. Beni yanına oturttu, sevdi, okşadı. Adımı ve kaçınıcı sınıfta olduğumu sordu: “Mustafa, Eğitim okulu ikinci sınıftayım.”

“Bana bir şiir okuyabilir misin?” Dedi. Ben bu sıcak ilgi karşısında öz güven kazanmıştım. Nasıl kazanmam ki? Gözümde çok büyüttüğüm bu insanın babacan tavrı karşısında, aradaki buzlar çoktan erimiş, sıcak bir iklim oluşmuştu. Güvenle, “okurum ya!” dedim. Hemen kalkıp hazır ol konumuna geçtim; eğilerek selâmladım herkesi. O, “ne okuyacaksın? Derken ben şiire başlamıştım bile.

Yüksek ve tiz bir sesle, Atatürk!..

“Türk’ü ölümden/ Odur kurtaran/ Odur yeniden/ Türklüğü kuran/ Yaptığı ordu/ Düşmanı kovdu/ Ulusu Yurdu/ Odur yaratan/ Türkün dileği/ Onun ereği/ Yüce yüreği/ Türklüğe vatan/ Bu memleketi/ Cumhuriyeti/ Canıyla etti/ Bize armağan/ Atamızsın sen/ Adımız senden/ Yürür izinden/ Sana inanan/ Ülkün yürüsün/ Türklük büyüsün/ Sen Atatürk’sün/ Ey yüce başkan!”

Hasan Ali Yücel’in “Atatürk” adlı şiirinin tümünü o tiz sesimle ve heyecanla okuyup bitirdiğimde: “Aferin! Aferin! Aferin!..” Sözcüğünü üç kez tekrarlayan Müdür ve yanındakiler beni beğeniyle alkışlamışlardı. Hayatımda bu kadar mutlu olduğumu hiç hatırlamıyorum. Sonra beni alnımdan öptü. Babama dönerek; “İsmail Efendi, bu çocuğu okut! Bundaki cevher heba olmasın.” Dedi. Babam:

“Efendim benim de Allah’tan öncelikli dileğim bu, ama...” Babam yutkundu, sözün gerisini getiremedi. Belli ki yüreğindeki yara kanamıştı. Sayın Siret İstemi araya girdi ve suskunluğu bozdu. Onun sıkıntı ve kaygısını sezmişti. “İsmail Efendi üzme kendini. Seneye

üçüncü sınıfı bitirdiğinde, Düziçi Köy Enstitüsü hazırlık sınıfına kaydını yaparlar. Sana bir sıkıntısı olmadan orada eğitimine devam eder. O gün geldiğinde uğra, gereken yardımı yaparız.” Dedi.

Çocuksu bir heyecanla yerimden fırladım. Müdür’ün eline sarıldım. Pamuk gibi yumuşacıktı. Oysa babamın elleri çok sert ve nasırlıydı. O yumuşacık, yumuk elleri defalarca öptüm. Babamın da yüzünde öylesine bir memnuniyet ışıltısı vardı ki, bunu ifade etmek çok zordu. “Allah sizleri başımızdan eksik etmesin, Devletimize zeval vermesin efendim.” Duası dudaklarından dökülürken görmeliydiniz ondaki sevinci, mutluluğu...

Evimiz yüz metre ötedeydi. Misafirlerimizi, ortasından su akan, biraz ilerde şelaleye dönüşen su şırıltılı ve ağaçların koyu gölgesindeki sekimizde ağırlardık, iyi havalarda. Bugün de öyleydi. Ben yerimden fırladım, sevinçle evimize doğru koşmaya başladım. San ki ayaklarım yerden kesilmişti. Anama müjdeyi verdim. Anam çok duygusaldı. Dua yerine birkaç damla yaş gözlerinden yanağına yuvarlanıp, aktı. “Ana niye ağlıyorsun, sevincine?”

Dedim.“Sevinmez olur muyum oğlum! O gözyaşları sevincimin taşkınidir.”Dedi.

Hemen ocağa yöneldim. Özene-bezene bir kahve yaptım. Bu konuda oldukça deneyimliydim. Kahve yapıp ikram etmek benim işimdi hep... Cezveyi, fincanları tepsiye yerleştirip, soğumasın diye üzerlerini örttüm. Sekiye geldim. Özenle kahveyi cezveden fincanlara döktüm ve misafirlere sundum. Gülüştüler.

Önce anlamadım. Bir hata mı yaptım diye hayıflandım. Mahcup bir tavırla sağımı solumu kolaçan ettim. Bir yanlışlık göremedim. Sonra misafirlerin tavrını gözledim. Geç de olsa jeton düştü. Düşümdüm ki bu ikinci kahve olmuş.

Utandım. Sevinçten unutmuşum. Minnet borcumu ifade etmenin telaşı ve şaşkınlığı olmuş, benimki... Kahveyi yudumlarırken bana takılmayı da unutmadılar. “Vay seni, vay! Okul müjdesini alınca, kahveyi bu defa daha okkalı yapmışsın. Eline sağlık, Aferin!” Dediler. Rahatladım. İkinci kez takdir toplamak, körpe benliğimi, kendime güven duygumu okşadı, besledi, doğrusu...

Misafirler gittiler. Bugün benim için içi çok dolu geçen bir zaman dilimiydi. Şiir okumuş, kahve yapmış, bol, bol aferin ve alkış almıştım. Bütün bunlardan çok önemli olan okuma müjdesiydi. Ayaklarım yere basmıyor, sanki uçuyordum. Tatlı bir rüyadan uyananların mahmurluğu vardı, üzerimde. Olanları arkadaşlarıma anlatırken çok keyif alıyor;

abartılı bir ifade kullanıyor, çocuksu heyecanımı yenemiyordum. Hele de arkadaşlarımla beni imreniyle süzmeleri çok hoşuma gidiyor, onurumu okşuyordu.

Ertesi sene mayıs sonu okul bitmiş, üç sınıflı Eğitimci Okulundan mezun olmuşum. Beklentilerimin gerçekleşmesi an meselesiydi. Ancak şans olumsuz ağlarını örmeye başlamıştı bile. Köy Muhtarına Karagöz Gazetesi gelirdi.

Onu okumak için fırsat kollardım. Gazetenin sol köşesinde kamalı haçlı, miğferli ve çizmeli bir alman askeri figürü vardı. Sağ köşede ise, uzun boylu, sivri sakallı, kuyruklu smokinli, kasnağı uzun fotr şapkasının kenarlarını kuşatan çok yıldızlı Amerikan bayraklı Sam Amca vardı. Karagözle Hacivat karşılıklı Hitlerle Sam amca'yı konuşdurarak, savaşla ilgili olumsuzlukları mizahi bir üslupla eleştirirlerdi.

Bunun dışında Hazreti Ali Cenkeri, Kesik baş Hikâyeleri dolaşır, elden ele... Yırtılmış, pörsümüş, eksik sayfalar ve okunması oldukça zor olan kitaplar. Bizim eve nereden geldiğini bilmediğim bir de "Pamuk Ece" adlı dergi vardı. Tek sayı. O dergiyi belki onlarca defa okuduğumu anımsıyorum. Yani bizim çocukluğumuz kıtlık dönemi mide açlığı kadar, kitaptan da yoksun kalan beyin açlığı ile geçti. Nerede bir gazete parçası ya da yazılı bir metin bulsak defalarca okurduk. Bu konudaki açlığımın, Düziçi Köy Enstitüsü'nün zengin kitaplığında doyuma kavuştuğunu söyleyebilirim. Kültür-Turizm Bakanlığınca Beyoğlu Beldesinde adıma açılan Mustafa Okumuş Halk Kütüphanesini zaman-zaman ziyaret ederim. Oradaki çocuklara bizim kuşağın söz konusu mahrumiyetlerini anlatırım, İlgiyle dinlerler. "Kütüphanenizin kıymetini bilin, bu imkânı en iyi şekilde değerlendirin. Üstelik altı bilgisayarlı internet salonunuz da var. Gerisi sizin çalışmanıza, bilgi açlığınızı doyurmanıza kalıyor." Dediğimde yüzleri ışıltıyor, gözlerinin içi gülüyor, çalışacaklarına söz veriyorlar.

İkinci Dünya Savaşının en çok kızıştığı günlerdi. Almanlar, Avrupa'yı tümüyle işgal etmiş, Yunanistan'ı 24 saatte dize getirmiş, Trakya hududumuza dayanmışlardı. Seferberlik ilanı ile Amcam ihtiyat asker olarak silâh altına alınmıştı. Böylece benim okuma düşüm de kesintiye uğramıştı. Artık ailemin bana ihtiyacı vardı. O yıl sarı

öküzlerle nadas çıkardım, hasat yaptım. Amcamın yerini doldurmaya çalıştım ve de on yaş birden büyüdüm. Unuttum çocukluğumu...

Sene 1944’de Almanlar önce kuzey Afrika cephelerinde zorluklar yaşadılar. Arkadan İngiliz-Amerikan işbirliğiyle 1944’de haziran-eylül ayları arasında aşamalı olarak gerçekleştirilen, General Aisenhower komutasındaki Normandiya çıkarmasıyla hepten çekilmeye zorlandılar. Müttefikler önünde her cephede Almanlar yenilgiye uğruyorlardı. 8.Mayıs 1945’de Alman Orduları kayıtsız şartsız, Müttefik kuvvetlere teslim oldu. Almanların kaderi Potsdam ve Yalta’da yeniden çizildi. Türkiye bu savaşta önce tarafsız kalmaya çalıştı; sonra 25 Şubat 1945’de Müttefikler yanında yer aldı. Bu arada Trakya hududumuzdaki Alman güçleri de savaşımsız çekildi.

20. Asrın başında girdiğimiz peş-peşe dört savaşın henüz enkazını bile kaldıramadığımız bir dönemde ülkemiz için yeni bir savaş büyük bir riskti. Bu nedenle savaşa bulaşmamakla dört savaşın yıkıntılarında sonra oluşan bir avuç nüfusumuzu da İkinci Dünya Savaşında kaybetmekten kurtulduk. Bütün sıkıntılarına rağmen sağduyulu tarafsız bir politika izlemekle, anaları dul, çocukları öksüz bırakmadık. İkinci Dünya Savaşına giren ülkelerde milyonlarca insan öldüğünü düşünürsek, bu ateş çemberinde tarafsız kalabilmenin zorluğunu da anlarız. Çünkü savaşın kazananaı olmaz. Bu yüzden ki Roma’nın ünlü hukukçusu Cicero der ki: “En kötü barış, en haklı savaştan daha iyidir.”

f. 9, 10, 11- Kırsealde kılık-kıyafet örnekleri

f. 12 - O günün kırsalında gelinlik genç kız çeyizlerinden bir görüntü

B. MARAŞ'A İLK YOLCULUĞUM ve KENT GERÇEĞİ ile YÜZLEŞMEM

b. 1- Yolculuk

Gerek Milli Eğitim Müdürü önündeki başarımla, gerekse bir yıllık aileme verdiğim destekle babamın güvenini kazanmış, Maraş'a gidecek ilk kafilende beni de götüreceği müjdesini almıştım. Maraş dönüşünde ise okuma düşüm gerçekleşmiş, Düziçi Köy Enstitüsü hazırlık sınıfına kaydım yapılmıştı. Bu sene iki sevinci bir arada yaşadım.

Maraş'ı çok merak ettiğim bir dönemde babamın beni şehre götürme isteğini öğrendiğimde içim içime sığmaz olmuştu. O günlerde kente ne doğru dürüst yol, ne de ulaşım aracı vardı. Köyden kente gidileceğinin, Sokoğzu'nda haftalar önce ilânı yapılırdı. Günü geldiğinde oluşan kafilde, semerli at(gölük), katır ya da eşekle akşamdan yola çıkardı. Hayvanların yükü (taraklık tomruğu, salep, ekşi, ekşi yaprağı, mazi, yağ, deri vb.) kırsalda üretilen ürünlerden oluşurdu. Bunların bazıları da kente gitme olanağı bulunmayan konu komşu siparişleriydi.

Bu defa da öyleydi. Gecenin karanlığını delen hayvan nallarının sesleri yankılanıyordu vadi yamaçlarında. Hayvanlar yüklü, insanlar yaya Yolaşan'dan geçtiğimizde köyden uzaklaşmış sayılırdık. Kepir'den sonra Şekerpınarı, Ceceli eteğindeki yamaçlardan ilerleyerek Eloğlu'na ulaştık. Hâlâ tanın aydınlığından yoksun gecenin karanlığı içinde Kılılı'nın kuzey batısından fundalıklar içinden geçerken zorlanıyorduk. Neyse ki tanın kızılılığı doğuda kendini fark ettirmeye başlamıştı. Çakallı'yı geçerken güneş doğu yakadan kendini göstermişti. Maliki Ejder'in eteğini dolaşıp Aksu köprüsünü geçtiğimizde şehir, puslar içinde belli belirsiz gözüküyordu. Heyecanlanmıştım. İlk defa bir şehir görecektim. Hayallerimle gördüklerim nedeni uyuşacaktı; merak içindeydim.

b. 2- Kente Giriş, Ön Algılarım ve Gerçekler

Şehir girişinde patlıcan, marul, nane bahçeleri gördüm. Pek ilgimi çekmedi. Bizim köyde de vardı onlar. Sonra bugünkü Kıbrıs meydanına gelmiştik ki çeşitli tahıl öbekleriyle karşılaştım. Yol boyu yeni gördüğüm her yerle ilgili bilgilenmek için babama sorular yöneltiyordum. O da bende artık sıkılmıştı bu sorulardan. Arasaymış burası. Tahıl pazarı. Pek yabancı olmadiğım görüntüler. Burayı geçtik. Çarşıya girdik. Giderek ilgi alanım zenginleşmeye başladı. Sağa sola bakarken kafileden geri kalıyordum. Bu yüzden kaç defa babamdan azar işittim. “Oğlum ağzını ayırma, kaybolacaksın!”

Hayvanlı grup Katip Çelebi Han sokağına yöneldi. Yaya gruptan bazıları hana geçmek için Saraçhane içinden kestirme yolu izledi. Burada hava değişti sanki. Saraçlar ve hayvan pusatlarının zenginliği, lokanta, fırın, kasap ve yiyecek satan dükkânların önünden geçerken farklı iş yerlerinin kokusu birbirine karışmıştı. Her iki grup handa birleştik. Yükler çözüldü. Hayvanlar rahatlatıldı. Uygun alana bağlanarak yem torbaları takıldı. Bu yolculukta en çok eziyeti onlar çekmişti. Kafile mensupları oldukça telaşlıydı. Sağa sola dağıldılar. Taraklık tomrukları olanlar biraz sonra müşterilerle geri döndüler. Kısa bir pazarlıktan sonra tomrukları sattılar. Yükte hafif malları olanlarsa ilgili müşterilerin ayağına götürdükler, mallarını satarak, alışveriş için çarşıya dağıldılar.

Ben de bu arada merakımı gidermek için zamanı değerlendirmeye çalıştım. Hızlı bir şekilde kapalı çarşmayı dolaştım. Çarşının ekindeki ayakkabıcı dükkânlarını gezdim. Kuyumcu vitrinlerindeki altın, rengiyle ve çeşitli ziynet eşyalarıyla gözümü aldı. Bakırcı, semerci, keçeci ve külekçi dükkânlarının birbirine karışan ritmik sesleri arasından Belediye çarşısına geçtim. Buradan demirci ve bıçakçılar çarşısında yeniden bir gürültüyle karşılaştım. Tekrar Belediye çarşısına girdim. Çarşayı batı yönünde kat ederken İnsan kalabalığı dikkatimi çekti. Alışveriş için iş yeri önlerinde kalabalıklar oluşmuştu. Benim param olmadığı için yalnız gözümü kullanarak ilk kez girdiğim kent kalabalığına karışmaktan oldukça keyif almıştım. Elbette kent bu çarşılardan ibaret değildi. Ancak kentin kalbinin de buralarda attığı çok belliydi.

Öğle yemeğini babamla bir kebabçı dükkânında yedik. Ya çok acıkmıştım ya da kebab farklıydı. Çok hoşuma gitmişti. O gün Saat 16.'ya kadar kafile mensupları, satacağını satıp alacağını almış; işini

bitirmişti. Katip Çelebi Han'da bir araya gelen kabile kısa bir yoklamadan sonra yola çıktı. Bu ilk uzak yolcuğum, iki gün üst üste gece gündüz, gidiş dönüş oldukça yormuştu beni.

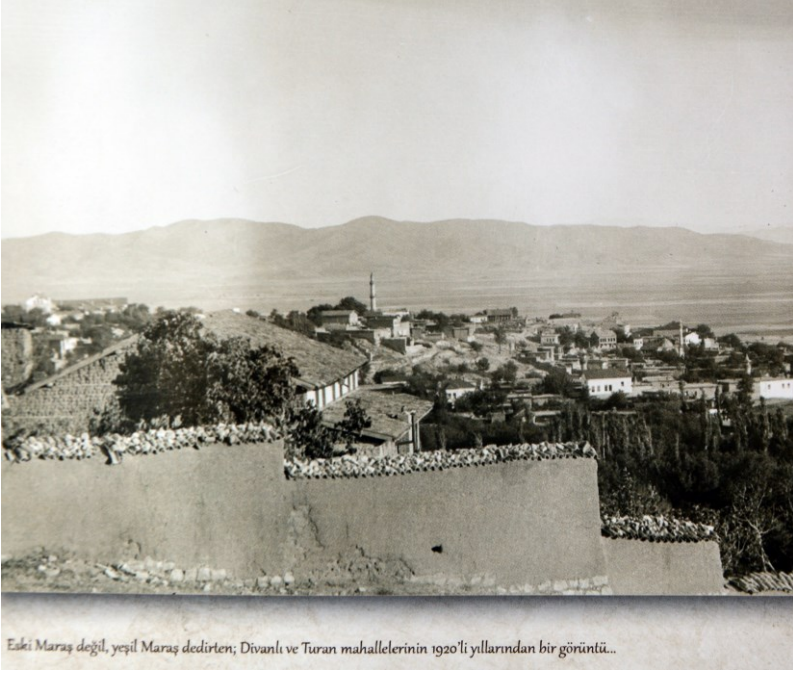
Sabaha doğru köye geldik. Babam, çocuklara boyalı şeker, incik boncuk ve somun almıştı. Bu hediyeler onları çok sevindirmişti. Ayrıca ev ihtiyacı siparişleri de anama verdi. Bunlar, Maraş dokuması alaca, mavrum,⁽⁵⁾ bez, gaz, tuz, sabundu. Anam siparişlerini kontrol etti, “kesene ömrüne bereket” demeyi de unutmadı.

Maraş'ı ilk görüşümdü bu. İlgim, lokanta, fırın, tatlıcılar, belediye çarşısı, pırtıcılar(manifatura), Kapalıçarşı, ayakkabıcılar, semerciler, bakırcılar, keçeciler, külekçiler, demirci ve bıçakçı çarşılarında yoğunlaştı. El sanatlarıyla ilgili bölümler oldukça gürültülüydü. Kuyumcu vitrinleri, ziynet eşyalarının renkleri ve biçimlerindeki albeniden çok etkilendim. Kötü bir alıcı, iyi bir bakıcıydım, sanki... Gördüklerim, ilk defa karşılaştığım objelerdi. Başka bir dünyadaydım, san ki. Bendeki hayali şehir kavramı, giderek gerçek temeline oturuyordu. Ancak kılık kıyafet bakımından imreni odağım devlet memurlarının giyim ve kuşamının şehre özgü olmadığını anladım. Küçük ayrıntılar dışında köy kıyafetinden pek farkı yoktu, şehrin de... Haliyle memurlardaki kılık kıyafetin şehre dönük bir algı olamayacağını da kabul ettim.

Yıllar sonra sık-sık gelmeye başladım Maraş'a. Doğusu Sarayönü, Şeyhadil, batısı Batıpark, kuzeyi Ahir dağları, güneyi tahıl arastası ve sebze bahçeleriyle sınırlıydı. Yollar kara taşla kaplıydı. Bu yolda eski bir otobüs çalışırdı. Şöforleri: Cin Hüseyin, Kısakürek Mehmetti. Arasta- Batıpark arasında taş yollarda insanın içi dışına çıkardı; tabir caizse. Ne zaman nereden geçeceği pek belli olmadığı için halkın otobüse binme gibi bir alışkanlığı da yoktu. Uzunoluk ve Kanlıdere'nin, üstü açıktı. Dağlar ormansız olduğu için yağışlı havalarda bu derelerden sel akardı. Dere yakaları yer-yer ahşap kalaslarla birbirine bağlıydı. Bir yakadan ötekine bu kalaslar üzerinden geçilirdi.

Ahir dağları Mesut Can'ın Orman Bölge Başmüdürlüğü döneminde ağaçlandırılmaya başlandı. 1960'larda ve sonrası yoğun biçimde devam ettirildi.

⁽⁵⁾ Yerli dokuma tezgâhında üretilen bir çeşit giysi ürünleri.

f. 13- Eski Maraş'tan bir görüntü

f. 14-

C. O GÜNLERİN MARAŞ'I

Bugün Ahir dağları, kente bakan yamaçları, koyakları ve vadileri yemyeşil görünümüyle Kahramanmaraş panoramasına büyük bir zenginlik katıyor. Şehre hayat veriyor. O sayede seller durdu, iklim ve hava üzerinde olumlu etkileri oldu. Mesut Can'ı rahmetle anıyorum, Kahramanmaraş'a hizmetleri olanlar arasında müstesna bir yeri olduğunu düşünüyorum.

O günlerde kent içi trafik yayaydı. İkinci üzeri çarşıda bir gürültü başlar, darabalar indirilir, dükkânlar kapatılırdı. Esnaf sepetini, damalı çıkını eline alır, evine yaya dönerdi. Bu saatlerde yollarda trafik yoğunlaşırdı. İnsanlar bu yolları, sığır, manda, at, eşek ve benzeri hayvanlarla birlikte kullanırdı. Bu saatlerde tarladan dönen işçi, çiftçi de yolda olurdu.

Başlıca mahalleler: Nahirönü, Tekke, Acemli, Karamanlı, Devecili, Bayezıtlı, Fevzipaşa, Gazipaşa, Kayabaşı, Pınarbaşı, Tekke, Divanlı, Sarayönü vb. Mahallelilik kültürü çok canlıydı. Her mahalleli mahallesine sahip çıkar, korurdu. Erkekler mahalle kızlarını kardeş kabul eder, onları himaye ederlerdi. Kurtuluş bayramı yıl dönümlerinde mahallelilik bilinci doruğa çıkar, her mahalle diğeriyle çete çıkarma, sokaklarda yürüyüş yapma konusunda yarışır, adeta. Her çete, kıyafeti üzerine babadan kalma kılıcını, kamasını, tabancasını ve madalyasını kuşanır, bir kahraman edasıyla atasıyla gurur duyar, mahallenin davullu, zurnalı kafilesine katılır, halay seker, nara atar, Türk Bayrağını, mahalle flâmasını dalgalandırarak günün inanç ve milli duyarlılığını, coşkuyla yaşardı. Bugünlerde zenginler yemek verir, köylerden gelenlerle, çetelere ikramda bulunurlardı. Özellikle dışarıdan gelen konuklara konaklama yerleri ayarlanırdı. Kısaca zengini, fakiri, köylüsüyle kurtuluşun yıldönümlerinin coşkuyla kutlanması için herkes üzerine düşeni yapardı. Giderek bu bayram halktan kopuk protokol kutlamalarına dönüştükçe, eski yaygın coşkusunu kaybetmeye başladı. Son zamanlarda Belediyemizce haftalık kutlamalar ve bir takım etkinlikler düzenlenerek halkın ilgisi ve katılımı sağlanmaya çalışılıyor.

Yine Tekke Mahallesi'nden Kapalı Çarşı, Ulu Camii ve Abarabaşı Kilisesi'nin tek karede bulunduğu genel bir bakış... Fotoğrafın çekim tarihi 1920. Şehrin uzanışı ve kiliseye doğru tırmanışı, onun da ötesinde Ahır Dağı, büyüleyici bir birtikellik oluşturmuş.

f. 15-

Kapalı Çarşıdaki birçok saracıdan biri... Koşun ve eyer takımlarındaki rengârenk süsler, püsküller, deri işlemleri belli ki böyle bir muhabbet ortamında yapılıyor. 1900'lü yıllar...

f. 16-

c. 1- Camiler

Osmanlıdan önce hizmete alındığı bilinen belli başlı Camiiler şunlardır: Ben burada konuya, ne sanat tarihi ne de ilahiyat boyutuyla değinmeyeceğim. Sadece, K.Maraş'a geçmişinden kalan ata mirasları arasında yer alan mabetlerimizin adlarını sıralamakla yetineceğim. En eski camilerimiz Beylikler döneminden kalma olup, kitabeleri yeterli bilgi içermediği için kim tarafından ne zaman yapıldığı konusunda tam bilgiye sahip değiliz. Bunlar: Ulu Camii, Haznedarlı Camii, Hatuniye Camii, Bektutiye Camii(Çınarlı Camii), Boğazkesen Camii ve Taş Mescididir.

Osmanlı döneminde daha çok kişiler adına yapılan ve ibadete açılan Camilerse: Şeyh Turan, Divanlı, Şekerli, Arasa, Şazibey, Nakip, Keşfi Efendi, Sarayaltı, Dede Mehmet, Acemli, Bayazıtlı, İsa Divanlı, Hacı Veli Bey, Çukuroba, Restabiye(Küçük Çavuşlu) Camileri ve İklime Hatun Mescidi olarak sıralanabilir.

Kuşkusuz bugünkü konumuyla Kahramanmaraş'ın cami sayısı belirtilenlerle sınırlı değildir. Cumhuriyet döneminde de ihtiyaç duyulan alanlarda cami yapımına hızla devam edilmiştir. Kahramanmaraş, muhafazakâr bir toplum olarak din ve ibadethane konusuna son derece duyarlıdır. Dernekler, şahıslar ve Diyanetin katkılarıyla, hızlı bir şekilde artan kent nüfusunun ihtiyacını karşılamak üzere cami yapımına, ibadete açılmasına, tamirat ve onarımlarına gereken önem verilmektedir.

c. 2- Hamamlar

Şehrin hamamları da meşhurdu. Evliya Çelebi kaynaklarına göre Çukur Hamam, Çarşı-Pazar(Marmara Hamamı), Boğazkesen Hamamı (Kale çevresi düzenlenmesinde yıkılmıştır), Paşa Hamamı ve Kuyucak Hamamından söz edilir. Daha sonraki dönemlerde, Divanlı, Tüfekçi, Acar, Çiçekli ve Uzunoluk (Bugün müze olarak kullanılmaktadır.) Hamamlarının ait oldukları mahallelerde hizmet verdiği biliniyor. Genelde sabahın erken saatlerinden 12'ye kadar erkeklere, 12'den sora akşama kadar da kadınlara hizmet verirdi, hamamlar. Erkek kesecilere tellâk, kadın kesecilere ise natır denilirdi. Kadın hamamlarının ayrıcalıklı görüntüsü vardı. İçli köfte, sarma, dolma, tarhana ve çerezli sohbetler de yapılırdı, kadın hamamlarında. Kimi kadınların zengin

görünme eğilimleriyle emanet takı taktıkları da olurdu. Bunlar daha çok evlenecek kızı ya da oğlu olanlar arasından çıkardı. Uzunoluk hamamının Maraş Kurtuluş savaşının başlamasında tarihi bir misyona sahip olduğunu hepimiz biliriz.

c. 3- Konaklar, Konutlar, Evler

Konaklar, (Konutlar- Evler) bakımından Kahramanmaraş zengin bir tarihi mirasa sahiptir. Bu mirasın korunmasına ilgili kurumlarca, gerekli duyarlılık gösterilmiştir. Tamamı envanter kayıtlı taşınmaz kültür varlığı tarihi yapılar, (Sivil Mimarlık Eserleri) sit alanlarında koruma altına alınmıştır. Bunlar imar plânlarında gösterilmiştir. Tamamı, ikinci sınıf eserlerden oluşuyor. Osmanlı Dönemi ve Cumhuriyetin ilk dönemlerine aittir, genelde... Söz konusu envanter kayıtlı tarihi taşınmazların büyük bölümü şahıs mülkiyeti ve kullanımındadır. Az sayıda metruk olanlar da vardır. Belli sayıda konaksa Vilâyet, Özel İdare ve Belediyece kamulaştırılarak, restore edilmiştir. Dökümü aşağıda gösterilen bu yapılar, kültür-sanat, turizm ya da sosyal amaçlı hizmetler için kullanıma tahsis edilmiştir.

Bu kayıtlara göre:

1- Bunlardan 50'si, Kentsel Sit Alanı Koruma amaçlı İmar Plânı İçerisindeki Tescilli Kültür Varlığı Yapılar (Sivil Mimarlık Eserleridir.)

2- 54'ü, Kentsel Sit Yenileme Alanı içerisinde Bulunan Tescilli Taşınmaz Kültür Varlığı Yapılar, (Sivil Mimarlık Eserleridir.)

3- 61'i, Kentsel Sit Yenileme Alanı Dışında Bulunan Tescilli Taşınmaz Kültür Varlığı Yapılar, (Sivil Mimarlık Eserleri olmak üzere, Toplam 165 adettir.)

Söz Konusu Tarihi Yapıların Mahalle Bazında Dağılımı İse Şöyle:

1- Divanlı Mahallesi	:	15
2- Duraklı	“	: 02
3- Ekmekçi	“	: 14
4- Fevzipaşa	“	: 12
5- Gazipaşa	“	: 12
6- İsadivanlı	“	: 07
7- Kayabaşı	“	: 16

- 8- Kurtuluş “ : 40
9- Turan “ : 25
10 - Yürükselim “ : 22

Toplam: 165

f Restore Edilen Başlıca Tarihi Eserler:

f. 17, 18, 19- Mahmut Arifi Paşa konağı restore edildikten sonra üç görüntü

1-Katip Han: Ulu Cami-Saraçhane arasında yer alır. Mülkiyeti Büyük Şehir Belediyesinde olup 2014 yılında restorasyonu tamamlanmıştır. Şu anda alt katı turistik amaçlı restoran, üst kat salon ise kültürel amaçlı etkinliklerde kullanılmaktadır.

2-Dedeoğlu Konağı: Kurtuluş Mahallesinde yer almaktadır. Kahramanmaraş Belediyesi tarafından restorasyonu yapılmış ve

2012’de hizmete açılmıştır. Şuanda Şairler ve Yazarlar Evi olarak hizmet vermektedir.

3-Deligönüller Konağı: Sarayaltı Mahallesindedir. İl Özel İdaresi tarafından restorasyonu yapılmış ve 2012 yılında hizmete açılmıştır.

Şuanda mülkiyeti büyük şehir belediyesindedir. Dernek lokali olarak hizmet vermektedir.

4-Kocabaş Konağı: Kayabaşı Mahallesindedir. İl Özel İdaresi tarafından restorasyonu yapılmış ve 2010 yılında hizmete açılmıştır. Şuanda turistik amaçlı restoran olarak hizmet vermektedir.

5-Kökerler Konağı: Kayabaşı Mahallesindedir. Kahramanmaraş Turizm Altyapı Hizmet Birliği((KAHTAB) tarafından, “Turizm Altyapı Hizmet Birliği Sergi Fuar ve Toplantı Merkezi Proje’si adıyla restore edilen geleneksel Türk konut mimarisinde orta sofalı olarak isimlendirilen plân şemasına sahip konak, kültürel ve sanatsal faaliyetlerde kullanılmak üzere Kahramanmaraş Belediyesine devredilmiştir. 2013 Yılında tamamlanmıştır. Şuanda Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı binası olarak kullanılmaktadır.

6-Mahmut Arifi Paşa Konağı: Yürükselim Mahallesindedir

Kahramanmaraş Belediyesi tarafından restorasyonu yapılmış olup 2010 yılında hizmete açılmıştır. Şuanda Maraş Kültür Evi olarak hizmet vermektedir.

c. 4- Sosyo-Kültürel Değişim

Maraş’ta sosyalleşmenin ilk öncü kurumları, Kız Sanat Enstitüsü,1942-1943 öğretim yılı, (28 Enstitü I. Sınıf ve 145 akşam sanat öğrencisiyle) öğretime başladı. Maraş Kız İlköğretmen Okulu, 60 öğrenciyle 1957-1958 öğretim yılında açıldı. Bu iki okulu, 1962-1963 öğretim yılında açılan Köy Ebe Okulu izledi. Bu okul, 1964-1965 ders yılında yeni binasına taşınarak üç sınıflı ebe-hemşire okulu olarak eğitimine devam etmiştir.

Maraş’ta Kız Enstitüsü ve Kız İlk Öğretmen Okulunda eğitim gören kızlarımız ev ekonomisine katkıları, ev kadınlığı ve analıklarıyla; öğretmen kızlarımız genç nesillerin eğitimindeki başarılarıyla kısa zamanda çevre ve toplumda öncülüklerini hissettirdiler. Bu iki kurum Maraş’ta sosyo-kültürel gelişimin, medenileşmenin ilk öncüleri ve yeni kuşakların yetişmesinin ilk itici gücü olmuşlardır. Ayrıca Ebe-Hemşire okulunda eğitim alan kızlarımız ise hijyenik doğum- çocuk bakımı ve toplum sağlığının bilinçli korunmasında önemli hizmetler vermişlerdir.

11 Temmuz 1992 Tarihinde Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesinin (KSÜ.) açılmasıyla söz konusu alanlardaki gelişim hızlanmıştır. Kuruluşundan bu yana Anadolu'nun çeşitli illerinden gelen on binlerce öğrenci, bir yandan mesleki bilgilenmelerini sürdürürken, diğer yandan da kendi özgün yöre kültürleriyle kentimiz kültürünü tanıştırap zenginleştirmişlerdir. Farklı yörelerin farklı kültürleri kaynaşıp-uzlaşarak ortak kültürün oluşumuna katkı sağlamıştır. Bu konuda kültürler arası iletişim, bilişim ve etkileşimde Üniversitelerimizin öncülüğü çok önemli bir etkidir. KSÜ. Bu misyonunu, bundan sonra da umarız başarıyla yerine getirmeye devam edecektir. Kahramanmaraş'ın her alanda gelişimine öncülük edecek ve toplum barışının teminatı olacaktır, dileği var içimde...

c. 5- Çocuk Bahçesi

1946, 1950, 1960, 1970'li yıllarda Maraş'ın kalbi Çocuk Bahçesi'nde atardı. Pavyonlar, kışlık-yazlık sinemalar, şehir kulübü, lokantalar, okullar, dondurmacılar, mesire yerleri vb. i sosyal-kültürel işletmeler Uzunluk-Çocuk bahçesi arasında yer alırdı. Şehrin gece on ikilere kadar sosyal hayatı burada canlılığını korurdu. Özellikle yaz aylarında, Kale, Pınarbaşı, yazlık sinema trafiği çok canlı olurdu. Bugünkü gibi insanları eve kapatan televizyon, bilgisayar, cep telefonu gibi araçlar yoktu. Halk akşam yemeğini yer-yemez kendini sokağa atardı. Sık-sık dışarıdan sanatçılar gelir, Kale ve Pınarbaşı'nda sahne alırlardı. Halkın bu sanatçılara ilgisi yoğun olurdu. Lisede çalıştığım yıllarda öğretim yılı sonunda okullar müsamere adıyla temsiller verirdi. Özellikle veliler ilgilenirdi. Maraş Lisesi, birkaç defa Adana'dan Nejat Uygur Tiyatrosunu davet etmiş ve Cibali Karakolu vb.'i oyunlar sahnelenmişti. Maraş'ın elit tabakasında günlerce Nejat Uygur ve sanatı konuşulmuştu. Ancak halkın büyük bölümünde tiyatro algısı pek hoş değildi. Eskilerde İstanbul'dan kimi sanat grupları Anadolu'ya "Kumpanya" adı altında ticari amaçlı kadın ya da erkek köçekçeler, dansçılar gösteri yaparak para kazanırlardı. Halk bu gruplara "Tayatura" adını vermişti. Bu nedenle de gerçek ve çağdaş tiyatro algısı bundan büyük zarar görmüştü. Son zamana kadar tiyatro algısındaki soğukluğun bu nedene dayandığını düşünüyorum.

Bir defasında Cumhurbaşkanlığı Filarmoni Orkestrası gelmişti. Abarabaşındaki Halkevi ya da Yeni Sinema adıyla bilinen binanın salonunda bir konser vermişti. Salon tıklım-tıklım doluydu. Alman şef

orkestrasına start verdiğinde bir bebek ağıtı başladı. Şef öfkeyle seyirciye döndü, kendi dilince bir şeyler söyledi ve sahneyi terk etti. Herkes şaşkındı. Özellikle organizatörler büyük bir telaş ve seyirci merak içindeydi. Kadın çocuğuyla apar topar dışarı çıkarıldı. On dakikalık aradan sonra şef orkestrasının başına geçti. Onca enstrümanın çıkardığı sese alışık olmasa bile dinleyici ilgiyle izliyor, salonda çıt çıkmıyordu. Bitimde “Yenge kızı bir tane/ Saçları tana tane/ Yenge kızı ikidir/ Birisi benimkidir”(…) Aman Allah’ım! Onca enstrümanın çıkardığı kıvrak, hareketli, oynak ve coşkulu ritim ve melodide kendini bulan salon ayakta öylesine kendinden geçti ki görmeye değer bir coşkıydı. Doğrusu. Halkın ayakta dakikalarca alkışı şefi de coşturdu. Yenge Kızı ikinci defa tekrarlandı. Yenge Kızı Maraş’ta unutulmadı, aylarca konuşuldu. Kuşkusuz bu beğenide belki de Maraşlının ilk kez çok sesli bir konser izlemiş olmasının etkisi vardı.

c. 6- Bağ Kültürü

Kahramanmaraş’ta refah düzeyi yükseldikçe ilk günlerdeki sosyal ve kültürel hareketlilik azaldı. Varsıl olsun, fakir olsun Kahramanmaraşlının bağ tutkusu yaygınlaştı. Yazları kent sanki boşalmaya başladı. Bu yüzden bir süre Maraş’ta sosyal ve kültürel etkinlikler de yavaşladı. Eski canlılığını yitirdi. Arkadan radyo, televizyon, cep telefonu gibi çağımızın harika teknoloji ürünlerinin kullanıma girmesi sinemayı, tiyatroyu, konseri; apartman yaşamı ise

toplu buluşma alanları olan hamamları ve mahalle kültürünü bitirdi. Tiyatro, resim, müzik kültürlerindeki farklı algılamalar da buna eklenince Maraş sanki kısa süreli bir duraklama dönemi yaşadı.

f. 20, 21, 22- Bağ hasatından görüntüler. Sucuk yapan bir kadın

Başlıca Bağ Alanları:

- 1)Kazma Bağları
- 2)Tömek “
- 3)Susuz Tarla “
- 4)Kandıl “
- 5)Güzlek “
- 6)Yalnızardıç “
- 7)Alıçsekisi “
- 8)Göllü “
- 9) Kerhan “

- 10) Ayaçıluluk “
- 11) Kafarlı, “
- 12- Ağyar,
- 13- Kozludere,
- 14- Bertiz “

Şehrin yakın çevresinde yer alan söz konusu bağ ve bahçelerin bulunduğu alanlar yaz aylarında yoğun göç alır. Yaz boyu buralar yazlık olarak kullanılırdı. Ayrıca, buralarda bulunan bağ ve bahçelerin aile ve kent ekonomisine önemli katkıları olmuştur. Turizm açısından da bu yöreler gün geçtikçe cazibe merkezi olmaya devam ediyor.

D. GÜNÜMÜZE DOĞRU KAHRAMANMARAŞ KIRSALINDA, KENTSELİNDE DEĞİŞİM VE GELİŞİM

1970’li Yıllarda kent ekonomisinin uyanışıyla başlayan ufak ölçekli sanayileşme, 1985’li yıllarda Devletin teşvik uygulamasıyla organize sanayi boyutunda hız kazandı. Bu arada kırsala elektriğin gelişi ve okullaşmayla başlayan hızlı kalkınma toplumsal bazda önemli değişim ve gelişimin önünü açtı. Bunlara bağlı olarak refah düzeyinin yükselmesi, parasal açlığı artırdı. Artık hayat bir lokma bir hırka dönemini aşmaya başladı. Teknolojinin nimetlerinden yararlanmak için insanımızın daha çok çalışma, daha çok kazanma, daha çok üretme ve tüketme eğilimi arttı. Bu nedenle sanayinin gelişimi ve önemi ağırlık kazanmaya başladı. Böylece kırsaldan kentsele göç tetiklenmiş oldu.

Bu durum karşısında kırsalın boşalmaması için buralarda genelde tarıma dayalı küçük ölçekli işletmeler ve kooperatifçiliğin teşvik edilmesi gerekirken bu yapılmadı. Alan başıboş bırakıldı. Kırsaldan kentsele göçe göz yumuldu. Kırsalın boşalmasına, insanların geniş ölçüde topraktan kopmasına seyirci kalındı. Şehir sanayileşmesinin koşutunda kırsaldan kentsele göç giderek hız kazandı. Kentselin bu hızlı göçü kaldırması için gerekli alt yapı yetersizliği birtakım sorunları da beraberinde getirdi. Eğitim, sağlık, konut, ulaşım ve diğer sosyal kültürel boyutlu alt yapı gereksinimleri arttı. Bunların karşılanması pek kolay olmadı. Kent nüfusunun hızlı artışı şehir içi yapılaşma olgusunu artırdı. İnşaat sektörü canlı bir istihdam alanı oluşturdu.

Diğer yanda teknoloji, birçok el sanatlarını ve zanaatlarını olumsuz etkiledi. Etkilemeye de devam ediyor. Sanayide insan gücü istihdamı arttı. Fabrikasyon üretimin tüketimi yaygınlaştıkça küçük ölçekli tezgâh ve el sanatları önemini yitirdi. Hazır giyim ya da tüketimde giderek kırsalla-kentsel arasındaki makas daraldı. Teknoloji daha ucuza, daha kaliteli ve daha çok ürün üretmeye başlayınca tüketim tetiklendi. Refah düzeyi tabana yayıldı; 21. yy’ın başından itibaren hız kazandı.

Bu nedenle daha çok tüketmek için daha çok üretmenin, kazanmanın gereği çıktı, ortaya... Bu dengeyi kuramayan birey ya da

aileler, arza karşı talepte zorlanmaya başladılar. Böylece borçlanmanın kapısı fazlaca aralandı.

Yaşam pahalandıkça aynı oranda gelir artmazsa, bunun toplumsal barışa olumsuz yansımaları olması da doğaldır. Bu durumda Ataların: “Ayağını yorganına göre uzat.” Sözü hâlâ geçerlidir, bence... Diğer yanda teknoloji alım gücü araçlarını da ihmal etmiyor. Üretim alanı daralan ya da ürettiği tükettiğinden az olan insanlar, çözümü borçlanmada buldular. Bu yüzden kredi kartı kullanımı yaygınlaştı. Borçlanmayı da azdırdı. Kuşkusuz kredi kartı pratikte alış-veriş için kullanımı kolay çok yararlı bir araçtır. Ne var ki, teknolojik araçları amaçları doğrultusunda kullanma bilincimiz yeterli değildir.

Bu yüzden kredi kartları kurbanları her gün hızla artmakta ve piyasayı tehdit eder boyuta gelmektedir.

Yönetenler sürekli çözüm üretseler de ekonominin kapitalist bir sürece girmesine engel olamıyorlar. Aslında toplumsal barışın sosyal adaletten, hukuktan geçtiğini herkes bilir. Ancak söz konusu dengeleri korumak pek o kadar kolay da değildir. Bu öncelikle toplumsal eğitim ve bilinçlenmeyle sağlanır. Eğitimse sabır isteyen, zamana bağlı bir olgudur.

Kentselde, teknolojik sanayinin, ekonominin ve refah düzeyinin hızlı gelişimi, genç nüfusu kırsaldan kentsele taşıdı. Buna ister göç deyin, isterseniz daha iyi yaşama güdüsü deyiniz, sonuç değişmez. Kırsal kültürle kent kültürü şehir varoşlarında yan yana geldi. İki kültürün birbirine entegre olması elbette zaman alacaktır.

Diğer yanda bu gelişimin, şehir belediyeciliğine çok olumlu yansımaları da oldu. Belediye teşkilatlanmasında önemli reformlar yapıldı. Rutin belediyecilik anlayışı tarihe karıştı. Artık belediyeler yönettiği, hizmet verdiği halkın her türlü gereksinimine çözüm aramak, üretmek zorundadır. Toplumun huzurlu, mutlu, güvenli, yaşatılması adına, alt yapıdan, sosyal, kültürel, sanatsal, eğitim, sağlık, ulaşım, iletişim, bilişim vb. gereksinimlerini karşılayarak, kentte sosyal barışı sağlamak gibi çok önemli görevler üstlendi; belediyeler.

Teknoloji, sanayi, ekonomi, refah düzeyi ve bunların kırsal ve kentseldeki yansımaları hakkındaki ön bilgileri önemsedik. Bu ön bilgilerin ışığında son elli yılda Kahramanmaraş'ta sosyal, kültürel, sanatsal değişim ve gelişimin daha kolay algılanacağına inanıyoruz. Zira ekonominin, sosyal barışın gelişmediği toplumlarda söz konusu alanlarda bir değişim ve gelişimden söz edilemez, elbette... Çünkü bu

değerler, bir toplumda tüm gelişmelerin de lokomotifidir. Demek geçiyor, içimden...

1990'lı yıllardan sonra belediye hizmet alanları yavaş-yavaş genişleme eğilimine girdi. İmar, kanal, yol, kaldırım ve benzeri rutin hizmetlerin dışına çıkılmaya başlandı. Kent toplumunun eğitimi, sosyal, kültürel ve sanatsal alanlardaki ihtiyaç ve gereksinimlerini karşılama, bu yönlü hizmetler üretme çabasına girildi. Belediye Başkan'ları daha geniş bir ufuktan izlemeye aldılar kent toplumunu. Böylece belediyelerin sosyal-kültürel ve sanatsal aktiviteleri artarak günümüze kadar geldi. Bu süreçte kent insanının sosyal, kültürel, sanatsal etkinliklere ilgi ve katılımı da arttı.

Diğer yanda Kahramanmaraş, son 35 yıldan bu yana (çok geç kaldığı) sanayi atılımını hızlı bir şekilde geliştirerek, bugün ülke ekonomisinde önemli bir yere gelmiştir. Tarım ekonomisinden bu denli bir hızla sanayi ekonomisine geçiş başarısında kuşkusuz, kentimizin yüz akı sanayici, iş adamı ve yatırımcılarının büyük payı vardır. Devletin sanayici ve yatırımcılara uyguladığı teşvik politikasını en iyi değerlendiren iş adamlarımız, bugün başarılarının semeresini almaktadırlar. Ne var ki tek düze tekstil, öncelikle İlimiz ekonomisi için bir riski de birlikte taşıyor. Geç de olsa sanayicilerimiz bu işin farkına vardılar. O nedenle yeni alanlara (yeterli olmasa bile) kayış gözleniyor. Çimento, kağıt, mutfak eşyası, enerji ve turizm yatırımları dikkat çekiyor. İlimiz, doğal varlıklar bakımından da zengindir. Buralarda alt yapılar kurarak bacasız sanayi dediğimiz turizmle ekonomimize önemli katkılar sağlayabiliriz. Bu girişimin ilk örneğini veren Atlas Sanayi (Piserro) Grubu'nun, Döngele kaplıca tesisleriyle yolu açtığını düşünüyorum. Dileriz bunları yenileri izler.

Kuşkusuz kent ekonomisinin gelişimi öncelikle kaynak sorununun çözümünü kolaylaştırmıştır. Dışarıdan giren taze para iç ticarete canlılık getirmiş ve refahı tabana yaymıştır. Ayrıca kırsaldan kentsele göçü tetiklemiş ve kent nüfusunun artmasında önemli bir etken olmuştur. Tabi bunun sosyal boyutu tartışılabilir. Bütün bu gelişmeler altyapı gereksinimini artırmış; sosyal, yönetsel, eğitim, sağlık vb. gibi birçok sorunu da birlikte üretmiştir. Böyle de olsa, her gelişimin bir bedeli, her nimetin bir külfetinin olması da doğaldır. Risksiz hiçbir edinim olamaz. Önemli olan olumsuzların izalesi ve olumlu gelişimin devamıdır.

Bizim üzerinde durmak istediğimiz konu ekonomik gelişimin, sosyal, kültürel, sanatsal boyutu ve bu alana yansımalarıdır.

Toplumların refah düzeyi ve hayat standartları yükseldikçe, sosyal sorunlara, güzel sanatların tüm dallarına ilgi ve katkısı da artar elbette. Kahramanmaraş'ta bu konuda gözle görülür, gönülce hissedilir bir olumlu gelişme gözlenmeye başlamıştır. Bu konuda belediyemizin öncülüğü, önemli bir gelişim süreci başlatmıştır. Bu sürecin başarılı bir ivmeyle devam etmesi en içten dileğimizdir.

d. 1- NFKM.'nin Belediyeye Devri

Bu süreçte Kahramanmaraş'a sosyal, kültürel ve sanatsal alanda hizmet üretmiş tüm Belediye Başkanlarımızı minnet ve saygıyla anıyoruz. Bununla biz, kültür insanları olarak vefa borcumuzu dillendirmeye çalışıyoruz. Bu açılımın çıkış noktası, Kültür-Turizm Bakanlığınca yapıлып Kahramanmaraş Belediyesine devredilen Kültür Sitesinin hizmete girişidir, diyebiliriz.

“14 Ocak 2005 Tarihinde Kültür-Turizm Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğünce belediyemize devredilen NFKM.'i ile ilgili protokol devir metni aşağıya alınmıştır. (A- Taraflar: Bu protokolda T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Bakanlık; Kahramanmaraş Belediye Başkanlığı, Belediye olarak anılacaktır. B-Konu: Kahramanmaraş İli, Merkez İlçesi, Karamanlı Mahallesi, 3339 ada, 1. parselde kayıtlı taşınmaz üzerinde yapımı Bakanlıkça tamamlanan Necip Fazıl Kısakürek Kültür Merkezi'nin, Kahramanmaraş Belediyesi'ne devrine ilişkin hükümleri kapsamaktadır.

Hükümler:

1- Hazineye ait taşınmaz Kahramanmaraş Belediyesi'ne tahsis edilecektir.

2- Bakanlıkça Kahramanmaraş'ta gerçekleştirilecek etkinliklerde, Bakanlığın binayı öncelikli ve ücretsiz kullanması sağlanacaktır.

3- Taşınmazın kullanmasından doğan elektrik, su, yakıt v.b. giderler ile her türlü resim ve harçlar Belediyece ödenecektir.

4- Bu protokolden doğacak ihtilafların hallinde Kahramanmaraş Mahkemeleri ve İcra Daireleri yetkilidir.”

İmza

Erkan MUMCU

Kültür ve Turizm Bakanı

İmza

Mustafa POYRAZ

K.Maraş Belediye Başkanı

Bu mekân söz konusu devir ve protokol gereğince “Necip Fazıl Kültür Merkezi” olarak 14 Ocak 2005’den itibaren hizmete girmiştir. Belediyemizde burada başarılı bir işletme düzeni kurulmuştur. Bu mekân iki tiyatro salonu, bir kütüphanesi, değişik salonları, kantini, sıhhi tesisleri ve dinlenme bölümleriyle tam bir site olarak sosyal, kültürel ve sanatsal etkinliklere kapısını açmıştır. İlk günlerde ilgi belki beklenenin altıdaydı. Ancak zamanla halkımızın söz konusu alanlardaki algısı değişip yetkinleştikçe, salonların doluluk oranı ve seyirci kalitesi de yükselmiştir. NFKM.’i açıldığından bu yana Belediye Konservatuarınca defalarca, Saz Heyeti eşliğinde Klâsik Türk Sanat Müziği, Türk Sanat Müziği, Tasavvuf Müziği, Halk Müziği, Mehter Müziği konserleri verilmiş; halkın müzik algısı ve hazzının yetkinleşmesine önemli katkı sağlanmıştır. Ayrıca konservatuarın diğer bölümü tiyatro da sahne alarak hayatın içini yansıtan oyunlarıyla tiyatro algısının değişimine öncü olmuştur. Özellikle otantik hayatın yansımalarında seyirci kendini bulma, sorgulama imkânına kavuşmuştur. Bu da “tayatura” algısından gerçek tiyatro algısına geçişi sağlamıştır, diyebiliriz.

f. 23- NFKM.’den ön görüntü

d. 2- Kahramanmaraş'ta Musiki Derneğinin Kuruluşu

Son zamanlarda Belediyemize bağlı ve onun desteğinde kurulan, devam ettirilen Belediye Konservatuarımız, oluşumunu hızla tamamlamıştır. Şef Mehmet Pakdil'in ifadesiyle: "Konservatuar, Klâsik Türk Müziği, Türk Sanat Müziği, Türk Tasavvuf Müziği, Mehter Müziği ve Halk Müziği dallarında 70'in üzerinde verdiği konserle" başarısını kanıtlamış, halkımızın gerçek müzik algısının oluşumuna, yetkinleşmesine önemli katkılar sağlamıştır.

Kahramanmaraş'ta Konservatuarın kuruluşuna zemin hazırlayan Musiki Derneğinin kuruluş serüvenini de Mehmet Pakdil'den dinleyelim: "Kahramanmaraş Musiki Derneği 1974' de Mehmet Onur Başkanlığında Merhum Aslan İspir, Ben(Mehmet Pakdil), Metin İspiroğlu, Ali Onur ve Salman Kapanoğlu'nun katılımıyla kuruldu. Kalede bize tahsis edilen küçük bir odada faaliyetimizi sürdürmeye başladık. Daha sonraki günlerde Müziğe gönül vermiş yetenekli üyelerimizin de katılımıyla kadro zenginleşti. İlk günlerde 5 saz, 30 civarında koro elemanımız vardı. Bayan sesimiz yoktu. Kendimize Samsun Musiki Derneğini örnek almıştık. Çünkü bu dernek kısa bir süre sonra Belediye himayesinde Konservatuara dönüştürülmüştü.

Zaman-zaman şef değişimi ve kaynak sorunu gibi sıkıntılarımız oldu. Ancak kısa zamanda kendimizi toparlayıp yolumuza devam ettik. Amacımız Belediyemizin himayesinde kurumsallaşmaktı. Adına konserler düzenleyip Kahramanmaraş'a davet ettiğimiz, Ünlü Bestekâr ve Yorumcu Prf. Dr. Alaettin Yavaşca ve Ünlü Bestekâr Avni Anıl Hocalarımızın da desteğini arkamıza alarak, o günün Belediye Başkanı Mustafa Poyraz ve Yardımcısı Nedim Tepebaşı gibi duyarlı yöneticilerimizin oluruyla amacımıza ulaştık. Onlara çok müteşekkirimiz. Kısa zamanda kendi tüzüğümüz ve şartnamemiz oluşturularak gerekli formaliteler tamamlandı. Resmi Gazete'de yayımlanmasıyla, 2005'in Ekim ayında kurumsallaştık. Bugünden itibaren kısa zamanda yukarıda ifadesini bulan 70'e yakın konserle kendini kanıtlayan kuruma, benden sonra da nice başarılı yıllar diliyorum."⁽⁶⁾ Şef Mehmet Pakdil'in sözünü ettiği konserlerin bazılarını izleme olanağı buldum. Bunlarla ilgili izlenimlerimi ileriki bölümlerde okurlarla paylaşımına sunduğumu belirtmek isterim.

⁽⁶⁾ Mehmet Pakdil, Konservatuar ve Koro Şefliği görevinden 09/ 04/ 2015 gün itibarıyla özel nedenlerle istifa ederek ayrılmıştır.

d. 3- Konservatuar Bünyesinde Tiyatro

Bu bölüm Emekli Edebiyat Öğretmeni Salman Kapanoğlu'nun yönetiminde, kurulduğundan bu yana faaliyet göstermektedir. Kapanoğlu otantik alanda büyüklere- çocuklara dönük oyunlar yazıyor. Sunuyor, yönetiyor ve de oynuyor. Tabir caizse on parmağında on marifet. Kapanoğlu'nun Tiyatro çalışmalarını fırsat buldukça yakından izleyen biri olarak onu, ileriki bölümlerde çok yönlü tanıttığım için ayrıntıya girmiyorum. Bugüne kadar kendisinin ifadesiyle: "1'i çocuk, 18'i yetişkinlere dönük olmak üzere toplam 19 oyun sahneledim." Kendisine uzun soluklu başarılar diliyorum.

d. 4- Kahramanmaraş'ta Özel Musiki Dernekleri

Belediye Konservatuarının musiki etkinliklerinin paralelinde özel Musiki derneklerini de anmak gerekiyor.

1- Kahramanmaraş Zekâi Bilgen Musiki Derneği:

Zekai Bilgen'den aldığımız bilgiye göre; 2005'de Zekai Bilgen başkanlığında kurulmuştur. Derneğin korusu, 25 sanatçıdan oluşuyor. (15 erkek, 10 kadın) Saz grubunda enstrüman dağılımı da şöyle: Kanun 1, keman 3, ut 2, çello 1, ritim 2. Yılda bir kez konser veriyor. Bu yıl 12. konserini icra etmiştir. Kahramanmaraş'ta musikiye karşı ilgiden memnun musunuz? Sorumuza verdiği cevap: "Kahramanmaraş'ta her konuda olduğu gibi musikiyle de halkın tanıştırılmasında çok geç kalındığını düşünüyorum. Halkımız konserlere katıldıkça bu konuda olumlu algı değişiminin sağlandığını gözlüyorum. On bir yıl öncesine göre konserlerimize halkımızın ilgisi çok daha yoğun ve canlıdır. İleride bu konuda daha da olumlu gelişmelere tanık olacağımıza inanıyorum. Bu inançla yolumuza devam ediyoruz."

b) Bahaettin Bilginer Musiki Derneği:

Not: Dernek Başkanı Sayın Bahaettin Bilginer'e birkaç defa telefonla ulaşmamıza karşın, kendi adını taşıyan müzik derneği hakkında bilgi alınamamıştır.

2- Mevlana'yı Yaşama ve Yaşatma Derneği⁽⁷⁾

Mevlana'yı Yaşama ve Yaşatma Derneği: 1926 Yıllarında Sayın Mehmet Adanır Başkanlığında kurulmuştur. Elan söz konusu zatın başkanlığında, Mesut Bilginer, Sittik Tekerek, Bahaettin Bilginer ve Resul Altinköprü tarafından yönetilmektedir. Dernek İstanbul Merkez Ana Şubeye bağlıdır. 300'e yakın üyesi bulunmaktadır. Haftada iki kez toplanır, Hz. Mevlana ve Mevlevi felsefesi üzerine sohbetler yapılır. Mevlevi Tekke Musikisi icra edilir. Tasavvufi temalı eserler, ney, kanun, ut, tambur ve tef gibi tasavvuf müziği enstrümanlarının eşliğinde terennüm edilir. Oluşan manevi havada yürekler yumuşar, gönüller arınır. Koroya, bir süre Neyzen, Sayın Metin İspiroğlu'nun şeflik yaptığı biliniyor. Düzenli bir enstrüman kadrosu olmayan dernek, eksiklerini zaman-zaman dışarıdan çağırdığı sanatçılarla tamamlayarak yoluna devam ediyor. Derneğin Mevlâna dostları için iyi fırsat olduğunu düşünüyoruz. Hz. Mevlâna'nın bir özdeyişiyle konuyu bağlamak istiyorum: “İnsanlarla bir oldun mu bir madensin, bir ulu deniz; kendinle kaldın mı bir dane, bir damlasın.” Hz. Mevlâna.

d. 5- NFKM'nin Kültür-Sanat ve Sosyalleşmedeki İşlevi

Belediye Konservatuvarının kuruluşundan bu yana 70'in üzerinde verdiği “Klasik Türk Sanat Musikisi, Türk Sanat Musikisi, Tasavvuf Musikisi, Halk Musikisi” gibi dallardaki konserlerinin yanında, tiyatro bölümünün de etkinliklerine tanık olduk.

Gerek Belediyemizin amatör Tiyatro Topluluğu, gerekse Devlet Tiyatro Sanatçıları sezon içinde NFKM.'de sık-sık sahne almış; böylece tiyatronun, hayatın içini yansıtan güzel sanatların bir dalı olduğu konusunda bilinçlenme sağlanmıştır. Ayrıca bu mekânda Şiir Okuma Yarışmaları, Edebiyat Günleri; Düşünce, Fikir, Sanat Adamlarının tanıtımları, Şiir Şölenleri, Konferans ve Panellerle halkın, bilgilenme ve zihniyet değişimine çok önemli katkılar sağlayan etkinlikler gerçekleştirilmiştir. Kimi kültür-sanat derneklerinin ulusaldan getirttiği ünlü sanatçılar da çoğunlukla seyircileriyle burada buluşturulmuşlardır.

Resim, fotoğraf, el sanatları, ebru sergileri ve bu sanat dallarıyla ilgili kurslar için bu mekân yoğun biçimde kullanılmaktadır. Sanat estetiğinin gelişimine zemin hazırlanmaktadır. NFKM.'i kadar olmasa

⁽⁷⁾ Kaynak: Metin İspiroğlu

bile sınırlı amaçlar için kullanılan iki kültür merkezimiz daha var, Kahramanmaraş'ta. "Sabancı Kültür Merkezi, Mehmet Akif Kültür Merkezi." Ayrıca Siyasi Partiler ve STK.'da önemli toplantıları için bu mekânlardan yararlanmaktadırlar. Bunlar kadar olmasa bile, "KAFUM, KIRAATHANE ve BİLSEK" gibi kültürel etkinliklerde kullanılan mekânlarımız da bulunmaktadır. Bu nedenle kurum yönetiminden gün öncesi randevu almak gerekir.

NFKM.'i" ve diğerlerinde yapılan sosyal, kültürel ve sanatsal birçok etkinliklere durumum elverdiğince katıldığımı söylemeliyim. Bu katılımlardaki izlenimlerimin bir bölümünü yerel medyada yayınladım. Bu yayınlardan alıntılarını ileriki bölümlerde siz okurlarımla paylaşımaya sundum.

Bu kültür-sanat süreci içinde yer alan önemli birkaç atılımdan da söz etmem gerektiğini düşünüyorum: Şehrimizde mevcut Atatürk, Kale, Batı, 12 Şubat, Şelâle parklarına ilaveten muhtelif semtlerde ve çok geniş alanlarda, çok işlevli, hızlı bir parklaşma gözleniyor.

Kültür Parkları Kent sosyalleşmesinin, kültür alışverişinin, iletişimin, bilişimin ve kaynaşmanın en doğal ortamlarıdır. Keza kent gelişmişliğinin ve medenileşmişliğinin de bir göstergesidir. Ayrıca çağdaş Belediyecilik anlayışının önemli bir hizmet alanıdır. Kahramanmaraş Büyük Şehir Belediyemizin öncülüğünde, Belediyelerimizin çok işlevli Kültür Parkları konusundaki duyarlılığını takdirle izliyoruz.

E. KAHRAMANMARAŞ'TA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYE BAŞKANLIĞINA AİT ÇOK AMAÇLI KÜLTÜR VE PİKNIK PARKLARI⁽⁸⁾

f. 24- Kılavuzlu kültür parkından bir görüntü

e.1- Çok Amaçlı Kültür ve Piknik Parklarının Önemi

Kültür ve piknik parkları kent halkının sık-sık bir araya geldiği, toplumsal ve kültürel alanlardır. Sosyal iletişim ve gelişimin de merkezleridir. Çevresel halk sağlığının da ciğerleri sayılabilir. Bu nedenle kent içi ve kent dışı yeşil sahaların, bu betonlaşma döneminde sağlıklı bir şehirleşmede çok önemli bir işlevi vardır.

Bu yüzden günümüz belediyciliğinde rutin hizmetlerin dışında şehir halkının, sosyo-kültürel ihtiyaçları ve gereksinimleri giderek önem kazanmaya devam ediyor. Daha medeni, daha sağlıklı ve estetik

⁽⁸⁾ Büyükşehir İlgili Birim Md. Verileridir.

yaşam alanlarının hayata dönük işlevinin anlaşıldığı, kabullenildiği bir süreçten geçiyoruz. Bu nedenle Belediyeler, salt altyapı hizmetleriyle değil, yönettiği şehir halkının tüm sosyal ve kültürel ihtiyaçlarını da karşılama eğilimine girmiştir.

e. 2- Başlıca Park ve Piknik Alanları

1- Kılavuzlu “ŞEHİT POLİS CENGİZ ENGİZEK” Park ve Mesire

Kahramanmaraş Belediyemiz tarafından 2008 yılında 50 dönüm arazide yapılan Kılavuzlu Şehit Polis Cengiz Engizek Park ve mesire alanı, şehrin batı ucunda yer alır. İçinde: Ahşap yel değirmeni, mescit, spor sahaları, şelâle, havuz, gezinti yolları, kameriyeler ve çeşmeler bulunmaktadır. Bu parka, 2013 yılında şehit düşen Polis Memuru Cengiz Engizek’in anısını yaşatmak için söz konusu şehidimizin adı verilmiştir.

2- “ÂŞIK MAHSUNİ ŞERİF” Park ve Mesire Alanı

Kahramanmaraş Belediyemiz tarafından 2008 yılında 24 dönüm alanda yapılan Âşık Mahsuni Şerif Park ve Mesire yeri, şelâle, havuz, çardaklar ve barbeküsüyle şehrimizde piknik yapma imkânına sahip ilk mesire alanı olarak hizmet vermektedir. Ayrıca Kahramanmaraş Valiliği Tütün Kontrol Kurulu’nun aldığı kararın uygulanmasına destek veren Büyükşehir Belediyemiz, bu parkta “Dumansız Hava Sahası” logolu tabelalar bulundurmaktadır. Mesire alanına, 2002 yılında hayatını kaybeden Kahramanmaraşlı Sanatçı Âşık Mahsuni Şerif’in anısını yaşatmak için adı verilmiştir.

3- Pınarbaşı Çamlık Park ve Mesire Alanı

Kahramanmaraş Belediyemiz tarafından 2010 yılında 125 dönüm alan üzerine kurulmuştur. Bu alanda yapılan tüm tesisler, doğayı bozmayacak nitelikte tek katlı ve doğal görüntülü olarak inşa edilmiştir. Tesisin kullanımında vatandaşlarımızın her türlü ihtiyaçları göz önüne alınmıştır. Pınarbaşı olarak bilinen bölgede yer alan tesisin hemen bitişiğinde Muhsin Yazıcıoğlu Park ve piknik alanı yer almaktadır.

4- Şairler Parkı

Binevler mevkiinde bulunmaktadır. Kahramanmaraş Belediyemizce 2012 yılında 11 dönüm alanda kurulmuştur. Türkiye’nin ilk şairler parkı olarak bilinmektedir. 21 Şairin adını taşıyan parkta, süs havuzları, şelâleler, çocuk oyun grupları yer almaktadır. Şairler

memleketi olarak bilinen şehrimizde böyle bir düzenleme oldukça manidardır.

5- “ASLAN BEY” Park ve Mesire Alanı

Kahramanmaraş Belediyemizce, 2013 yılında Ahir Dağı eteklerinde Kentimizin kuzey yakasında 550 dönüm alanda kurulmuştur. İçi: Oyun grupları, midilli at çiftliği, halat köprüler, kır kahvesi, Yörük çadırı gibi ayrıntılardan oluşan park, diğer mesire alanlarımızdan özelliği itibariyle farklı hizmetler vermektedir. Aslan Bey, (Toğuzata) Maraş Milli Mücadelesinin önde gelen isimlerinden biri ve Kuvva-yı Milliye Reisidir. Bu ünlü kahramanın adı bu parkla yaşayacaktır.

6- “MUHSİN YAZIOĞLU” Park ve Mesire Alanı

Kahramanmaraş Büyük Şehir Belediyemizce, 2014 yılında şehrimizin Pınarbaşı olarak bilinen semtinde 107 dönüm alanda kurulmuştur. Tesis estetik, sosyal ve sportif unsurlarıyla şehrimize farklı bir panorama kazandırmıştır. Spor kompleksi, dinlenme alanları ve peyzaj estetiğiyle ilgi çeken modern bir görünüm kazanmıştır. Şehrimizde ilk defa uygulanan sentetik paten pisti ve duvar tenisi, voleybol, basketbol,

f. 25- Kültür parklarından sanatsal estetiği yansıtan bir görüntü

badminton sahaları, tenis kortu, yel değirmenleriyle çok işlevli bir kültür parkı niteliğine kavuşturulmuştur. Doğal bir şelâle bu görüntüyü ve işlevselliği daha da zenginleştirmektedir.

25 Mart 2009 tarihinde Kahramanmaraş'ta bir helikopter kazasında hayatını kaybeden Muhsin Yazıcıoğlu'nun anısını yaşatmak amacıyla bu parka, Merhum'un adı verilmiştir.

7- MENZELET Piknik ve Mesire Alanı

Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyemizce, Menzelet Barajı kıyı yamaçlarında, 2015 yılında 130 dönüm alanda kurulmuştur. Halkımızın, şehirden uzakta doğa ile iç içe, yeşil ile mavinin kucaklaştığı, baraj manzaralı bir alanda dinlenmesine, piknik yapmasına, hatta baraj gölünde tekne seferleriyle hafta sonu yorgunluk atmasına imkân veren bu muhteşem doğa panoramasını bir gün bile yaşamak bir ayrıcalık tır, elbette...

Park içinde, kameriyeler, piknik masaları, barbeküler, sıhhi ihtiyaç yerleri, rahat bir piknik yapmak için düşünülmüş ayrıntılardır. Denizi olmayan bir kent için baraj gölleri yararlanılması gereken bir nimettir. Kahramanmaraş bu konuda oldukça şanslıdır. Her yanı baraj gölleriyle çevrilidir. Bu tesis de bu yüzden olmalı ki Menzelet baraj gölünün adın taşıyor.

8- Türkoğlu TOKİ Park ve Mesire Alanı

Kahramanmaraş Büyük Şehir Belediyemizce, 2015 yılında Türkoğlu İlçemizin hemen kuzey bitişiğindeki 99 dönüm ormanlık alanda kurulmuştur.

Park ve mesire alanı ilçenin hava kirliliği ve gürültüsünden uzak asude bir doğa köşesidir. İçinde, kafeterya, çocuk oyun alanları, parkurlar, çardak, dinlenme alanları, çeşmeler, basketbol sahası yer almaktadır. Türkoğlu'nda ormanlık bölgede hizmet veren park yöresinin en büyük parkıdır. Adını, bitişiğindeki "TOKİ" evlerinden aldığı düşünülebilir

9- Türkoğlu 23 NİSAN Parkı

Kahramanmaraş Büyük Şehir Belediyemizce, 2015 yılında 20 dönümlük şehir içi bir alanda kurulmuştur. Parkta spor müsabakaları ve şöenler düzenlenmektedir. İçinde, güreş sahası, çocuk oyun grupları, kondisyon aletleri, şelâle, düğün ve spor salonları yer almaktadır. Park sanatçıların konserlerine de ev sahipliği yapıyor. Adını 23 Nisan Çocuk Bayramından almıştır.

10- "Prof. Dr. AZİZ SANCAR" Park ve Mesire Alanı

Kahramanmaraş Büyük Şehir Belediye Başkanlığımızca, 2015 yılında Aksu Karataş Mevkiinde 114 dönüm alanda kurulmuştur. İçinde, süs havuzu, çardaklar, mescit, dinlenme ve spor alanları bulunmaktadır. 2015 yılında Nobel Bilim Ödülü alan, Türk Bilim Adamı Sayın Prof. Dr. Aziz Sancar isminin yaşatılması ve ülkemizin gelecek nesillerinin bilime teşvik edilmesi amacıyla, Dulkadiroğlu İlçesi, Aksu Mahallesi, Karataş Mesire Alanı'na, söz konusu bilim adamının adı verilmiştir.

F. KAHRAMANMARAŞ'TA KÜTÜPHANELER

f. 1- Kütüphanelerin Önemi

Her Mahalleye bir kütüphane sloganıyla başlayan ve ilki Namık Kemal Mahallesi'nde 1992 yılında "Saçaklı Zade Halk Kütüphanesi" olarak açılan bu mekânı diğerleri izlemiştir. Büyükşehir Belediyemize bağlı bu semt kütüphaneleriyle, okuma alışkanlığının kazanılmasının, bilgilenmenin tabana yayılmasının önünün açılacağını düşünüyorum. Bu sürecin hızlanması elbette zamana bağlıdır. Şu anda kütüphanelere öğrenciler gidiyor. Onlar da genelde ders, ödev hazırlamak ya da daha hijyenik bir mekânda ders çalışma, ödev yapma ihtiyacıyla oradalar. Ders dışı kitap okuma alışkanlığı henüz çok yetersizdir. Yetişkinlerince, kütüphaneye gitme ya da kitap okumaya ilgisi yok denecek kadar azdır.

Ayrıca bu olumsuzluğun bir nedeni de internet yayıncılığıdır. Teknolojinin ve getirdiği nimetleri edinmenin peşinde koşan insanoğlu için zaman giderek kıymetlenen, daralan bir değer olmaya devam ediyor. Daha çok tüketmek için daha çok üretmek eğiliminde olan insanoğlu zamanı çok iyi kullanmak zorunda kalıyor. Bu nedenle internet ve cep telefonu günümüz teknolojisinin insana kazandırdığı harika buluşlardır. Daha az zamanda daha çok hizmet üretiyorlar. Yeter ki amacına uygun bir kullanma kültürümüz oluşsun. Böylede olsa, kütüphanelerin ilerisi için çok önemli bir hizmet olduğunu düşünüyor; zamanla daha iyiye, güzele ulaşma yolumuz üzerindeki engelleri aşacağımıza inanıyorum. Belediyemizin açtığı 16 kütüphaneye, Kültür Turizm Bakanlığına bağlı kütüphaneleri, okul kitaplıklarını da eklersek, Kahramanmaraş'ta okumanın alt yapısında bir sorun olmadığı görülür. Bütün mesele, aile, çevre, okul içi okuma alışkanlığının kazanılması ve kazandırılmasıdır.

f.2- Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi Kütüphaneleri ⁽⁹⁾

Büyük Şehir Kültür ve Sosyal İşler Daire Başkanlığı Kütüphaneler Şube Müdürlüğüne Bağlı Kütüphanelerin Dökümü

Söz konusu Şube Müdürlüğü bugün itibariyle 16 Kütüphane ve 4 Müzeyle hizmet vermektedir. Hizmet alanında 1 Şube Müdürü, 10 Memur, 5 kadrolu İşçi, 66 hizmet alımı olmak üzere toplam 87 personel çalışmaktadır. Kütüphane ve müzeler haftanın 7 günü açıktır. Kütüphanelerin mesai saatleri: 08.00- 22.45, müzelerins e 08.00- 17.00 zaman dilimleridir.

f. 26- Kütüphane okuma salonundan bir görüntü

Kütüphanenin Adı, Açılış Tarihi, Semti

1- Saçaklızâde Halk Kütüphanesi, 1992, Namık Kemal Mah.(DK.

İ.)•

2- Necip Fazıl Kısakürek Halk Kütüphanesi, 2006, Yunus Emre Mah.(12 Şubat İ.)**

⁽⁹⁾ Büyükşehir Belediyesi Kütüphaneler Şb. Md. 'ü verileri

• (DK.) Dulkadiroğlu Merkez İlçe.

** (İ.) İlçe.

- 3- Sezai Karakoç Halk Kütüphanesi, 2010, Doğu Kent Mah. (DK. İ.)
 - 4- Ahmet Kabaklı Halk Kütüphanesi, 2011, Kavlaklı Mah. (12 Şubat İ.)
 - 5- Karacasu Halk Kütüphanesi, 2011, Karacasu Mah. (DK. İ.)
 - 6- Cemil Meriç Halk Kütüphanesi, 2012, Mimar Sinan Mah.(12 Şubat İ.)
 - 7- Nuri Pakdil Halk Kütüphanesi, 2012, Sütçü İmam Mah.(DK. İ.)
 - 8- Turgut Reis Halk Kütüphanesi, 2012, Barbaros Mah. (12 Şubat İ.)
 - 9- Şehit Çolak Durdu Halk Kütüphanesi, 2013, Erkenez Mah. (DK. İ.)
 - 10- Şehit Ömer Halisdemir Halk Kütüphanesi, 2014, Abdülhamit Han Mah.(12 Ş. İ.)
 - 11- Erzurumlu İbrahim Hakkı Hz. Halk Kütüphanesi, 2014, Büğlek Mah.(DK. İ.)
 - 12- Süleyman Çelebi Halk Kütüphanesi, 2014, Sakarya Mah.(DK. İ.)
 - 13- Cahit Zarifoğlu Halk Kütüphanesi, 2015, Serintepe Mah.(12 Şubat İ.)
 - 14- Erdem Bayazıt Halk Kütüphanesi, 2015, Türkoğlu İlçesi
 - 15- Rasim Özdenören Halk Kütüphanesi, 2015, Mağaralı Mah.(12 Şubat İ.)
 - 16- Mehmet Akif İnan Halk Kütüphanesi, 2015, Divanlı Mah.(DK. İ.)
 - 17- Yedi Güzel Adam Şehir Kitaplığı, 2016, Kurtuluş Mah. (DK. İ.)
 - 18- Göksun Halk Kütüphanesi, 2016, Göksun İlçesi
 - 19-Helete Halk Kütüphanesi, 2016, Çağlayancerit İlçesi
 - 20- Gülsüm Hanım Gümüşer Halk Kütüphanesi, 2017, Bahçelievler Mah. (DK.İ.)
- Ve ayrıca iki adet Gezici Halk Kütüphanesi.

Büyükşehir Belediye Başkanlığınca yönetilen söz konusu kütüphaneler dışında, İlimiz Merkezinde, KTB.'lığı-İl Kültür

Müdürlüğüne bağlı Karacaoğlan Halk Kütüphanesi de hizmet vermektedir. Ayrıca Türkoğlu İlçemiz Beyoğlu Mahallesiinde açılan, KTB.'lığı-İl Kültür Müdürlüğüne bağlı Beyoğlu Mustafa OKUMUŞ Halk kütüphanesi de kitaplık, okuma ve internet salonuyla 2008'den bu yana çevre mahalle ve okullara hizmet vermeğe devam ediyor.

Bunlara okul kütüphaneleri de eklendiğinde okumanın alt yapısında bir sorun olmadığı görülür. Sorunumuz, okuma alışkanlığımızın gelişmiş ülkeler baz alındığında çok düşük olmasındadır. Umarız gelecekte bu sorun da aşılır. Kütüphanelerin tek merkezde toplanmasının daha yararlı olacağını düşünüyoruz.

G. KAHRAMANMARAŞ'TA TAZİYE EVLERİ

g. 1- Taziye Evlerinin Önemi

Taziye Evlerini, sosyalleşmenin, inanç boyutunda oluşan birlik-beraberliklerin, kaynaşmanın ve geleneksel ortak değerlerin bölüşülüp paylaşıldığı mekânlar olarak çok önemsiyoruz. Her mahalleye bir taziye evi ilkesinden yola çıkarak Belediyemizin öncülüğünde başlatılan bu hayırlı ve çok yararlı hizmet binalarının yapımına hızla devam edilmektedir. Bugün gelinen noktada Taziye Evleri halkımız tarafından çok benimsenmiştir. Bu mekânlar genelde iki salonlu (kadın-erkek), yemekhane, mutfak ve diğer sıhhi bölümlerden oluşmaktadır. Son derece kullanışlı tesisler olarak inşa edilmektedir.

f. 27- Taziye evi ön görüntü

Kahramanmaraş Büyükşehir Belediye Başkanlığı Çevre Koruma ve Kontrol Daire Başkanlığı Mezarlıklar Şube Müdürlüğünden alınan ve şüana kadar yapımı tamamlanıp hizmete açılmış ve açılacak olan Taziye Evlerinin dökümü aşağıya çıkarılmıştır. Bu projeyi gündeme taşıyan, uygulayan ve emeği geçenleri yürekten kutluyoruz.

g. 2- Taziye Evlerinin Adları ve Semtleri⁽¹⁰⁾

Taziye Evinin Adı	Açılış Tarihi	Bulunduğu İlçe
1. Yunus Emre Taziye Evi (üst kat) Onikişubat	06. 01. 2008	
2. Yunus Emre Taziye Evi (Alt kat) Onikişubat	06. 01. 2008	
3. Binevler Taziye Evi Onikişubat	26. 10. 2011	
4. Barboros Taziye Evi Onikişubat	28. 11. 2012	
5. Abdulhamithan Taziye Evi Onikişubat	08. 02. 2013	
6. Şeyhadil Taziye Evi Onikişubat	10. 03. 2014	
7. Serintepe Taziye Evi Onikişubat	11. 10. 2014	
8. Mağralı Taziye Evi Onikişubat	06. 11. 2014	
9. Namık Kemal Taziye Evi Dulkadiroğlu	03. 03. 2010	
10. Doğukent Taziye Evi Dulkadiroğlu	04. 11. 2009	
11. Sakarya-Duraklı Taziye Evi Dulkadiroğlu	02. 11. 2012	
12. Divanlı Taziye Evi Dulkadiroğlu	21. 06. 2015	

⁽¹⁰⁾ Büyükşehir Belediye Başkanlığı İlgili Birim Verileri

13. Bğlek Taziye Evi 29. 06. 2015
Dulkadiroğlu
14. Hayrullah Taziye Evi Bu ay içinde açılışı
yapılacak
15. Kkarak Taziye Evi Bu ay içinde açılışı
yapılacak
16. Büyükşehir Belediyesi Pazarcık T. Ev. 30. 06. 2013
Pazarcık
17. Türkoğlu Taziye Evi 26. 08. 2014
Türkoğlu
18. Göksun Taziye Evi Henüz açılışı
yapılmadı.
19. Türkoğlu-Beyoğlu Taziye Evi Ağustos 2010

H. KAHRAMANMARAŞ'TA KÜLTÜR - SANAT DERNEKLERİ

Kahramanmaraş'ta kültür-sanat algısının oluşumuna katkı sağlayan, bu yönde kişisel ve derneksel boyutlu girişim ve etkinliklerin olduğunu da biliyoruz. Başlıca kültür-sanat derneklerimiz:

Kahramanmaraş Kültür- Sanat Evi, Kahramanmaraş Kültür-Sanat Derneği, Kahramanmaraş Bilsek Derneği, Kahramanmaraş Tebessüm Derneği, Kahramanmaraş Kültür-Sanat Plâtformu Derneği gibi kuruluşlardan söz edilebilir. Bu derneklerin kimi yayın organlarıyla, kimi ise kendi alanlarındaki etkinlikleriyle seslerini duyurmağa çalışmaktadır.

h. 1- Başlıca Kültür Sanat Dernekleri ve Kısaca Tanıtları

a) Kahramanmaraş Kültür-Sanat Evi:

Dr. Oğuz Paköz'ün Başkanlığında, 2002'de bir grup şair ve yazarın katkı ve katılımıyla kurulmuştur. Okuyan, düşünen, araştıran, sorgulayan genç kalemleri bir araya toplayarak, çevre kültür-sanatının gelişimine katkı sağlamak, yetenekli gençleri edebiyata, sanata kazandırmak gibi düşünce ve yaklaşımdan doğduğu söylenebilir. Tüzüğü oldukça yüklü olmasına karşın, mekân ve kaynak sorunları nedeniyle 2002'den itibaren yayına giren "ALKIŞ" Dergisi dışındaki konularda bir açılım yapılamadı. Birkaç kez şiir şölenleri düzenlediyse de arkası getirilemedi.

Dedeoğlu Konağındaki Şairler Evi her ayın ilk Cumartesi günü saat 14.00'den itibaren belediyece Kültür Sanat Evinin kullanımına tahsis edilmiştir. Ayda bir kez dernek mensupları burada "EDEBİYAT" Sohbetleri yapmaktadır. (Alkış Dergisine, Kahramanmaraş'ta Dergicilik, başlığında değinilecektir.)

b) Kahramanmaraş Kültür-Sanat Derneği:

16. 10. 2006'da Abdulkakim Eren Başkanlığında katılımcı arkadaşları tarafından kurulmuştur. Kültürel etkinliklere destek vermek, İlimizin kültür-sanat ve turizm değerlerini yerelde ve ulusda tanıtma amacını benimsiyor. Ortak akıl, kolektif güç birliğine inanıyor. Bu nedenle tüm kurum ve kuruluşlarla amacına dönük konularda iş ve güç birliği yapıyor.

2010 Yılına kadar (aşağıda görüldüğü gibi) birçok başarılı tanıtım programları düzenleyip uygulamıştır: (Bu görünümüyle Kahramanmaraş STK.'lar arasında aktivitesiyle öne çıkar.)

1. 18- 26 Ağustos 2007'de İstanbul Beylerbeyi Sarayı'nda "El Sanatlarımızı tanıtım sergisi"

2. 27 Nisan 2008'de Ankara- Sehareton Oteli Fuaye Salonu'nda "El Sanatlarımızın Tanıtımı."

3. 21- 22 Kasım 2008 İstanbul Radisson SAS. Oteli Paris Salonu'nda "Tadımlarımız(Mutfak Kültürü) ve El Sanatlarımızın Tanıtımı."

4. 25 Nisan 2009'da Ankara-KARUM Alış-veriş Merkezi girişinde "Tadımlarımız (Mutfak Kültürü) ve El Sanatlarımızın Tanıtımı." (3. ve 4. Sıradaki etkinliklerde Şahika Sanat Evinin desteği vardır.)

5. 29 Ekim 2009 Ankara Genç İşadamlarının İlimize daveti ve Kentimizin Tanıtımı.

6. 11 Kasım 2009 Sinema Yönetmeni Ülkü Erakılın'ın "Yıldızlar Gökte Yaşar" adlı iki perdelik Müzikali"(NFKM.'de) Şahika Sanat Eviyle birlikte organize edilmiştir.

7. 24 Nisan 2010 Cemalnur Sargut'un " Hacı Bektaş-ı Veli Nezdinde Ehl-i Beyt Sevgisi."Adlı konferans (NFKM.'de)

Dernek 2010'dan sora eski aktivitesini yavaşlattığı görülürse de, bu tarihten günümüze değin Afşin-Asab-ı Keyf gibi bir tarih değerimizin inanç turizmine kazandırılması için çaba harcanmıştır. Bu tarihi değerimizin Afşin'e tescili gerçekleştirilmiş ve inanç turizmine açılmıştır. Derneğin, amacı doğrultusundaki başarılı üretkenliğine emeği geçenleri kutluyoruz.

f.
28-

Maraş mutfağı

f.

29- Kahramanmaraş mutfak kültürünün il dışı tanıtım öncülerinden bir grup

f.

29, 30, 31, 32- İstanbul ve Ankara'da Maraş mutfağı (tadım) tanıtımlarından görüntüler

c) Bilek Derneği: (Bilgi, İletişim, Sanat, Eğitim ve Kültür Gençlik Kulübü)

Dernek, Öğretmen Mehmet köşk'ün başkanlığında ortak amaçta buluşan bir grup arkadaşının katılımıyla, 2006'da kurulmuştur.

Bilsek, açılışında görüldüğü gibi çok geniş bir yelpazede proje ve hizmet üreten başarılı bir dernektir. Dernek salonu kültür-sanat etkinliklerine her zaman açıktır. Dernek yönetimi, edebiyat, kültür-sanat ve düşünce-fikir alanından kişilerle, gençleri bir araya getirip verimli sohbetlere imkân sağlıyor.

Diğer kültür-sanat dernekleriyle işbirliği yapıyor. Kitap tanıtım ve imza günleri düzenleyerek, yazar- okur arasındaki bağın güçlenmesinden yana duyarlılık gösterip, sorumluluk alıyor. Gençler için kurslar, seminerler düzenliyor. Özellikle Üniversite gençliğine dönük proje ve uygulama hizmetleri her türlü takdire değerdir. Ayrıca dış ülkelerden gelen üniversiteli gençleri ağırlayarak, onlarla bizim gençlerimiz arasında kültür alış-verişinin kurulmasına, verimliliğine zemin hazırlıyor.

İlimizin ana sorunları üzerinde diğer ilgili STK.'larla işbirliği yaparak plâtıformlar düzenliyor, çözüm için hazırlanan raporların kamu oyunda paylaşımına aracı oluyor. Bütün bunlar bir avuç inançlı gönül insanın özverili çalışmasının sonucudur. Bilsek'e, Onursal Başkan Mehmet Köşk'e ve emeği geçen herkese minnet borcumuzu ifade ediyor, başarılı çalışmalarının devamını diliyoruz.

d) Tebessüm Derneği:

Dernek, Emekli Öğretmen Cevdet Alperen'in Başkanlığında; bir grup arkadaşının katılımıyla 2002'de kurulmuştur. Alperen'in ifadesiyle Derneğin amacı: "Türkiye Cumhuriyeti Devletini seven, Cumhuriyetin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi'nde manasını bulan anlayışı benimseyen Türkiye sevdalılarını yetiştirmektir."

Ayrıca, derneğin faaliyet alanlarıyla ilgili, geniş bir yelpazede verilen bilgileri kısaca özetleyecek olursak: Milli, ahlâki, kültürel değerlerimizi korumak, besleyip-geliştirmek, bu değerlerin erdemsel davranışlara yansımaları için çaba göstermektir. Diyebiliriz. Bu arada her yıl on beş öğrenciye burs verilerek eğitime, bugüne kadar altı eserin baskısını üstlenerek de kültüre katkı sağlandığı, başkanın ifadesinden anlaşılmaktadır. Rakamlar hizmetin özüne helâl getirmez. Önemli olan herkesin ülke sorunlarının çözümüne elindeki olanaklar ölçüsünde katkı sağlamasıdır. Diye düşünüyorum. Dernek üyelerine ve yönetime başarılar diliyoruz.

f. 33 BİLSEK Derneğinde yazar Mustafa Okumuş'un, "Kendini Tanımadan Gidenler" adlı kitabının tanıtımıyla ilgili bir görüntü.

İ- KAHRAMANMARAŞ'TA KÜLTÜR - SANAT EKSENLİ YAYINLANAN YA DA YAYINLANMIŞ OLAN BAŞLICA DERGİLER

i. 1- Giriş

Kahramanmaraş'ta henüz dergicilik söz konusu değilken, 1955'li 1965'li yıllar ve sonrasında yerel gazetelerin Sanat Sayfaları hazırlayarak yazar-şair damarını besledikleri görülür. Kimi yerel gazetelerin bu konuda üstlendikleri ve devam ettirdikleri misyon zamanla bir ekol oluşturmuştur. Bu ekolden gelen kimi şair ve yazarlar, sonraki yıllarda Türk Edebiyatında önemli bir konuma gelebilmişlerdir.

Kahramanmaraş'ta edebiyat, kültür-sanat eksenli dergicilik oldukça cılız kalmıştır. Maraş Lisenin çıkardığı Hamle Dergisi ise sınırlı bir zamanda okul dergisi boyutunda kalmış, sonraki yıllarda kapanmıştır. Böylece yeterince okur ve aboneye dayalı bir dergiciliğin gelişmediği gözleniyor. Buna son zamanda internet kullanımı da eklenince dergicilik geri plânda kalmıştır. Ayrıca, yılda bir kez yayınlanan, reklâm ağırlıklı para kazanmayı ön plânda tutan On İki Şubat dergiciliği, halkı derginden soğutan başka bir olumsuzluktur; denilebilir. Gerçek anlamda bugüne kadar belli-başlı iki dergi uzun süre ayakta kalabilmiştir. Çünkü Anadolu dergiciliğinde devamlılık zor iştir.

i. 2- Kültür-Sanat ve Edebiyat Dergileri

1) Hamle Dergisi:

1952 Yılında Maraş Lisenin çıkardığı kültür-Edebiyat-Sanat dergisidir. Dönemin Edebiyat Öğretmeni Mustafa Atanır'ın yönetiminde öğrenci ve öğretmenlerin katılımıyla yayına başlamıştır. Maraş Lisesi'nde edebiyat ve sanatla ilgilenen yeteneklerin feyiz aldığı

ilk edebiyat ocağıdır; Hamle...Hamleciler, bu derginin kapanmasından sonra mahalli gazetelerde başladıkları yerden devam etmişlerdir.

2) Dolunay Dergisi:

Ocak 1986'da yayına giren "Dolunay" Dergisi'nin Sahibi ve Genel Yayın Yönetmeni Ünlü Şair Bahaettin Karakoç'tur. Üç yıl boyunca ayda bir düzenli yayınlanan dergi, kaynak sorunu ve ilkelerinde dik duruşu nedeniyle 37. sayıda kapanmıştır. Ancak Dolunay salt bir dergiden ibaret değildir. O, "Dolunay Yayınevi" olarak birçok edebiyat eserinin baskısını da gerçekleştirmiştir.

Ayrıca şiiri ayağa kaldırma adına 1987'den beri sürdürdüğü "DOLUNAY ŞİİR ŞÖLENİYLE de" misyonunu 2003'e kadar devam ettirmiştir. Bu şölenlere yerelden olduğu kadar, ulusaldan da geniş katılım olmuştur. Bu nedenle Dolunay şiir şölenleri, ulusalda da benimsenip, örnek alınmıştır. 2003'te 16. düzenlenen bu şölenlere, (kaynak sorunu nedeniyle) on yıl ara verilmiştir.

Ancak, şair Karakoç, bu on yıl içinde de boş durmamış, çeşitli il, İlçelerde düzenlenerek davet edildiği şiir şölenlerine ekibiyle katılarak misyonunu aralıksız sürdürmüştür. Dolunay Şiir Şölenleri, 2014'ten itibaren Belediyemizin sponsorluğunda, şair Bahaettin Karakoç'un yönetiminde yeniden başlatılmıştır. 17. 18. şiir şölenleri de geride bırakılmıştır. Dileriz, bu şölenler artık kesintisiz devam eder.

Dolunay Dergisinde, Kahramanmaraş'ın belli-başlı kalemleriyle birlikte, Ulusaldan birçok şair ve yazarlar da yer almıştır. Derginin içeriği oldukça zengin ve sanatsal ağırlıklıdır. Dergi yönetiminin secicilik ilkesi, kaliteyi besleyen önemli başka bir nedendir. Bu yüzden ki Dolunay Dergisi birçok şair ve yazarın yetiştiği bir ekoldür, denilebilir.

3) Alkış Dergisi:

Kahramanmaraş Kültür Sanat Evi'nin yayın organı olarak hâlâ varlığını sürdürmektedir. 2002'de yayına giren dergi, iki aylık periyotlarla yayınlanıyor. Dernek adına sahibi Dr. Oğuz Paköz, genel yayın yönetmeni Serdar Yakardır. Alkış'ın 86. sayısı, Şair-Yazar Prof. Dr. Tahsin Yücel anısına özeldir. Daha önceki yıllarda da yerelden ya da ulusaldan birçok Şair-Yazar-Edebiyatçılarımız için özel sayılar yayınlamıştır. 86. Sayı Anadolu Dergiciliğinde bir rekor sayılabilir. (15. yıl ve 86. Mart, Nisan sayısı.) Bu başarıda, Dr. Oğuz Paköz'ün

özel çaba ve özverisinin payı olduğu söylenebilir. Bugün itibariyle kesintisiz yayını sürdürmektedir.

Dergi yöre kültürünü öne almakta, profesyonelliğin yanında amatör kalemlere de yer vermektedir. Böylece yöresel kalem damarlarını beslemekle önemli bir misyon yüklenmektedir. Alkış'a, nice başarılı yayın yılları dileğimle, emeği geçenleri kutluyorum.

4) Tebessüm Dergisi:

Tebessüm Derneğinin yayın organı. Anadolu dergiciliğinin kaderi bu...İlk başta tüm imkânlar kullanılarak heyecan ve şevkle işe başlanır. Bir süre sonra öncelikle kaynak sorunu önünüzü keser. Tebessüm Dergisi de derneğin kuruluşunu (2002) takip eden ilk yıllarda 37. sayı çıktıktan sonra yayınına ara vermiştir.

Dergi, edebiyat, kültür-sanat ve tasavvuf içerikli yayınlanmıştır. Dileriz, “TEBESSÜM” Dergisi yeniden yayına başlar; söz konusu içeriği ile misyonuna devam eder. Bu dileklerle emeği geçenleri selâmlıyorum.

5) Edebiyat Yaprağı:

Edebiyat Yaprağı Dergisi Ali Haydar Tuğ'un sahipliği ve yönetiminde ilk kez 1996'da Adana'da yayına başlamıştır. 12. Sayıda ara vermiş; Kasım 2005'de ikinci defa Kahramanmaraş'ta yayına geçmiştir. Ancak, 8. sayıda yine ara vermiştir. Üçüncü defa 2013'de yayına tekrar Kahramanmaraş'ta devam etmiş, 12+2 özel sayıdan sonra 3. defa kesintiye uğramıştır.

Anadolu Dergiciliğinin kaderi bu... Kimi kültür dostları yükü özveriyle omuzlar, götürebildiği yere kadar taşır. Yorulduğu noktada dinlenir, kaldığı yerden yeniden başlar. Temel sorun hep aynı. Kaynak meselesi, çözümü pek kolay olmuyor. Bu aksamalar da sürüp gidiyor.

Edebiyat Yaprağı dergisi sayfa düzenlemesi, içeriği, özellikle genç kuşak şairleriyle ilgi ve beğeni kazanan bir dergimizdi. Sahibi ve Genel Yayın Yönetmeni, (kendisi de bir şair-yazar olan) Ali Haydar Tuğdur. Dergi 2015'de üçüncü kez yayınına ara vermiştir. 3. Yayın döneminde İstanbul'da yapılan bir yarış sonu “EN NAİF DERGİ” ödülüne lâyık görülmüştür.

Derginin yayın kesintisizinin öncelikli nedeninin kaynak sorunu olduğu bilinmektedir. Dileğimiz o ki, Ali Haydar Tuğ kardeşimiz bu

sorunu aşar, yeniden yayına başlar. Çünkü Edebiyat Yaprağı Dergisini, Edebiyat, kültür-sanat açısından çok önemsiyoruz.

6) Eğitim Kültür ve Sanatta Yeni Ufuk Dergisi

Kahramanmaraş İl Millî Eğitim Müdürlüğü yayın organı olan ve yayın yönetmenliğini Ramazan Avcı'nın yaptığı 2001-2011 yılları arasında yayımlanan Eğitim Kültür ve Sanatta Yeni Ufuk Dergisi, ilimiz öğretmenlerinin eğitim, bilim, kültür ve sanat çalışmalarını yansıtması, eğitimde ufuk açıcı örnek etkinliklere yer vermesi, düzenlediği ulusal ve yerel düzeydeki şiir, hikâye, resim yarışmalarıyla yeni yetenekleri ortaya çıkarma ve sanata karşı ilgi uyandırma, teşvik etme gayreti ile ilin sosyal, kültürel ve sanatsal hayatına önemli katkı sağlamıştır.

7) Usare Dergisi:

Usare Dergisi, oldukça yeni ve genç dergimiz, 2015'de yayına başladı. Sahibi: Ebrar Vakfı adına M. Nedim Tepebaşı. Genel Yayın Yönetmeni Yalçın Yücel. Edebiyat, kültür-sanat eksenlidir. Zengin içerikli, kurgu ve düzenleme yalın, şiirler ya da düz yazılar için her başlığa bir sayfa ayrılması, derginin iç düzenini rahatlatıyor olmalı. Bu, okur için bir rahatlık ve kolaylık sağlıyor, sanırım. İki aylık zaman dilimlerinde yayınlanıyor. 8. Sayıyı geride bıraktı. Yoluna kesintisiz devam ediyor. Ön kapakta yer alan kalp ve insan figürü, Usare'yle bir bütün oluşturuyor. Usare Dergisinin şimdiden edebiyat ve sanatımıza yararlı katkıları olmaya başlamıştır; düşüncesindeyim. Bu işlevselliğini başarıyla sürdüreceğine inanıyor; emeği geçenleri kutluyorum.

8) Sözü Ustaları:

Dergisi genelde kültür-sanat içerikli halk şiiri ağırlıklı yayınlanıyor. Aylık dergidir. Mayıs 2016 itibariyle 15. sayısını gerçekleştirdiğine göre 2015'de yayına girdiği düşünülebilir. İmtiyaz sahibi: C. Ali Çetin. Derginin genç kuşak halk şairleri için bir şans olduğunu söyleyebiliriz. Halk şiirine ilgi duyanların, bu derginin sunduğu fırsatı iyi değerlendireceklerine inanıyor; dergiye nice başarılı yayın yılları dileğimle...

9) Yalnız Ardıç:

Yalnız Ardıç Dergisi, 1995’li yıllarda bir grup Kahramanmaraşlı genç kalemlerce yayınlanmaya başlamıştır. İlk başta dergiden kopuşlar olmuştur. Bu nedenle yayın periyodunda aksamalar görülür. 21. Sayıda 2005 Tarihinde kapanmıştır.

10) İnsan Saati:

Ali Büyükçapar ve Bünyamin Küçükkürtül tarafından yayınlanmaya başlamıştır. 1995- 2000 yılları arasında varlığını sürdürebilmiştir. Bu tarihte kapanmıştır.

11) Kuyudaki Koro:

Derginin sahibi ve kurucusu Ressam Bünyamin Küçükkürtül. Dergi ilk başta dört sayfa olarak yayına başlamıştır. Daha sonraki yıllarda bir dergi standardına kavuşmuş, üç aylık zaman dilimlerinde yayınlanmaya başlamıştır. 2013’de sekizinci sayıda kapanmıştır.

12) Sentez:

Şair-Yazar Sittik Elbistanlı’nın başlattığı kısa süreli bir edebiyat-sanat dergisi olup, uzun soluklu bir konuma geçemediği kapanmıştır.

13) Altın Külâh:

Sedat Adanur’un sahipliği, Sittik Elbistanlı’nın genel yayın yönetmenliğinde 1997’den itibaren yılda bir kez yayınlanan dergi, en son 2001’de 5. sayı sonunda kapanmıştır. Yalnız buradaki şair ve yazarlar Alkış Dergisinin yazar kadrosunun oluşumunda önemli bir paya sahiptir.

i. 3- Kültür-Sanat ve Edebiyat Dergileri Hakkında Öz Bilgiler

Yukarda adından söz ettiğimiz, Yalnız Ardıç, İnsan Saati, Kuyudaki Koro, Sentez ve Atın Külâh’a kadar uzanan çizgide yer alan dergilerin, tümü Kültür-Edebiyat-Sanat eksenlidir. Ne var ki bu dergilerde periyodik bir yayın ve zaman düzenlenmesi ve de kullanımı gerçekleştirilememiştir. Kimi dergilerin yayın aralığı, aylık, iki aylık,

altı aylık ya da yıllık zaman dilimlerine sarkmıştır. Bu ilkesizlik ve dağınıklık dergi çevresinde bir okuyucu grubunun oluşumunu engellemiştir. Ayrıca çoğu derginin abone desteğine sahip olmadıkları da görülür.

Anadolu Dergiciliğinin kaderi bu... İstikrarlı dergicilik pek kolay değildir. Ama bu da bir güzel hastalıktır. Yıkılmaya doymayan pehlivanlar gibi. Dergiciler de bir türlü pes etmez. Ara verir, kapanır. Ancak yerel şair ve yazar kadrosunu yanına alarak, ilk fırsatta yeni bir adla çıkıverirler, karşınıza...

Dergiciliğin birçok sorunu vardır: Okuma alışkanlığı oranı çok düşük bir ülkeyiz. Son zamanda buna bir de internet yayıncılığı eklenince dergilerin işinin hepten zora gireceği düşünülse de bunun, gerçek dergi okurunu fazlaca etkilemeyeceğine inanıyorum. Fakat toplum gençleştikçe de dergi okuma kültürü zayıflayacaktır. Bu da kaçınılmaz bir gerçektir. Diğer bir konu ille de kaynak sorunu. Buraya takılan dergici bir türlü iflah olmaz.

Çünkü Anadolu dergiciliği abone kaynaklı destekten mahrumdur. Bütün bu olumsuzluklara karşın, Anadolu dergiciliğinin yerel kültür, edebiyat ve sanatının gelişmesine, zenginleşmesine çok önemli katkıları olmuştur. Yaşatabilirsek, olmaya da devam edecektir. Yerelde genç ve yetenekli şair ve yazar kaynağını beslemiştir. Bunlardan ulusala geçenler ya da taşradan kendini ulusala taşıyanlar da az değildir.

Demek istediğimiz o ki, ağır-aksak da olsa, Anadolu dergiciliği aydınlatmacı görevine devam ediyor. Bundan kültürümüz de kültür insanımız da nasibini alacaktır, inancındayım.

J. KAHRAMANMARAŞ'TA SEMPOZYUM VE KONFERANSLAR/

Kahramanmaraş Belediyemizin ve Üniversitemizin düzenlediği sempozyumlardan, STK.' da aracılık yaptığı onlarca-konferanstan söz etme olanağımız yoktur. Örnek olsun diye Belediyemizin düzenlediği sadece iki sempozyuma değineceğim.

1) “Uluslararası Dulkadir Beyliği Sempozyumu:”

29 Nisan-01 Mayıs 2011. Haziran 2012 baskı. Üç cilt.

Cilt: 1, Birinci Salon- Yedi Oturum, 539 sayfa.

Cilt: 2, İkinci Salon- Altı Oturum, 566 sayfa.

Cilt: 3, Üçüncü Salon- Beş Oturum, 386 sayfa.

2) “Uluslararası Cumhuriyet Döneminde Maraş Sempozyumu:”

15-16 Kasım 2013. Mart 2014, 1. baskı. Bir cilt.

Cilt: 1, Birinci Salon- Altı Oturum, İkinci Salon- Beş Oturum. T. :656 sf.

Her iki Sempozyumunda kitaplaşmasında, editörler: Cevdet KABAKÇI- Serdar YAKAR.

Sempozyumlar- Konferanslar, bilimsel, Yazınsal, Kültürel, Sanatsal ve Sosyalleşmeye ışık tutan aydınlatmacı etkinliklerdir.

Genelde Sempozyumların konuları kitaplaştırılarak, kalıcı kaynaklar oluşturulur. Belediyemiz her iki sempozyumu kitaplaştırmakla bu işlevini yerine getirmiştir. Emeği geçenleri kutluyoruz.

İlimizde yıl boyunca çeşitli kurumların aracılığı ile verilen çok sayıda konferans gerçekleştiriliyor. Bilimsel ya da aktüel konuları işleyen bu etkinliklerin çok yararlı olduğunu düşünüyoruz. Birçok sorunların yetkili uzmanından yorumu, rasyonel düşüncenin de önünü açar elbette... Kahramanmaraş'ta oldukça yeni olan bu etkinliklere başta yeterli katılım olmasa da ileride konferans kültürünün gelişeceğine ve yerleşeceğine inanıyoruz. Bu konuda Türk Ocakları Kahramanmaraş Şube Yöneticilerinin çabalarını takdirle karşılıyoruz.

K. KAHRAMANMARAŞ'TA KÜLTÜR-EDEBİYAT-SANAT AÇISINDAN YEREL GAZETECİLİK/

k. 1- Giriş

Kahramanmaraş'ta, son elli yılın kültür-sanat-edebiyat ve sosyalleşme sürecini incelerken, amaçlanan kitap formatının dışına taşmamaya özen gösterdim. Ancak, Maraş'ta yazınsal meşalesinin ilk kıvılcımını tutuşturan, yerel gazetelerimizden söz etmemek bir vefasızlık ve de eksiklik olurdu. Bu yüzden ki Maraş'ta gazetecilik başlığı altında konuyu gündeme almayı düşündüm.

Amacım, Maraş'ta yerel gazeteciliğin kültür-edebiyat-sanatta yeri ve etkisi ne olmuştur? Sorusuna yanıt aramak, okurlarda gazete-kültür ilişkisi hakkında bir dün algısı oluşturmaktır. Yoksa Kahramanmaraş'ta gazeteciliğin dünü, bugünü bizim çalışma amacımızı aşan, başlı-başına bir araştırma konusudur.

Bu sınırlama nedeniyle son ellili yılların başından bu yana, yayına giren yerel gazetelerimizden söz etmek, konumuzla ilgili aktivitelerine vurgu yapmak istiyorum; adından söz edemediğim kimi gazetelerimizden de özür diliyorum. Burada özellikle kültür-sanat ve edebiyata ayırdıkları sayfa ya da sanat ekleriyle hizmet üreten yerel

gazetelerimize öncelik tanımak gerekiyordu. Ben de gazetelerimize bu duyarlılıkları ölçüsünde yer vermeye çalıştım.

1) Engizek: Nadire Tolun-1947, (Bu gazete daha sonra Demokrasiye Hizmetle birleşerek, Memleket Gazetesi adını almıştır.

2) Demokrasiye Hizmet: A. Saim Emirmahmutoğlu-1950 (Bu gazete Av. Mehmet Aksüyek'ten alınan Hizmet "1948" gazetesinin isim değişikliği ile oluşmuştur.)

3) Kahraman Yurt: Ali Kiper-1953,

4) Halk Postası: Hasan Duyar, Zeki Arifioğlu-1954,

5) Maraş'ın Sesi: A. Yaşar Başer-1956, (1981'de Kahramanmaraş'ın Sesi olarak yayınına devam etmiştir.)

6) Gençlik: Doğan Keçecioglu- 1957

7) İnkılâp: Cahit Zarifoğlu, Erdem Bayazıt- 1960, (213. sayıda kapandı.)

k. 2- İkinci Kuşak Gazeteler

1) Kahraman Kent: Ali Fahri Şirikci-1969 Haftalık, 1971'de Günlük olarak yayına devam etmiştir.

2) Işık: Şeref Turhan-1975

3) İstiklâl: Bekir Vanlı-1980 Haftalık, 1988'de Günlük olarak yayınına devam etmiştir. 2014'de kapanmıştır.

4) Aksu: Yılmaz Akçakale-1986 Haftalık, 18 Ekim 2000' de "Yorum" adıyla günlük yayına geçmiştir.

5) Km.'ta Bugün: Halil Aslan- (Genel Yayın Yönetmeni Mehmet Taş, günlük.

6) Km.'ta Bugün: (Devren el değiştirme) Mehmet Yüzbaşıoğlu-Oğul Mustafa Yüzbaşıoğlu- 08/ 02/ 2007- günlük.

7) Manşet: Aslan Deveboynu- 29/ Ağustos/ 2005, günlük.

Söz konusu bu gazetelerin kültür-edebiyat-sanat sayfalarıyla ya da sanat ekleriyle genç kalem damarlarını beslediklerini biliyoruz. Gazetelerin bu amaç için ayırdığı bölümler, "Gençlik ve Sanat, Edebiyat- Sanat, Fikir- Sanat, Milcan, Müsvette, Kültür-Edebiyat, Heybedeki Kitap" gibi adlarla anılmışlardır. İsmi çok da önemli değildir. Önemli olan, kimi gazetelerin bu konuda ortak sorumluluk ve duyarlılık alanı oluşturmalarıdır. Dönemin yerelde şair ve yazarlarını

bir araya getirerek sanatsal işlevselliğe hayat tanımlarıdır. Edebiyat alanında yazma yeteneği olan gençleri teşvik etmeleri, özendirmeleri, özgüven kazandırmalarıdır. Özellikle Aksu ya da Yorum gazetelerinin sanat ekleri içerik ve sayfa bakımından oldukça doyurucu olmuştur. Bu yaklaşımı çok önemsiyorum.

Çevre kültür kaynaklarını zenginleştirme, açığa çıkarma, genç yazar damarlarını besleyerek onlara özgüven kazandırmalarını daha da önemsiyorum. Çünkü bu değerlerimiz zamanla Türk Edebiyatında önemli yerlere gelmişlerdir. Edebiyat ve sanatla Kahramanmaraş'ı özdeşleştirmişlerdir.

Bu yüzden ki bugün, Kahramanmaraş'a "ŞAİRLER-YAZARLAR," memleketi denilmektedir. Tabii bu konuma gelinmesinde yerel gazetelerimizin üstlendikleri ve başarıyla yerine getirdikleri misyon çok önemlidir. Bu ekolün yetiştirdiği Kahramanmaraşlı gençlerimiz, her alanda (özellikle edebiyatta) yüz akımız olmuşlar, olmaya da devam ediyorlar.

Kahramanmaraş'a şairler yazarlar memleketi denmesinde, ilk atılım ve açılıma aracılık yapan yerel gazetelerimizin büyük payı olduğunu, bir kez daha yinelemekte yarar olduğunu düşünüyorum.

k. 3- Cumhuriyet Öncesi ve Sonrası Yayınlanmış İlk Gazeteler

Kahramanmaraş'ta daha önce "gazete" yok muydu? Sorusunu da Araştırmacı- Yazar ve Yayıncı Serdar Yakar'ın bu konudaki çalışmasından bir alıntıyla cevaplayalım:

- 1)Yedi Gün (Ahmet Bey- 1916)
- 2)Amâl-i Milliye (Hacı Nuri Bey- 1920)
- 3)Maraş (Resmi Vilâyet Gazetesi- 1933-1948)
- 4)Maraş Postası (Mustafa Kocabaş-1948)
- 5)Hizmet (Av. Mehmet Aksüyek- 1948) (Son iki gazete isim değişikliği ile daha sonra da yoluna devam etmiştir. Diğerleriyle ilgili açık bilgiye ulaşamadım.)
- 6) Her ne kadar elle yazılmış, bir gazete formatına ulaşmamış olsa bile, Av. Mehmet Ali Kısakürek'in Maraş Kurtuluş Savaşında bayrak olayıyla ilgili (26 Mayıs 1919) beyannamesi, milli ve manevi değerleri uyandırarak, halkı aksiyona taşımaya yetmiştir. (Bir gazete

kimliği taşımasa bile haber niteliği, etkili dili bakımından amacına ulaşmış bir belgedir.)

Kahramanmaraş'ta yayınlanan günlük gazetelerin (ikisi dışında) kalan tümü, kendi aralarında bazı koşullarla yaptıkları sözleşme gereği

31 Ağustos 2015'de yayına son vermişlerdir. Kalan iki gazeteden Km.'da Bugün (12 sayfa) ve Manşet (16 sayfa) gazeteleri ise günlük yayınlarına devam ediyorlar. Her iki gazetenin de ilk ve son sayfası renkli, diğerleri siyah-beyaz olarak yayınlanıyor.

L. KAHRAMANMARAş'TA YAYINCILIK

I. 1- Giriş

İlimizde donanımlı bir yayın evi yoktur. Bu alandaki ihtiyacı mevcut matbaalar karşılıyor. Özellikle kendi adına, kendi eserlerini, kendi imknlarıyla bastırmak isteyenlerin faydalandığı bir alan. Kendi kaynak olanağı olmayan, özellikle amatör kalemlerin kitap bastırma işi çok zordur.

Ulusalda ise yayın evleri tanınmış ve satışı garanti olan kalemlerin eserlerini basmayı ne alıyorlar.

Birçok alanda olduğu gibi, kültür-sanat alanında ki yayın nclğu de Belediyemizin ilgili birimine düşüyor. evre kültürüyle ilgili araştırma, inceleme, derleme ve akademik çalışmaları yansıtan eserlerin yayınlarını üstlenen Belediyemizin bu duyarlılığı kültür-sanat ve edebiyat çevrelerince memnuniyetle karşılanmaktadır.

Aşağıya Aldığımız Birkaç rnek Bu Duyarlılığın İfadesi Sayılabilir

1) “ Cumhuriyetimizin 75. Yılında Kahramanmaraş” (Eski yeni fotoğraflarla) Lazer Ofset. Ankara- 1999

2) “Osmanlı Salnameleri’nde Maraş Sancağı.” (İki Cilt) 1284-1326 (1867-1908) Doç. Dr. Sait ÖZTÜRK- Düzey/ 2006 (Kahramanmaraş Belediyesi Kültür-Sanat armağanı)

3) “ Kahramanmaraş-Karasu” Yayına Hazırlayanlar: M. Nedim Tepebaşı, M. Fatih Ertaş, Çetin Canlı, Mehmet Demirrkol. Hat Baskı Sanatı/ İstanbul-2006

4) “ 2002- 2007 Kahramanmaraş Belediyesi Hizmetleri” (Fotoğraflarla) Yayın Kurulu: M. Nedim Tepebaşı- M. Fatih Ertaş- Çetin Canlı. Yılmaz Ticaret Matbaası Kahramanmaraş- 2007

5) “ Kahramanmaraş Öykü Günleri” Hazırlayanlar: Duran Boz, Erdoğan Aydoğan. Öncü Basımevi- İskitler/ Ankara- 2010

6) “Maraş’ta Bir Devr-i Âlem” (Eski siyah-beyaz fotoğraflarla) Bahçivanlar Basım San. Konya. Ocak- 2012

7) “ Kahramanmaraş’ın Geleneksel Bahçe Çiçekleri”, M. Kemal Kuşçuoğlu. Halim Ofset Form Matbaacılık. Kahramanmaraş- ?

8) “Kahramanmaraş Türküleri ve Oyun Havaları” Duran Boz – Fatoş Derbent. Öncü Basımevi- İskitler/ Ankara – 2012

9) “Şehr-i Maraş’ı Bir Temaşa”(Renkli Fotoğraflarda) Pelin Ofset Tipo Matbaacılık. Ankara – 2012

10) “Uluslar Arası Dulkadir Beyliği Sempozyumu,) Üç Cilt. Hazırlayan

Editör: Cevdet Kabakçı – Serdar Yakar. Kristal Reklam ve Matbaacılık. Haziran - 2012

11) “Kahramanmaraş Beylik ve Osmanlı Dönemi Sivil Mimarlık Eserleri” İki Cilt. Hazırlayan- Genel Yayın Yönetmeni: Fatih Adanır. (KUDEB) Kahramanmaraş- 2012

12) “Kahramanmaraş Beylik ve Osmanlı Dönemi Çeşmeleri ve Köprüleri.” Bir Cilt. Hazırlayan, Gel Yayın Yönetmeni: Fatih Adanır. (KUDEB) Kahramanmaraş- 2012

13) “ Kahramanmaraş Beylik ve Osmanlı Dönemi Çarşıları. Bir Cilt. Hazırlayan Genel Yayın Yönetmeni: Fatih Adanır. (KUDEB) Kahramanmaraş- 2012

14) “ Kahramanmaraş Beylik ve Osmanlı Dönemi Medreseleri. Bir Cilt. Hazırlayan Genel Yayın Yönetmeni: Fatih Adanır. (KUDEB) Kahramanmaraş- 2012

15) “ Kahramanmaraş Beylik ve Osmanlı Dönemi Dini Yapılanma. Bir Cilt. Hazırlayan Genel Yayın Yönetmeni: Fatih Adanır. (KUDEB) Kahramanmaraş- 2012

16) “ Dostozan (M. Hanifi Sarıyıldız) Hayatı ve Eserleri” Hazırlayan: Serdar Yakar. Öncü Basımevi- İskitler/ Ankara- 2012

17) “ Şairlerin Dilinden Kahramanmaraş.” Hazırlayan: Ramazan Avcı. Öncü Basımevi. İskitler/ Ankara- 2013

18) “ Kahramanmaraş’ın Öyküsü (Mahalle, Cadde, Sokak, Park) İki Cilt. Hazırlayan: Serdar Yakar- Dergah Ofset- 2013

19) “ Uluslar Arası Cumhuriyet Dönemi’nde Maraş Sempozyumu Bir Cilt. Editör: Cevdet Kabakçı – Serdar Yakar. Öncü Basımevi İskitler/ Ankara, Mart - 2014

20) “ Kahramanmaraş El Sanatları” (İki Cilt) Prof. Dr. H. Feriha Akpınarlı, Yrd. Doç. Nursel Baykasoğlu, Arş.Gör.Gülten Kurt, İbrahim H. Yılmazoğlu, Eshabil Yıldız. Bsk. Hangar Marka İletişim HizmetleriYayıncılık. Kızılay/ Ankara- 2014

21) “ Karacaoğlan’dan Günümüze, Kahramanmaraşlı Şairler” Hazırlayan: Ramazan Avcı. Has Ofset Matbaacılık, K.Maraş- 2015

I. 2- Diğer Yayınlar

Bu yayınların dışında bireysel bazda çalışmaların olduğunu gözlüyoruz. Değerli araştırma ve inceleme kalemlerimizden Serdar Yakar, Ukte Kitaplığı serisinde edebiyatın her türüyle ilgili yüzlerce eserin basımına aracı olarak, özellikle Kahramanmaraş çevre kültürüne önemli ölçüde katkı sağlamış olduğunu düşünüyorum.

Ayrıca, zengin bir eski eserler kütüphanesine sahip Yaşar Alpaslan’ın, eski eserleri günümüz Türkçesine çevirerek, yeni nesillerle geçmiş arasında köprü kurma çabaları da takdirle izlenmektedir. Bu çevirilerde ehil kişiler ve Üniversitemizin ilgili birimleriyle işbirliği yaptığı gözleniyor. Her türlü çıkar beklentisinden uzak, özverili ve emek yoğunluklu bu çalışmanın salt insani hizmet amacıyla yapılmış olması çok önemlidir.

Yaşar Hoca, kimi eski eserlerin orijinal metnini ve çevirisini bir arada sunuyor, okura. Bu özgün çalışmasıyla kendini kabul ettiren Alpaslan hoca, sağladığı güven nedeniyle yayın için sponsor bulmakta zorlanmıyor. Yayınladığı eserleri kütüphanelere, ilgili okurlara parasız

dağıtıyor. Böylece kültürümüzün zenginleşmesine yaptığı hizmetin kalıcılığını önemsiyorum.

Adından söz etmemiz gereken Ramazan Avcı, eğitimci, sunucu, araştırmacı, derlemeci ve yayıncı kimliği ile edebiyatımızın yüz akı bir kalemidir. Onlarca araştırma, derleme, tanıtım ve eğitim içerikli eser yayınlamıştır. Bunun büyük bölümü Kahramanmaraş Belediyesince bastırılmıştır. Bu üretkenliği nedeniyle, İl yönetimi onu pek boşta bırakmıyor. Ne demiş Atalar? “Meyveli ağacı taşlarlar.”

Birçok tanıtım yazılarımda Kahramanmaraş’ın “Evliya Çelebisi” yakıştırmasını yaptığım merhum Öğretmen Ömer Kaya’nın, tarihin derinliklerine uzanan kültür değerlerimiz konusundaki araştırmaları, yarına ışık tutacak önemli belgesel değerlerdir. Kültür ve edebiyatımıza kazandırdığı onlarca yayınlanmış eseriyle de tanıyoruz onu.

Diğer bir isim, H. Ali Özturan. Kahramanmaraş’la ilgili folklorik anonimleri, araştırma ve derleme eserleriyle dikkat çekiyor. Sözlü çevre kültürümüzün yazıya geçirilmesi konusundaki çabalarını önemsiyoruz.

Ayrıca Öğretmen Duran Boz’un, edebiyat-kültür içerikli araştırma ve derleme çalışmalarının Belediye ve Özel idarece yayınlanıp kültürümüze kazandırıldığını gözlüyoruz.

Şair-Yazar ve Araştırmacı Mustafa Okumuş,” 6 adet edebiyat yayını dışında, “Her Yönüyle Dünden Bugüne Beyoğlu Beldesi,” “Beyoğlu Beldesi II,” “Beyoğlu’nun Gülenyüzü,” “Gâvur Gölü Havzası,” adlı araştırma eserleriyle de yöre tanıtımına önemli belgesel katkılar sağlamıştır. Araştırma eserlerinin yayını, Türkoğlu İlçesi-Beyoğlu Belde Belediyesi tarafından gerçekleştirilmiştir.

f. 34- BİLSEK Derneğinde kitap tanıtım programından bir görüntü

Burada, gerek kurumsal yayınları, gerekse çevremiz yazarlarının eserlerine sponsorluklarıyla dikkat çeken, Mado Grubundan da söz etmenin bir vefa borcu olduğunu düşünüyorum. Bu tür iş adamlarımızın çoğalmasını (ülke kültürü adına) yürekten diliyoruz.

Kuşkusuz bu alana emek vermiş kalemler salt bulardan ibaret değildir. Burada yerel kaynaklı yayınlara dikkat çekmek amacıyla birkaç örnek verdik. Daha fazlasıyla, çalışmamızın amacını ve formatını zorlamak istemiyorum. Bu ayrıntının, eseri yayınlanmış “Maraşlı Şair ve Yazarlar” başlığında ele alınması gereken bağımsız bir çalışma konusu olduğunu düşünüyorum. Bu düşünce ve bağışlanmak dileğimle, alanın arter ve kılcal damarları olan Maraş kaynaklı yüzlerce kalem sahiplerimizi saygıyla anıyorum.

M. KAHRAMANMARAŞ'TA GÜZEL SANAT DALLARINDA EĞİTİM VAREN ÖZEL KURULUŞLAR DA VAR

m. 1- Giriş

Şahika Sanat Evinin kurucusu Emekli Öğretmen Engin Kaynardır. (Karabakiroğlu) Ünlü Balet Tan Sağtürk'ün de bulunduğu yoğun bir katılımımla 16 Eylül 2005'de dönemin Valisi Sayın İlhan Atış tarafından açılmıştır.

Şahika Sanat Evi'nin özellikle güzel sanatların çocuklarla gelişimini öne alan çalışmaları dikkat çekiyor. Emekli Öğretmen Engin Kaynar, kuruluşun amacını: “Çocuklara, gençlere ve yetişkinlere sanatı sevdirmek; içlerindeki sanatsal-estetik değerleri beslemek, geliştirmektir.” Diye ifade ediyor. Faaliyet alanlarını ise, “ resim, bale, Latin dansları, modern danslar, bağlama, keman, mandolin, gitar, piyano gibi. (Öğrencinin yeteneğiyle örtüşen enstrümanlardan birini). Ayrıca takı tasarımı, ebru, ahşap boyama, aerobik ve halk oyunları” diye sıralıyor.

Engin Hanım'ın sanat eğitimi konusundaki düşünceleri ise şöyle:

“Sanat eğitiminin ve sanatın insan gelişimindeki etkisi ve öneminin farkına varılarak, daha etkin katılımı sağlamak, güzel sanatların her dalının gelişmesi için de bir ölçüdür. Özellikle çocukları çok önemsiyorum. Onların sanat sevgisini geliştirmek, sanatla iç-içe yaşamalarını sağlamak ve onlardan ilerde daha gelişmiş, ufku açık, hoşgörülü bir Kahramanmaraş bekliyorum.”Diyor.

Sanat algısının değişimi, yetkinleşmesi kolay değildir. Bu konuda yaşam kültürü engelleyici ya da kolaylaştırıcı rol oynayabilir. Her Şey zamanın getiri ve gtrsyle Őekillenir, elbette.

Engin Hanım, on bir yılı aşkın eğitim süresi içinde okul içi tanıtım etkinliklerini de Şöyle sıralıyor:

“1) Kendi kursiyerlerimizle, NFKM.’de 2006, 2007, 2008, 2009’da Şiir geceleri,

2) Yine kendi kursiyerlerimizle, NFKM.’de konser, bale, tiyatro geceleri,

3) 2016’da SKM.’de eğitim yılı sonu değişik dalda kursiyerlerin etkinlik gecesi düzenlenmiştir.”

Şahika Sanat Evi’nin, bir eğitim kurumu olarak amacına dönük işlevini sürdürürken, Kahramanmaraş’ın içerde sanat algısının gelişimine, dışarıda İlin tanıtımına dönük etkinlikleri de var:

4) 21- 22 Kasım 2008’de İstanbul,

5) 25 Nisan 2009’da Ankara’da Kahramanmaraş Tadımlarımız (mutfak) ve El Sanatlarımızın tanıtımı,

6) 11 Kasım 2009’da Tanınmış Sinema Yönetmeni lk Erakalın’ın “Yıldızlar Göklerde Yaşar” iki bölümlük Müzikali NFKM.’de bizzat yönetmen tarafından temsili. (Bu üç etkinlik, KKSD. İle ortaklaşa düzenlenmiştir.)

7) Şair Sunay’ ın, 27 Mart 2010’da SKM.’de; Diksiyon Ustası Gülgün Peyman ve Beden Dili Ustası Nur Hekimoğlu’nun, 09 Ocak 2011’de, NFKM.’de; sahne aldığı etkinlikler ile lk Erakalın’ın Zeki Müren’in son günlerini konu alan filminin “GALASI” Baş Oyuncu Ediz Hun’un da katılımıyla yine NFKM.’de ŞSE.’i tarafından organize edilmiştir.

m. 2- Fotoğraflarla Şahika Sanat Evi

f. 35-

f. 36

f. 37,

f. 38-

f. 39-

f. 40,

Şahika Sanat Evi etkinliklerinden zengin görüntüler

N. KAHRAMANMARAŞ'TA RESİM, RESİM SANATI, RESSAMLAR VE SERGİLER

n. 1- Giriş

Resim sanatı tarih öncesi çağlara kadar uzanır. Bu nedenle uygarlığın gelişim tarihine de ışık tutar. Resim çağlarca dil görevi de yapmıştır. Prehistorik dönem mağara iç yüzeyleri ve benzeri eski kalıntılar, bunun en önemli kanıtlarıdır. Bu işleviyle resim insanlık tarihiyle yaşattır, denilebilir.

Rönesans dönemi resim sanatı, batıda, özellikle İtalya'da çok gelişmiştir. Rönesans dönemi İtalya ticaret yoluyla çok zenginleşmiş,

halkın refah düzeyi yükselmiş, resme, sanatçıya ilgi ve destek artmıştır. Bunun sonucu çok ünlü sanatçılar yetişmiş, şaheserler vermişlerdir.

Resim güzel sanatların en önemli bir dalı olarak algılanır. Ne var ki İslâm toplumlarında uzun yıllar resme soğuk bakıldığı için sanatçılarımız gravür ve hattat sanatlarında yoğunlaşmışlar, bu konularda çok güzel eserler vermişlerdir. Hani derler ya: “Sanat ilgi görmediği çevreyi terk eder.” Bizde resim sanatı da böylesine bir şanssızlığa mı uğradı diye düşünülebilir mi? Bilemem. Ancak her hangi bir sanat ve sanat ürünleri ilgi görmediği çevrede varlığını devam ettiremez. Kaldı ki sanatçı kolay yetişmiyor. Sanat ürünleri de öyle... Atatürk der ki: “ Sanatkar, cemiyette uzun ceht ve gayretlerden sonra alında ışığı ilk hisseden adamdır.”

Söz konusu nedenlerle Ülkemizde resim sanatı gecikmeli olarak ancak 19. yy.’ın başından itibaren gelişim tabanına oturtulabilmiştir. Tabi bunun sonucu olarak İlimizde de resim sanatı algı ve bilincinin oluşumunda oldukça geç kalınmıştır. Yakın zamana kadar bu konuda dişe dokunur bir gelişme görülmemiştir. Ortaokullarda, Liselerde Resim öğretmenlerinin gayretleriyle açılan okul içi, yılsonu sergilerinin etkileri ise sınırlı kalmıştır.

Güzel Sanatların birçok dalında olduğu gibi resim sanatı ve tanıtımıyla ilgili etkinliklerin de NFKM. İle başladığını söyleyebiliriz. Bu merkezde resim sergilerinin açılması, burada resimle ilgili kursların verilmesi, resme karşı ilginin, duyarlılığın artmasına neden olmuştur. Bugün geldiğimiz noktada çeşitli salonlarda ve okullarda resim sergileri açılması rutin görüntülerdir.

azarlarımızdan Bahaettin KARAKOÇ ve Mustafa amlarla hatıra fotoğrafı çel

f. 41- Kahramanmaraş Güzel Sanatlar Grubunun Kurucuları

n. 2- Kahramanmaraş'ta Güzel Sanatlar Grubunun Oluşturulması

Sanatın birleştirici, kaynaştırıcı gücüne inanan bir grup Rasim öğretmeni dernekleşme girişimi başlattılar. Amaç, Kahramanmaraş'ta geç kalınan resim algı ve bilincinin gelişmesine, sanat estetiğinin uyanmasına, beslenmesine katkı sağlamaktı. Girişimin öncüleri, A. İhsan Aslantürk, Vedat Akkök, Ail Koç ve girişimi organize eden M.Akif Orçan'dan oluşmuştu. Hepsi resim öğretmenliğinin yanında, iyi bir ressamdılar.

Kısa zamanda çekirdek düşünce çimlenip yeşerdi ve "Kahramanmaraş Güzel Sanatlar Grubu" adı altında çoğunluğu resim öğretmeni olan 40 sanat ustasını bir araya getirdi. 20 Ocak 2007'de Güzel Sanatlar Grubu oluştu. Birinci karma resim sergisinin hazırlığına başlandı. Şubat 2007'de NFKM.'de birinci karma resim sergisi açıldı. Birinci sergi ressamların beklediği ilgiyi görmese de umutlarını da kırmadı. Akabinde ikinci karma serginin hazırlığına başlanıldı.

İkinci Karma Resim Sergisi NFKM.'de 25 Nisan 2007'de gerçekleştirildi. Bu defa katılım yoğundu. İzleyenlerin ilgileri, yönelttikleri bilgilendirme amaçlı soruları, sergiyi hazırlayanların gelecek

umudunu güçlendirdi. Bu sergide birçok ressam resim öğretmeninin eserleri yer aldı.

Sergide sulu boya, yağlı boya, karikatür, heykel, rölyef, karakalem çalışmaları ve tezhip gibi özgün sanat eserleri; iç içe geçmiş iki salonda 111 tablodan oluşan sergi beğeniyle izlendi. İzleyiciler, eser sahiplerince bilgilendirildiler.

Bu ilkleri daha sonraki günlerde resim- ebru sanatıyla ilgili bireysel sergiler izledi. Kahramanmaraşlı ressamlar dışı da açılarak özellikle Gaziantep Sanko-Sanat Galerisinde de sergiler açtılar. Gelineen noktada KSÜ.'de bir Güzel Sanatlar Fakültemiz var. Ulusal bazda her yıl Üniversiteler arası resim yarışması düzenliyor. Bu yarışmanın sonuçlarını GSF.'si salonunda sergiliyor. Ayrıca her düzey okullarımız da bu sürece katılmaya başladılar. Artık Kahramanmaraşlı resme yabancı değildir. Hatta bu konuda olumlu algı değişiminin de sağlandığı görülüyor.

Sonuç olarak, “Kahramanmaraş Güzel Sanatlar Grubu'nun” 2007'de başlattığı açılışın amacına ulaştığı gözleniyor. “Güzel Sanatlar Grubu” sanırım misyonunu tamamladığı gerekçesiyle açılışını takip eden birkaç yıl sonra dağılmıştır.

Güzel Sanatların her dalıyla ilgili etkinliklerin çoğuna (NFKM.'de, MAKM.'de, SKM.'de) katıldım. O günkü değerlendirme ve yorumlarımı yerel basında paylaşımaya sundum. Eserin ikinci bölümümde bu yayınlar yer almaktadır.

O- KAHRAMANMARAŞ'TA FOTOĞRAFCILIK VE FOTOĞRAF SANATI VE SERGİLERİ

f. 42

f. 43

f. 44

f. 45

f. 46,

f. 47 Kahramanmaraş fotoğraf sergilerinden görüntüler

o. 1. Giriş

Fotoğrafçılığı oldum olası çok önemserim. Bana göre fotoğrafçılık, zamanı objektife takıp durdurma ve dondurma sanatıdır. Biliyoruz ki zaman durdurulamayan, geri dönüşü olmayan bir değerdir. Onu ikinci kez kullanma şansımız yoktur. Bu nedenle insan hayatında zaman giderek daha da önem kazanıyor. Çünkü teknoloji üretkenleştikçe hayat standardı yükseliyor. İnsanoğlu, gelişen teknolojinin yaşamına sunduğu nimetleri edinmek, tüketmek eğilimine giriyor. Daha çok tüketmek için daha çok üretmek zorunda kaldıkça da zaman faktörü önem kazanıyor. Bu acımasız yarış geniş ölçüde insanın mutluluğunu ve huzurunu çalıyor.

Fotoğrafçılık sanatı, söz konusu işlevselliği ile geçmişi bugüne, bugünü geleceğe taşıyarak, anısal nostaljik alanlar oluşturuyor. Bu alanlarda biz insanlar, geçmişle anılarda buluşur; iç burukluğu ile aynalara da bakıp akıp giden zaman kavramının fiziğimize yansıyan aşındırmalarını idrak ederiz, keşkelerimizle.

Bu alana girince Kahramanmaraşlı birçok fotoğraf sanatçısı hemşerilerimi tanıma fırsatı bulduğumu söylemeliyim. Her biri Kahramanmaraş için bir iftihar odağı olan bu sanatçılarımızı yürekten kutluyorum. Sanatlarıyla geçmişi bugüne, bugünü geleceğe taşıyan bu ustalara toplum olarak çok şeyler borçlu olduğumuzu biliyorum. Kendi alanlarında oldukça profesyonel olan, ancak bu işi amatör amaçlarla yapan bu sanat insanlarımız, ilimiz için kıymetini bilmemiz gereken bir zenginliktir, elbette...

Fotoğrafçılarımız, bir doğa ve çevre dostu olarak, Kahramanmaraş coğrafyasını karış-karış biliyorlar. Çünkü boş zamanlarını bu doğa ve çevrede ilginç ayrıntıları tespit ederek fotoğraflarda sabitliyorlar. Zengin doğa panoramasında ilginç zenginlikleri yakalıyorlar ve bizlerle paylaşımına sunuyorlar. En küçük canlıdan, endemik bitki örtüsüne, flora ve fauna zenginliklerine, kentin tarihi dokusunda otantik yapılarına, sokaklarına kadar aklınıza ne gelirse, birçok ilginç ayrıntılar onların sanatçı ufkundan süzülerek objektiflerine yansıyor. Bizim çıplak gözle farkına varamadığımız, görüp de ilgilenmediğimiz birçok ayrıntılar, sanatçının uzmanlaşan bakış açısında bir sanat estetiği olarak karşımıza çıktığında sanatın ve sanatçının gücünü daha iyi anlıyoruz, değil mi?

Bu sanatçılarımızın her birinin, İlimizin tanıtımına, kültür ve turizmüne önemli katkı sağlayacak belgesel nitelikli zengin birer

fotoğraf koleksiyonuna sahip olduklarını düşünüyorum. Bir yörenin her alanda tanıtımında fotoğraf sanatçılarımızın önemsenmesi düşüncesindeyim. Söz gelimi Uludaz Uğur Böcekleri konusu... Öncelikle bu keşfin fotoğraf sanatıyla gerçekleştiği; kısa zamanda Kahramanmaraş'ın tanıtım ve turizm potansiyeline önemli katkıları olduğu unutulmamalıdır

NFKM'de İlk Bireysel ya da Karma Fotoğraf Sergileriyle Adını Duyuran, Fotoğraf Sanatçılarımızın listesi: (Soy ad'a göre düzenlenmiştir.)

- 1) Dr. Nurettin Arıkan
- 2) Arif Avize
- 3) Uzm.Dr.Evrin Gülderen
- 3) Mahmut Karaca
- 4) Mehmet Kırmızııkaya
- 5) Yasin Mortaş
- 6) Prof. Dr. Durmuş Öztürk
- 7) Mehmet Temizdemir

Sayın Kırmızııkaya ile bir sohbetimizde fotoğrafçılığın da kendi içinde uzmanlık isteyen dalları olduğunu öğrendik. Söz gelimi:

- 1)Mikro fotoğrafçılık
- 2)Şehir fotoğrafçılığı
- 3)Portre f.
- 4)Sokak f.
- 5)Doğa f.
- 6)Gece manzaraları f.
- 7)Belgesel fotoğrafçılık vb. gibi...

o.2-NFKM.' de İlk Bireysel Fotoğraf Sergisi

f. 48,

f. 49,

f. 50 Fotoğraf sergisinden görüntüler

Dr. Nurettin Arıkan, NFKM.'de Nisan 2006'da ilk bireysel sergisini açtığında onun doktorluğu yanında bir de fotoğrafçılık yanı olduğunu gördük. "Sevgi Böcekleri ve Çiçekleri"adını taşıyan bu sergide 40 adet tabloda onu ve fotoğraflarını yakından tanıma olanağı bulduk. Konular kırsal alanın en küçük ve ilginç canlıları arasından seçilmişti. Fotoğraflarda oldukça albenili ve de canlı gözükten objeleri

sanırım çıplak gözle kendi doğal ortamları içinde bu denli fark etme olanağımız yoktur. İşte işin sanat yanı ve sırrı da burada belli oluyor; değil mi?

Dr. Nurettin Arıkan, çocukluğundan bu yana fotoğrafçılığa özel bir ilgi duyduğunu söylüyor. Bugün doktorluğunun yanında vazgeçilmez bir hobisel uğraş alanıymış, fotoğrafçılık, onun için... Yeni bir sergi açma konusunda bizim bir sorumluz olmadı. O da açık bir ipucu vermedi.

o. 3 NFKM.' de İlk Karma Fotoğraf Sergisi

Yukarıda adı geçen listenin 2. , 3. , 4. , 5. , 6. sırasında yer alan(Arif Avize, Mahmut Karaca, Mehmet Kırmızııkaya, Yasin Mortaş, Prof. Dr. Durmuş Öztürk ve Mehmet Temizdemir gibi fotoğraf ustalarının katılımıyla, 2012 yılında gerçekleştirilmiştir. Bu sergide altı sanatçıya ait 50 adet eser sergilenmiştir. Sergiye katılan sanatçı fazlalığı konu çeşitliğinin zenginliğine de damgasını vurdu. İzleyenlerin gruplar halinde tablolar önünde durup yorum yapmaları dikkat çekti. Sanırım herkes kendi ilgi alanı ve estetiğinin doyumuna fırsat buldu.

Ben, Mehmet Temizdemir'in Gâvur Gölü'yle ilgili belgesel nitelikli fotoğrafları önünde daha çok durduğumu, düşündüğümü, yorum yapmaya çalıştığımı çok iyi anımsıyorum. Bu diğer eserler ilgimi çekmedi, anlamına gelmez. Beki de benim bu özel ilgim, çocukluğumun Gâvur Gölü Havzasında geçmesi, kurutulmadan önce buradaki flora ve fauna cennetini yaşamış olmamdan kaynaklanıyor; olabilir. Ayrıca Gâvur Gölü'nde bir Sulak Alan (Kuş Cenneti) oluşturma çaba ve çalışmalarımın hâlâ devam ediyor olması da bu ilginin başka bir nedeni sayılabilir.

Genelde bu ilk karma serginin ilgiyle izlendiğini, fotoğraf sanatı hakkında olumlu bilinçlenme ve bilgilenmeye imkân verdiği söylenebilir. Kaldı ki Kahramanmaraş'ta fotoğrafçılık sanatının tanıtımında oldukça geç kalındığı düşünülürse; serginin amacına fazlasıyla ulaştığı kabul edilebilir.

o. 4- PIAZZA AVM' de Üçüncü Fotoğraf Sergisi

(Kuşlarla Çırpınan Göl) Gavur Gölü Fotoğraf Sergisi Adıyla Kahramanmaraş'ta PIAZZA-AVM.' de Açılmıştır

f. 51

f. 52

f. 53 Kahramanmaraş PIAZZA-AVM.'de açılan "Kuşlarla Çırpınan Göl" Fotoğraf sergisinin açılış görüntüsü

Bu sergi doğa-çevre sevdalısı Mehmet Temizdemir'in, yıllarını verdiği, özveri, sabır yüklü, sanat değerli, belgesel nitelikli 60'ın üstünde, göl diskoteğinden özenle çektiği özgün su üstü, su altı sucul türlerle avcı kuşlar ve göl panoramasından oluşan fotoğraf koleksiyonunu sergileme isteğinden doğmuştur.

Bu konuda, öteden beri ortak idealde birleştiği, kurutulmadan önce Gâvur Gölü'ndeki flora ve fauna cennetini yaşamış, Havzayla ilgili araştırma türü eserleriyle göl ve çevre sorunlarını gündemde tutan Şair-Yazar Mustafa Okumuşla iş ve güç birliği yapmıştır. Böylece Gâvur Gölü özeline dönük bu fotoğraf sergisinin söz konusu mekânda açılışı, 23 Mayıs 2016'da başarıyla gerçekleştirilmiştir. Sergi, 23- 28 mayıs günleri hafta boyu ziyarete açık tutulmuştur. Serginin sponsorluğunu, Gâvur Gölü Havzasında yer alan Türkoğlu İlçesi Belediye Başkanı Osman Okumuş üstlenmiştir. Açılış, Belediye Başkanımız başta olmak üzere, elit bir grup tarafından gerçekleştirilmiştir. Sergi, hafta boyu izleyicilerin ilgi ve beğenisine sunulmuştur. Sergi, hafta boyunca sanata duyarlı doğa ve çevre dostlarınca yoğun bir şekilde izlenmiştir.

Serginin amacı, Gâvur Gölü 1950-1965 aralığında kurutulduğunda

Göl anısına 3780 dk. arazi dağıtım dışı bırakılarak, buranın rehabilitasyon yoluyla Sulak Alan için (Kuş Cenneti) kullanılmasına işlerlik kazandırmak, yetkilileri uyarmak ve kamu oyu oluşturmaktır. Sergiyi tertipleyen İkilile çeşitli Ajansların yaptığı röportajlar da özellikle bu konuya ağırlıklı vurgu yapıldığı gözlenmiştir.

Bu sergide teşhir edilen tüm eser ve afişler sergi sonunda Türkoğlu Belediye Başkanlığına hibe edilmiştir. Başkan, 2016 Ocaktan bu yana yöreyle ilgili Türkoğlu ressamı Çalıştayının ürettiği eserlerle birlikte, 12 Ağustos 2016'da başlayacak olan Türkoğlu "AVASIM" şenliklerinde bu serginin yeniden açılacağını ifade etmiştir. AVM.'de sergiyi kaçıranlar için yeni bir fırsat. Umarım, değerlendirirler.*

Sonuç: Sergi, PIAZZA-AVM.'de hafta boyu ilgi ve beğeniyle izlenmiştir. İzlenimler, Ziyaretçi Defterine çok anlamlı ifadelerle yansımıştır. "Gâvur Gölü Sulak Alanı" hakkında bilinçlenme ve destek sağlanmıştır. Doğa ve çevre dostlarının bu destekleri ile serginin amacına ulaştığını düşünüyorum.

(*)"AVASIM" Şenlikleri bir takım önemli sebeplerle 2017 yılına ertelenmiştir.

Burada güzel sanatlarla ilgili kısa bir değinide bulunmak zorunluluğunu hissettim: Güzel sanatlar alanındaki sanatçılarımız elbette bizim örneklerimizle sınırlı değildir. Biz genelde önemli bulduğumuz sergileri baz aldık. Çalışmamızı dağıtmamak ve formatı korumak adına yaptığımız bu sınırlama nedeniyle adından söz edemediğimiz, nice genç sanatçılarımızdan özür diler; saygılar sunarız. Okullarda ya da NFKM.'de açılan sanat kurslarına devam eden, yeni kuşak sanatçılarımızla da ileri vadede açacakları sanat sergilerinde tanışacağımızı umuyor; kendilerine başarılar diliyoruz.

f. 54, 55- PIAZZA-AVM.'de “Kuşlarla Çırpınan Göl”
Sergisinden görüntüler

İKİNCİ BÖLÜM

KAHRAMANMARAŞ'TA DÜNDEN BUGÜNE SON ELLİ YILDA
KÜLTÜR-SANAT VE SOSYALLEŞMEDE GELİŞİM

NECİP FAZIL KÜLTÜR MERKEZİ (NFKM)
MEHMET AKİF KÜLTÜR MERKEZİ (MAKM)
SABANCI KÜLTÜR MERKEZİ (SKM) VE KAFUM

KÜLTÜR MERKEZLERİ YENİLENME, DEĞİŞİM VE GELİŞİME,
EVSAHİPLİĞİ YAPIYOR.

KÜLTÜR MERKEZLERİNDE İCRA EDİLEN ETKİNLİKLERİ
YAKINDAN TAKİP ETTİM. İZLENİM VE YORUMLARIMI
YEREL GAZETELERDE YAYINLADIM. ŞİMDİ ONLARDAN BİR
DEMETİ SİZLERLE PAYLAŞIMA SUNUYORUM.

Kahramanmaraş- 2017

SERGIYE DAVET!⁽¹⁾

USTA SANATÇILARIN (Güzel Sanatlar Grubu) ÜRETTİKLERİ RESİMLERDEN OLUŞAN BİRİNCİ KARMA SERGİ, NFKM.'de SANAT DOSTLARINI BEKLİYOR!

Şehrimizin üniversite, orta ve ilköğretim kademelerinde görevli resim öğretmenlerinin Kahramanmaraş Güzel Sanatlar Grubu oluşumunu, 20. 01. 2007 tarihinde gerçekleştirdiklerine tanık olmak sevindirici bir olgudur; kültür sanat adına... Çünkü bu oluşum şehrimizde bir ilktir. Genç sanatçı dostları kutluyor, kendilerinden oluşumun amaçlarına dönük üretken etkinlikler bekliyoruz. Kentimizin kültür ve sanatının gelişimine yeni bir renk ve soluk getireceklerine inanıyorum. Çoğunu yakından tanıdığım bu genç sanatçılarımızın, bu oluşuma son derece sıcak ve idealist yaklaşımlarla katıldıklarını biliyorum. Bu sanat oluşumundan beklentilerimizin yanında Kahramanmaraşlı olarak onlara ve sanatlarına ilgi ve destek çıkmak da bizlere düşen önemli bir görev olmalı diye düşünüyorum.

Hani derler ya: “Sanat ilgi görmediği çevreyi terk eder.” Sanatçıya ve sanat ürününe ilgi ve destek vermeden bu alandaki tek yanlı beklentilerimize doyum sağlayamayız. Sanatçıya, sanatın gelişimine ilgi ve desteğimizi esirgediğimiz sürece, bu alanda bir beklentiye girme hakkımızın olmayacağını da bilmemiz gerekir, elbette.

Sanatçının önemini vurgulayan birçok özlü sözlerin olduğunu anımsarız. Sanatçı eli öpülecek adamdır, çünkü o kolay yetişmez. Herkes sanatçı olamaz. O nedenle sanatçılarımızın kıymetini bilelim, onlara destek olalım. Atatürk der ki: “ Sanatkâr cemiyette uzun ceht ve gayretlerden sonra alınanda ışığı ilk hisseden adamdır.”Atatürk, sanatçılar için verdiği bir davette elini öpmek isteyen bir sanatçıya aynen şöyle der: “Sanatçı el öpen değil, eli öpülecek insandır. Hepiniz

⁽¹⁾ Mustafa Okumuş- KM.'da Bugün Gaz. 24/ 02/ 2007

mebus, vekil, hatta cumhurbaşkanı olabilirsiniz, ama sanatkâr olamazsınız.”

Lamartine, “Sanatçıya iki göz yetmez.” Horatius, “Resim kelimesiz bir şiirdir.” Der.

Resim sanatı tarih öncesi çağlara kadar uzanır. Bu nedenle uygarlığın gelişim tarihine de ışık tutar. Resim çağlarca dil görevi de yapmıştır. Mağara iç yüzeyleri ve benzeri eski kalıntılar bunun en önemli kanıtlarıdır. Bu işleviyle resim, insanlık tarihiyle yaşittir denilebilir.

Ülkemizde resim sanatı 19.yy başından itibaren gelişim çizgisine oturmuştur, denilebilir. Bizde ressamalar özellikle üç kentte yoğunlaştılar. (İstanbul, Ankara, İzmir) Bu üç kentimizde yabancı ve yerli sergiler düzenlenmiştir. Bunun sayısı yıllar itibariyle yüzlerle ifade edilebilir.

Cumhuriyet döneminde ressamalarımızın büyük bir bölümü özel yeteneklerini, Devlet Güzel Sanatlar Akademisi, Eğitim Enstitüsü resim bölümü, günümüzde ise, üniversitelerin güzel sanatlar fakültelerinde aldıkları eğitimle geliştiriyorlar. Çoğunlukla eğitim kurumlarında resim öğretmeni olarak görevlendiriliyorlar. Sanatını salt geçim mesleği yapan ressam sayısı oldukça azdır. Görülüyor ki resim ve ressama toplumumuzun ilgisi yeterli değildir. Bu olumsuzluk büyük sanatçıların yetişmesinin önünde ciddi bir engeldir, diye düşünüyorum.

Cumhuriyetin ilk yıllarında resmi ve yarı resmi kurumlarca, resim sergilerine çıkan eserler satın alınarak, ressamalar teşvik edilmişlerdir. 1939’dan itibaren her yıl açılan devlet resim ve heykel sergilerinde ressamaların eserlerinin ödüllendirilmesine, satılmasına olanak sağlanmıştır.

Türkiye de ressamalar, 1908’den başlayarak çeşitli kurumlarda bir araya geldiler. 1908 Osmanlı Ressamalar Cemiyeti, (sonra Güzel Sanatlar Birliği adını aldı) 1926 Türkiye Ressamalar Cemiyeti, 1928 Müstakil Ressamalar- heykeltıraşlar Birliği, 1933’de beş ressam ve bir heykeltıraşın kurduğu “D” grubu, 1940’da ilk sergilerini açan Yeniler ve Liman Ressamalarından söz edilebilir.

Bugün bu ve benzeri oluşumlar, sözü edilen üç ilimizin tekelden çoktan çıktı. Anadolu’nun büyük kentlerine yayıldı. Bu gelişim, taşra için önemli bir kazanımdır. Geç kalınmasına karşın Kahramanmaraş’ta bir avuç genç resim öğretmenlerimizden oluşan Kahramanmaraş Güzel Sanatlar Grubu 24. 02. 2007’de ilk karma resim, karikatür ve heykel sergisini NFK Merkezinde açtılar.

Kuruluşlarını takip eden bir ay gibi kısa sürede gösterilen bu başarı, grubun gelecekteki etkinlik ve başarılarının da bir kanıtı sayılmalı bence. Sergi salonunda yer alan onlarca karikatür, resim tabloları ve heykellerden oluşan sergi, izleyenleri büyüledi, sanki. Sanatseverlerle buluşan emek yoğunluklu, özgün ve özenli çalışmalar gözümüzü, gönlümüzü doyurdu. Beynimizin bezeği oldu. Karikatürler bizi hem güldürdü, hem de düşündürdü. Genellikle yağlı boya çalışmalarından oluşan peyzaj ya da otantik konulu tablolar oldukça ilginçti. Her biri, sanat dostlarını önünde durdurdu. Ayrıca soyut çalışmalar da ilgiyle izlendi, yorumlara konu oldu.

Ne var ki serginin diğer karesinde görüntü iç açıcı değildi. Bu tür sergilerde sanat ürünlerini seyretmekle görevimizi yaptığımızı düşünemiyorum. Sanatçıya minnet borcumuzu, kuru bir teşekkürle sınırlamak yetmez elbette. Ne zaman bu sanat tablolarıyla evimizin duvarlarını süsleme gereksinimi içine girersek, sanırım sanata ve sanatçıya en büyük desteği vermiş oluruz, diye düşünüyorum.

Kuşkusuz, sanatçı ilgi ve destek bekler. Bu beklentisi, doyuma ulaştığı ölçüde sanatçı da sanatı da yetkinleşir. Halkımızı bu konuda kınama hakkımızın olmadığını da biliyorum. Her alanda olduğu gibi güzel sanatlarla halkın tanışması oldukça yenidir. Zaman içinde beklenen kültürün kazanılacağına, gereğinin yapılacağına inanıyorum. Bugün oldukça geç bile kaldığımız bu konuda çabalarımız ileriye dönük olmalı. Önemli olan bir yerden başlanılmasıydı. Genç sanatçılarımız bunu başlattılar. Bugüne kadar bireysel kalınan bu sanat alanında birlikteliğin başlaması, ileriye dönük gelişmeler için umut vericidir. Bu sanatın yetkinleşeceğine, halkın da bu eserleri edinerek sanata destek verme kültürünün gelişeceğine inanıyorum.

Darısı müzik öğretmenlerimize ve diğer sanatçılarımıza diyorum. Çünkü birlikten güç, gelişim, değişim ve üretim doğar, demeye çalışıyorum. Kısaca sergi oldukça başarılıydı. Hepsi usta ellerin, yüreklerin ürünüydü. Ben burada bir kez daha tüm resim öğretmenlerimizi kutluyorum. Gelecekte daha başarılı sergilerde buluşacağımızı umuyorum.

ADANA ULUSLARARASI EDEBİYAT FESTİVALİ⁽²⁾

f. 56 - Festivalin açılışını yapan Adana Valisi Sayın İlhan Atış ve Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Aytaç Durak resim sergisi bölümünde

Çağımızda Deneme ve Eleştiri Bölümü. (07/ Nisan/ 2007 Cumartesi) Adana Uluslararası Edebiyat Festivalinin 3. gününde, Çağımızda Deneme Eleştiri bölümüne konuşmacı olarak katılmaktan onur duyduğumu ifade ediyor, siz izleyici ve katılımcıları saygıyla selâmlıyorum. Bu geniş kapsamlı akademik düzenlemede emeği geçen herkesi kutluyor, teşekkür ediyorum. Gerideki on katılımcıya zaman bırakmak için değinimi olduğunca kısa tutacağım.

⁽²⁾ Mustafa OKUMUŞ- Km.'da Bugün Gaz. 07/ Nisan/ 2007

f. 57- Festivale katılımcı ve izleyicilerden bir grup

MONTAİGNE VE DENEME KONUSUNA KISA BİR DEĞİNİ

Denemeden söz edipte Montaigne'i anmamak olur mu hiç. Olursa, bu bir vefasızlık olmaz mı? Denemenin pirine karşı elbette bir minnet borcumuz olmalı diye düşündüm. Bu yüzden Montaigne'i kısaca anma gereksinimi duydum.

Montaigne, 1533-1592 yılları arasında Fransa'da yaşadı. Zengin bir aile çocuğu. İyi bir eğitim aldı. Üst düzey memuriyetlerde bulundu. Sarayın, soyluların, kilisenin ve burjuvanın iç yüzünü çok yakından tanıdı. Bu ikiyüzlü çıkarıcı, içtenliksiz ortama uyum sağlamakta zorlandı. Bu yüzden hayatı zikzaklar içinde geçti. Skolâstik düşüncenin katılığı, acımasızlığı ve mezhep kavgalarının içinde buldu kendini.

Toplumdaki inanç ve etik değerlerin, yaşama yansımaları arasındaki keskin çelişkiler onu kendine dönmeye zorladı. Doğrular olarak gösterilen öğretilerin bile çarpıtıldığının ayırımına vardığında, kuşkucu bir yaklaşıma yöneldi.

İnsanların görüldüğü gibi olmaması, kavram kargaşasına neden olan maskeleye onu derinden yaraladı. Her şeye kuşkuyla bakmak kişiliğinin belirgin bir parçası oldu. Montaigne, toplumu tanımanın kendini tanımadan geçtiğini anlamış olmalı ki işe kendini sorgulama ve tanımayla başladı. Bu bir şekilde maskeleye tepki miydi diye düşünülebilir. Andre Gide bir değerlendirmesinde: “Maske insanın kendisinden çok ülkesine ve devrine ait olduğu için, maske yüzünden insanlar birbirinden ayrılıyor; maskesini gerçekten atan insanda hemen kendi benzerimizi buluruz,” diyor.

f. 58- Panel çalışmasından bir görüntü

Sıradanlığı yenebilmek için düşünce ve analizlerini kendi iç dünyasına çevirdi. Böylece kendi aracılığıyla “insanların durumunu tanımayı öğrendiğini” söyler. Bu yöntemle denemenin özgün kurallarının temellerini atar. Kendinde herkesin kendini bulabilmesi için kendini tam bir serbestlik ve içtenlikle anlatır.

Montaigne’den önce deneme ispat etmek ya da anlatmak için yazılır ve düşünülürdü. O düşünme işlevini anlamanın tadına varmak için kullandı. Anlatmak için de bütünü parçalara böldü, çözümlendi. Bu nedenle klasik psikolojik çözümlemenin, edebiyatta onunla başladığı söylenebilir.

Montaigne'in, ilk yapıtı on yıllık birikimin ürünü olarak 1580 de, bu yapıtı, yeni eklerle 1582 de ikinci kez, yeni eklerle 1588 de üç cilt olarak yeniden yayınlandı. Dördüncü baskı hazırlıklarını ölümü nedeniyle gerçekleştirmedi.

El yazması eserin orijinali Bordeaux Belediye kitaplığında korumaya alındı. Daha sonraki baskılarda bu kaynak kullanıldı. Aslında ahlâki görüş ve gözlemlerinin sınanması anlamında “denemeler” adını vermişti yapıtına. Kuşkusuz edebiyata yeni bir tür kazandırdığının farkına varmadan ölmüştür.

Bu yapıtın edebi bir tür olarak kabulü, 17.yy sonunda Bacon'la başlar, İngiltere'de. 18.- 19.yy da, başta Fransa olmak üzere Avrupa'nın diğer ülkelerinde de yaygın bir şekilde kullanıma girer ve Montaigne izinde birçok deneme yazarı yetişir, edebiyat yeni bir türle oldukça zenginleşir.

Montaigne'in denemeleri hakkında düşünürlerden birkaç alıntı:

“Denemelerde gördüğüm her şeyi, Montaigne'de değil, kendimde buluyorum.” Pascal. “Yazarların çoğunda yazan adamı görüyorum. Montaigne'de ise düşünen adamı...” Montesguleu. “Montaigne, Fransız Rönesansını bitirip klasik çağı haber veriyor.” Lason. Montaigne'in denemeleri kısa aralıklarla Sabahattin Eyüboğlu Tarafından dört kez Türkçeye çevrilmiş, bu değerli eser okurlarıyla buluşturulmuştur.

TÜRK EDEBİYATINDA DENEME

Bu konuda ayrıntıya girmeden, kronolojik bir sunumla yetineceğim. Denemenin Türk edebiyatına girişi Cumhuriyet dönemine rastlar. 1. Kuşakta: Ahmet Haşim: (Bize Göre 1928). Suut Kemal Yetkin:(Edebiyat Üzerine 1952, Günlerin Götürdüğü 1958). Nurullah Ataç: (Sözden Söze 1952, Okuruma Mektuplar 1958). Sabahattin Eyüboğlu: (Mavi ve Kara 1967). Ahmet Hamdi Tanpınar: (Beş Şehir–1946, Yaşadığım Gibi 1970). Bu kuşağın batıda olduğu gibi denemeyi, yer-yer eleştiriyi iç içe kullandıkları görülür.

Bundan sonra gelen denemecilerimiz, denemeyi bugünkü bağımsız, kişiliğine, özgünlüğüne taşıdılar. Bu kuşakla geniş ölçüde deneme eleştiriden ayrıldı: Nermi Uygur: (Dilin Gücü 1962, Güneşle 1969). Melih Cevdet Anday: (Konuşarak 1964). Orhan Burian:

(Denemeler-Eleştiriler 1964). Vedat Günyol: (Yeni Türkiye Ardında 1966) Salah Birsal: (Kendimle Konuşmalar 1969)

Günümüzde Adını Duyuran, Okunan Kimi Denemecilerimiz:

Şevket Yücel: (Görmeden Gidenler) Doğan Cüceloğlu:(İçimizdeki Biz)

Osman Bolulu: (İnsan İnsana Eklene-Eklene, K.B.1.lik ödüllü)

Osman Nuri Poyrazoğlu: (Bir Başka Gezmek) İpek Ongun: (Bu Hayat Sizin)

Muhammet Bozdağ: (Ruhsal Zekâ). Daha niceleri var, adından söz edemediğim usta denemeciler, genç denemeciler, deneme dalının mimarları, hepsini saygı ile anıyorum.

Bizde denemeyle-eleştiri başta iç içe kullanılmış olsa da, bu uzun sürmedi. İkinci kuşak iki türün ayrımını algıladı ve uyguladı. Her eleştiri bir deneme değildir elbette. Eleştirinin olmazsa-olmazı nesnelliktir. Eleştirmen bir eleyici ve ayıklayıcıdır. Bu işlevinde tarafsız olması, özel bakış açısı getirmemesi, gerekir. Yoksa inandırıcılığını baştan yitirir.

Oysa deneme öznel ve özgün bir alandır. Denemenin içinde onun tuzu, biberi, tadı olacak ölçüde bir eleştiri dozu da kabullenebilir, denemenin bütünlüğüne, özüne zarar vermemek koşuluyla. Çünkü deneme bir iddia ve ispat yazısı değildir. Öğütten, uyarmaktan çok okura kendi kendini sorgulama, tanıma alanları, fırsatları ve seçenekleri oluşturur. Denemeci bu nedenle kendi iç kimliğini, duygu ve düşünce derinliğini dışa yansıtılabilmeli. Okur bu alanın bir yerinde kendini bulup sorguladığında deneme amacına ulaşır bence. Kendini sorgulama özeleştirmenin kapısını aralar. Bu kapı bizi yenilenme, değişim ve gelişime taşır. Kapıyı kapatmaksızın duraklılığı ve bağnazlığı kabul etmek anlamına gelir ki bu insan doğasına aykırıdır.

Günümüzde kimi denemeciler yeni açılımlarla denemenin ufkunun genişlemesine katkı sağlıyorlar. Yerele, anılara dönük günlük gezi, inceleme notlarını, ansiklopedik, folklorik, antik ve otantik değerlerle karıştırmak, denemenin potasında eriterek yalın-duru bir dille, doğal ve akıcı bir üslupla sunuyorlar. Okurun ilgisini canlı tutma adına, ana başlıkları alt başlıklara bölerek deneme sofrasında küçük-küçük lokmalarla hazmı kolaylaştırıyorlar. Sayın Osman Nuri Poyrazoğlu'nun son yapıtı, "Bir Başka Gezmek" bu açılımın en canlı örneği sayılabilir.

Deneme ürünleri günümüzde bir başucu ve cep kitabı olma sürecine girmiştir. Çünkü deneme kendini tanı ilkesinin bütün bir ömre uygulanmasıdır. Serbest düşün, rahat söyle temeline dayanır. Düşünce derinliği, bilgi zenginliği, anlama, kavrama ve gözlem gücü ister. Düşünmeye algılamaya dönük bir alandır.

Bana göre deneme, kendimizi tanıma ve yönetme erki kazandırır bize.

Saygılarımla.

Not: Bu yazı Adana Uluslar Arası 1.Edebiyat Festivali-Çağımızda Deneme Eleştiri- bölümünde konuşma metni olarak sunum için kaleme alınmıştır.

ARTIK SANAYİMİZLE BİRLİKTE KÜLTÜRÜMÜZÜ DE DIŞA AÇMALIYIZ⁽³⁾

Kahramanmaraş'ın iki davetlisinden biri olarak Adana Birinci Uluslar Arası Edebiyat Festivaline katılan Eğitimci-Yazar Mustafa Okumuş, festival sonucunu, kendisiyle bir söyleşi yapan Eğitimci-Ressam M. Akif Orçan'a değerlendirdi.

Kendisini burada en çok etkileyen olayın, Filistinli bayan şairin ifade ettiği özgün duygular olduğunu söyleyen Okumuş, adı geçen bayan şairin: “Ben sevgi ve aşk şiirleri yazmak istemez miyim? Ama yazamıyorum, işte... Benim ülkemde savaş var. Top-tüfek sesleri susmuyor. Kan, gözyaşı, acı dinmiyor. İşte bu yüzden savaş şiirleri yazmak zorundayım, barışa kadar”... Dediğini dile getirdi. Üç gün boyunca devam eden festivalin gerçekten görülmeye, yaşanmaya değer olduğunu, festivalde ayrıca Filistinli, İranlı, Suriyeli yazar ve şairlerle görüşme, bilgi ve düşünce alışverişi fırsatı bulduklarını dillendiren Okumuş, daha sonra şunları ekledi:

“Bu festivalin şiir bölümüne, Kahramanmaraş'tan ünlü şairimiz Bahaettin Karakoç, deneme ve eleştiri bölümüne ise ben çağırılmıştım. Sohbetlerimizde- panellerde Kahramanmaraş'ın adını duyurmaya çalıştık. Ancak, Adana'daki kültür-sanat etkinliğine yüze yakın yerli ve yabancı yazarın, şairin katılımını görünce, Kahramanmaraşlı olarak bir öz eleştiri yapmaktan kendimi alamadım, doğrusu. Her fırsatta Kahramanmaraş'ın şairler, âlimler yatağı olduğu söylemini hep tekrarlar-dururuz. Ancak eyleme gelince yoğun. Adanalılarda da var, bu söylem. Farkımız, onlar söylemlerini eyleme taşıyorlar. Daha bu festival soğumadan(18 Nisan 2007) “Adana Karacaoğlan Haftası” hazırlıklarına başladılar bile... Adana'da dört edebiyat derneği, Büyükşehir Belediye Başkanlığı, Altın Koza AŞ'nin iş ve güç birliği yaparak, bu denli geniş kapsamlı ve katılımlı bir edebiyat festivali gerçekleştirmeleri takdire değer, doğrusu...”

⁽³⁾ M. Akif Orçan-Yorum Gazetesi, 13/ 04/ 2007

Bakıyorum da Adana kadar olmasa bile bu altyapı olanakları bizde de var. İki kültür edebiyat derneğimiz, ulusal kültür-edebiyat derneklerinin şubeleri, büyük açılım ve atılım gerçekleştirmiş bir sanayimiz, kültür-sanata duyarlı bir belediyemiz de var. Ayrıca her fırsatta kendileriyle övündüğümüz, dışarıda Kahramanmaraşlı edebiyatçılarımız da var. NFKM.'i gibi çağdaş bir mekâna da sahibiz. Yani un var, şeker var, yağ var ama helva karamıyoruz. Oysa Adana kadar olmasa bile, ülke genelini kapsayan bir edebiyat festivali gerçekleştirebiliriz diye düşünüyorum. Yeter ki kendimize güvenelim, benimseyebilelim ve de istencimizi ortaya koyalım. Günümüzde kültür-sanat etkinliklerinin, ülke içi, ülke dışı tanıtımlar için önemli bir değer olduğu kabul edilmiştir. Artık Kahramanmaraş, pencere ve kapılarını dışa açmalı; sanayi, açılımının içine kültür ve sanatı da katmalıdır. Kültür-sanat ekonominin ruhudur bence...”

KIRATHANADE BULUŞALIM⁽⁴⁾

Kahramanmaraş'ta sanatla ilgilenen şairler, yazarlar yıllarca kendilerini buluşturacak, birliktelik sağlayacak bir mekân yokluğundan sıkıntı çekmişlerdir. Böyle bir kültür evinin eksikliğini duyanlar, zaman-zaman ilgili ve yetkili makamlara bu gereksinimlerini iletip, duyarlılık beklemişlerdir. Ancak olumlu bir sonuç ve çözüm üretilememiştir.

Son yıllarda kültüre, kültür ve sanat adamlarına ilgi duyan, onlara gereken değeri veren, Sayın Valimiz Niyazi Tanılır, söz konusu boşluğu dolduran yeni bir kültür hizmetiyle bizleri mutlu etmiştir. Kendilerinin öncülüğü ve desteğiyle Kahramanmaraş'ta 02/04/ 2010 tarihinde bir "KIRAATHANE" açılmıştır. Şehrin merkezinde, ulaşımı kolay, Öğretmen evi bitişiğinde yer almaktadır.

İstanbul kıraathanelerinden esinlenerek düzenlenen bu mekânda kitaplık, sehpa türü masa, engin hasır iskemleler ilk başta dikkat çekiyor ve bizi nostaljik bir derinliğe taşıyor. Bu mekânda her Çarşamba saat 18'de değişik konularda kültür-sanat içerikli bir sunum yapılıyor. İlk sunum, 06/ 04/ 2010'da şair-yazar Mustafa OKUMUŞ tarafından deneme konusu üzerine, ikinci sunumsa, şair-yazar Duran BOZ tarafından edebiyat ve şiir üzerine yapılmıştır. Sunumlar devam edecektir.

Haftanın diğer günlerinde kıraathane, yazarların, şairlerin, kültüre ilgi duyanların ya da onlardan yararlanmak isteyenlerin, okuma ve sohbet ehli insanlarımızın kullanımına açık olacaktır. Bu sofradan nasiplenmek isteyen herkesin rahatlıkla girip-çıkacağı bir mekândır, kıraathane. Bize düşen bu kültür mekânını amacına uygun kullanmaktır. Artık randevu vereceğimiz bir adres vardır. "Alo! KIRAATHANNE'DE buluşalım!"

Kahramanmaraş'ın geçmişe dönük bir kıraathane kültürü olduğunu sanmıyorum. Ancak bu kültürün İstanbul'da yüz yıllarca yaşatıldığını biliyoruz. Kıraathaneler, özellikle şairlerin, yazarların,

⁽⁴⁾ Mustafa Okumuş- Km.'da Bugün Gaz. 21/ 04/ 2010

sanatçıların, okuma ihtiyacı duyanların ve de sohbet ehli insanların uğrak yeri olagelmıştır. Kırathaneyle kahve ayırımını doğru algılamak da önemli bir ayrıttır. Kırathane sözcüğüne takılıp kalmanın da gereği yoktur, bence. İsteyen bu mekâna okuma ve sohbet evi de diyebilir. Her ne denilirse denilsin, önemli olan bu kurumun bize sağlayacağı hizmettir diye düşünüyorum. Bu düşünceyle bu oluşumda emeği ve katkısı olan herkese yürekten teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum; kültür ve sanat adına...

F. 59- Kırathaneden ön görüntü ve Vali Sayın M. Niyazi Tanılır tarafından açılışı

KAHRAMANMARAŞ GÜZEL SANATLAR GRUBUNUN NFKM' DE II. KARMA SARGİSİ⁽⁵⁾

f. 60- İkinci. Karma Resim sergisine katılan ressamlardan toplu bir görüntü (25/ Nisan/ 2007)

Bir zamanlar Kahramanmaraş'ın kalbi Çocuk Bahçesi çevresinde atardı. Yazlık-kışlık sinemaları, okulları, eğlence yerleri, park alanları, Pınarbaşı ve Kale'de sahnelenen konserleriyle, gün batımı başlayan sosyal trafiğiyle bu çevre saat 24'e kadar yaşayan, soluk alan bir merkezdi, kent içinde.

O günden bu yana sosyal-kültürel yaşam hayli değişime uğradı. Kent sanayileşmesi, tarım toplumundan sanayi toplumuna geçiş sürecini başlattı. Bu süreç kırsaldan- kentsel göçü de tetikledi. Kent kültürüyle kırsal kültür iç içe girdi. Yetersiz, alt yapısız hızlı kentleşme

⁽⁵⁾ Mustafa Okumuş- Km.'da Bugün Gaz. 25/ 04 / 2007

olgusu yeni sorunları da beraberinde getirdi. Bu durumda farklı kültürleri bir arada uyum içinde yaşatma, kaynaştırma, sosyal barışı sağlama adına, kamu ve yerel yönetimlere, sanayicilere, aydınlara, sivil toplum kuruluşlarına, eğitimcilere, sanatçılarımıza önemli görevler, sorumluluklar düşüyor elbette. Kuşkusuz her atılım, değişim, yenilenme, üretim insanımızın yararına ve mutluluğuna katkı sağlamalı değil mi? Barış içinde yaşamının başkaca bir yolu var mı?

Bu bağlamda kültür ve sanatın birleştirici, kaynaştırıcı değerine inanan, çoğunluğu resim öğretmeni sanatçılarımız, Kahramanmaraş Güzel Sanatlar Grubu'nu kurdular. Çekirdek düşünce kısa zamanda çimlenip yeşerdi. Kırk sanat ustasını bir araya getirdi. Oluşumu takip eden bir ay içinde (Şubat 2007) NFK Merkezinde ilk karma sergilerini açtılar. Sanat ürünleriyle sanat dostlarını buluşturdular. O sergiyle ilgili, yerel basında bir değerlendirme yapmıştım. Aradan iki ay geçmeden 25 Nisan 2007 de bu kez daha kapsamlı, zengin içerikli, geniş katılımlı II. karma sergilerini NFKM.'de yinelediler. 111 tablodan oluşan, (sulu - yağlı boya, karikatür, heykel, rölyef, kara kalem çalışması ve tezhip) özgün sanat ürünlerini iç içe geçmiş iki salonda beğeniyle izledik. Görselden-düşünsele, oradan gönle uzanan bir hoşlanma çizgisinde sanatın albenisine tutulduk. Bu sanat etkinliğinin, çoğunluğu resim öğretmeni olan genç ustalarını yürekten kutladık. Resim, karikatür, heykel, rölyef ve tezhip sanatının incelikleri hakkında bilgi aldık-bilgilendik, gördük-etkilendik. Daha da önemlisi sanatın ortak paydalarında buluştuk, oluşan güzel değerleri paylaştık.

Toplumsallaşmada sanatın işlevine bir kez daha tanık olduk. Sanat dostlarına bu güzel ortamı sunan, görsel ve düşünsel sofrada doyum olanağı veren genç sanatçılarımızı, oluşumun öncüleri A.İhsan Aslantürk, Vedat Akkök, Ali Koç, M.Akif Orçan'ın şahsında içtenlikle bir kez daha kutluyorum. Bu kültür ve sanat elçilerimizin, Kahramanmaraş kültür ve sanatı adına, yalnız bırakılmamaları, desteklenmeleri gerektiğini düşünüyorum. Beğeni var, ilgi var ama destek yok. Gerçi sanatçılar, bu konuda bir beklenti dile getirmiyorlar. Ancak bu, onların toplumdan destek ve beklentiye gereksinimleri olmadığını göstermez.

Kahramanmaraşlı girişimcilerimiz son 20-30 yıl içinde her türlü takdir ve beğeniye hak eden çok başarılı bir sanayileşme atılım ve açılımını gerçekleştirdiler. Açtıkları iş, aş kapısı, istihdam olanaklarıyla toplum barışına, yöre ekonomisine ve milli gelire sağladıkları katkılar nedeniyle onları kutlamak bizlere düşen bir vefa borcudur. Yalnız bu

açılımdan, eğitim-kültür-sanat adına ilgi ve beklentiler var, var olmaya da devam edecektir. Bizden hatırlatması, gerisi onların bileceği bir iştir. Zira bu sanayi açılımının, söz konusu değerleri yeterince içine almadığı gözleniyor.

Gerçi genç sanayinin de kendi doğasından kaynaklanan birçok sorunları var, var olmaya da devam edecek. Bu hiçbir zaman eğitim-kültür ve sanata ilgisizliğin bir nedeni olmamalı bence. Benim anlayışıma göre söz konusu değerler, ekonominin ve sosyal barışın ruhudur. Sanayicilerimizin de farklı düşündüklerini sanmıyorum. Onlardan bunu yaşama geçirmelerini bekliyoruz. İnanıyorum ki bu alanlara yönlendirilecek her kaynak daha eğitilmiş, daha çağdaş, daha bilinçli ve üretken değerler olarak kendilerine geri yansıtacaktır. Son zamanlarda bu alanlara dönük az da olsa duyarlı insanlarımızın yatırımlarına tanık oluyor, seviniyoruz. Yeterli mi? Değil, elbette...

Bana göre sanatçılarımız üzerlerine düşen görevi yaptılar. Sanat sanatsa, sanat özveriye, özveri fazlasıyla vardı. Ya diğerlerimiz? Açılıştaki ve sergide onları göremedik, üzüldük. Sözelimi: Kamu, Yerel Yönetim, Sanayici ve Sivil Toplum kuruluşu temsilcilerimiz? Bu ikinci karma sergiyi izlerken kafama bir takım sorular takıldı: Sanatsal emek yoğunluklu bu özgün sanat ustalarının çoğunun tek maaşa bakan resim öğretmenleri olduğunu öğrendim. Belli ki hepsinin kaynak sorunu ve sıkıntısı var. Boya, fırça, palet, tuval ve tablo çerçevesine kadar bir dizi kaynak yükü. Bu sanat ürünleri ya alıcı bulamazsa, sanat aşkları onları tek başına daha ne kadar ayakta tutar, kaygısı çöktü içime. Unutulmamalı ki hiçbir atılım, kaynak sorununu çözmeden ayakta kalamaz, süreklilik kazanamaz.

İnancım o ki Kahramanmaraş'ın güzel insanları günün birinde bunun farkına varacaklar, evlerinin, iş yerlerinin duvarlarını hiçbir sanatsal değeri olmayan fabrikasyon metal rölyef tablolarla değil, sanatsal değeri olan özgün sanat eserleriyle bezeyeceklerdir. Sanatçılar da bu ilgi ve destekten güç alacaklar, daha başarılı, daha üretken olacaklardır. Sanatçılarımıza ya sabır diyorum. Zaten onlar bunu fazlasıyla yapıyorlar.

Bütün bu olumsuzluklara karşın, Güzel Sanatlar Grubunun sanat aşklarını diri tuttuklarına, gelecek sergide aralarına ebru, hattat sanatçılarını ve şairleri de alarak, bir platformda güç birliği oluşturmanın çaba ve inancında olduklarına da tanık oldum. Bu inançlı sanatçıları görünce, kültür ve sanat adına içim ısındı, geleceğe dönük

umutlarım yeşerdi, doğrusu. Üçüncü karma sergide buluşma dileğim ve saygılarımla.

f. 61, 62- İkinci Karma Resim sergisinden görüntüler

**NFKM. İÇRA EDİLEN KAHRAMANMARAŞ
BELEDİYESİ KONSERVATUVARI KLÂSİK TÜRK SANAT
MÜZİĞİ KONSERİ KELİMENİN TAM ANLAMIYLA
MUHTEŞEMDİ⁽⁶⁾**

f. 62- Türk Sanat Musikisi konseri sonrası Şef M. Pakdil'e Vali M. Niyazi Tanılır tarafından bir buket çiçek i takdimi.

“Müzik ruhun gıdasıdır.” Söylemine yabancı değiliz ve de yürekten katılırız. Bizi müzik dinlemeye, bir melodi mırıldanmaya ya da bir konsere taşıyan eğilim de bu gereksinimden doğmaktadır.

Çoğu zaman fiziksel ihtiyaçlarımıza öncelik tanırız da ruhsal doyumumuzu erteleriz. Bu erteleme alışkanlığımız yaşamın her kesiminde yoğun biçimde vardır. Bu nedenle de ikinci yanımızın doyumunu pek önemsemeyiz; onu hep aç bırakırız. İşin kötüsü bu

⁽⁶⁾ Mustafa Okumuş- Km.'da Bugün Gaz. 27/ 02/ 2008

açlığı pek de hissetmeyiz. Bu da iki geçeli tam bir insan olmamızın önünde önemli bir engel oluşturur.

İnsan müzik dinlerken deruni bir dinginliği yakalar, ruhunu doyurmanın erincine ulaşır, mutlu olur. Çoğu kez iç huzurumuzu söze dökmekte zorlansak da onu dolu-dolu yaşarız.

Buradan sözü Kahramanmaraş Belediyesi Konservatuvarına getirmek, kuruluş tarihi oldukça yeni olan Klâsik Türk Müziği Korosundan söz etmek istiyorum. 22 Şubat 2008 akşamı 19.30'da seçkin müzik dinleyenlerini NFK Merkezinde buluşturdu. Konserin sunuculuğunu Ed. Öğretmeni Şaban Kapanoğlu yaptı.

Dokuz saz sanatçısından oluşan saz grubu eşliğinde eserleri başarıyla yorumlayan, aynı zamanda koronun da şefi olan Mehmet Pakdil, iki saat boyunca kesintisiz, soluklu solistliğiyle takdir ve beğeni alkışı aldı. İki saat aralıksız süren konser kelimenin tam anlamıyla(sazı, solisti ve yetkinliğiyle) muhteşemdi. Dede Efendi'den, Leyla Hanım'a, oradan günümüz Türk Musikisi bestekârlarından Avni Anıl'a kadar uzayan çizgide, yüzlerce besteye imza atmış, çok ünlü bestekârlardan seslendirilen, birer örnekle sürdürülen konser ilgiyle, beğeniyle, takdirle ve keyif alınarak izlendi. Yoğun alkışların anlamı da sanırım buydu.

Klâsik Türk Musikisini yorumlamak saza, söze dökmek oldukça zor iş, dinlemek de öyle. Yeni nesil bu tür müziği sever mi bilemem. Kuşkusuz kulak ve zevk eğitimi alışkanlığı burada öne çıkar. Ben, biraz da yaşım gereği bur tür müziğe sanat açısından ilgi duysam da Türk Sanat Müziğini daha çok sevdiğimi söylemeliyim.

Bu akşam gördük ki koromuz çok yeni olmasına karşın bu zoru yenmiş, profesyonelliğin kulvarına girmiştir. Pakdil hançeresini kullanırken zorlanmadı. Yüzünden tebessüm, gözlerinden ışıltı eksilmedi. Melodiler yağ bal olup aktı dilinden. Böyle kısa zaman içinde profesyonellere şapka çıkartacak başarıyı yakalayan sanatçılarımızı gördükten sonra şu düşünce oluştu beynimde: Kendimize güvenmeli, kendi kaynaklarımızı harekete geçirmeli, kendi değerlerimizin önünü açmalıyız ve de onlara destek olmalıyız. Bu yaklaşımla yola çıkarsak, benzeri çok alanlarda böylesine özgün başarılarla imza atabiliriz.

Sanatçılar kolay yetişmiyor. Bu değerlerimize sahip çıkmak, destek olmak sanata vefa borcumuzu ödemektir, bence. Yoksa sanat, ilgi görmediği ortamdan göç eder. Belediye başkanımızın: “ Her türlü alt yapıyı oluştursanız, dinleyiciyi de toplasanız, gerçek sanatçı yoksa

bunların hiçbirini işe yaramaz.” Yargısına aynan katılıyorum. Başkanın geniş ufuklu, sağlam öngörülü, çağdaş açılımlarıyla geleneksel alışılmışlıkları aştığını düşünüyorum. Kentin fiziki yapısıyla birlikte kültür sanat alanında da ileriye dönük birçok hizmetlere imza attığı, zihniyet değişiminin önünü açtığı kanısını taşıyorum.

NFKM.’de son iki yıldan bu yana giderek artan kültürel sanatsal, bilimsel, sosyal ve eğitim içerikli etkinliklerin, kentin çağdaş yüzünü açığa çıkaran önemli bir açılım olarak algılanması gerektiğini ifade etmekten bir Kahramanmaraşlı olarak mutluluk duyuyorum.

Ben bir eğitimci yazar olarak yıllarca bu oluşumun sanal hasretini çektim. Bu konudaki umut ve beklentilerimizi hep geleceğe yükledik. Belediyemizin bu açılımı, umarım değişimi, yenilenmeyi, gelişimi tetikler; sosyal ve kültürel alanda kentimizi hak ettiği konuma taşır.

Ben bu vesileyle belediye Başkanımızı ve ekibini yürekten kutluyorum. Ayrıca Türk Musikisinin o güzel nağmeleriyle kulağımızın pasını silen, gönlümüzü çiçeklendiren sanatçılarımıza da(başta koro şefi Mehmet Pakdil olmak üzere) beğeni ve takdir hislerimle teşekkür ediyor, başarılarının devamını diliyorum.

f. 64- Bestekâr Avni Anıl'ı anma gecesi

**KÜLTÜR BAKANLIĞI BEYOĞLU MUSTAFA OKUMUŞ
HALK KÜTÜPHANESİ'NİN AÇILIŞI NEDENİYLE MUSTAFA
OKUMUŞ'UN YAPTIĞI KONUŞMA⁽⁷⁾**

f. 65-

Sayın Valim, Kamu ve Yerel Yönetimin seçkin temsilcileri, Sayın Konuklar, Basınıımızın değerli mensupları, Sevgili Beyoğlulu Hemşerilerim! Tümünüzü saygı ve sevgiyle selamlıyorum. Bu açılışa katılarak, kültüre duyarlılık gösteren, beldemizi onurlandıran Sayın konuklar hoş geldiniz.

⁽⁷⁾ Mustafa Okumuş- Km.'da Bugün Gaz. 22/ 04/ 2008

Sayın Valimiz biraz sonra bir trafo açacak. Trafo sözcüğünün sizlere elektriği anımsattığını biliyorum. Elektrik bizim dış dünyamızı, yaşadığımız kapalı mekânları aydınlatan, teknolojinin bize sunduğu araç ve gereçlere enerji sağlayan bir değerdir.

Allah insanı iki geçeli bir bütün olarak yaratmıştır. Dış dünyamız- iç dünyamız. Nasıl ki dış dünyamızı elektrik aydınlatıyorsa, iç dünyamızı da kitaplar aydınlatır. Kitapların okunmak amacıyla düzenlendiği kurumlarsa

f. 66- Kütüphane- kitaplık salonu

KÜTÜPHANELERDİR. O nedenle kütüphaneler iç dünyamızı aydınlatan bir ışık kaynağıdır.

Dış dünyamızın ihtiyaçlarına bir şekilde çok duyarlıyız. Ancak aynı duyarlılığı iç dünyamıza gösterdiğimizi söylemek çok zordur. İç dünyamız: Beynimiz, düşünsel derinliğimiz ve yüreğimizden oluşur. Okuyarak bilgilenme, aydınlanma, düşünsel işlevin gelişimi ve yüreğimizin ısınması, yumuşaması, yetkinleşmesi bizi insan ve adam yapar.

Uygarlığın başlangıçtan bu yana bilgi ve kültür birikimini bize ulaştıran, geleceğe taşıyan kitaplardır. Gerek ulusalda, gerekse evrenselde kültürleri, bilgileri kitaplar depolar, korur geleceğe aktarır.

Bu nedenle kütüphaneler bilgi ve kültür hazineleridir “Söz uçar yazı kalır” özdeyişini dikkate alırsak, sözde kalan kültürler değişime, bozulmaya ve yok olmaya mahkûmdur.

Uygarlığın öncüleri bilginler, düşünürler, şairler, yazarlar, kâşifler, mucitler, araştırmacılar sonuçta ölümlüdürler. Onlar ölür, kitapları kalır. Diğer bir deyişle onlar kitaplarıyla ölümsüzleşirler.

Kitaplar yok olan kafaların anıtları, kitabeleridir. Düşünürlerin birkaç özdeyişini sizlerle paylaşmak istiyorum: ‘Bir kütüphane açmak, bir mabet açmak kadar kutsaldır’. ‘Bir kütüphane bir hapishane kapatır’ ‘Kitapsız okul açmışsanız okul açmış sayılmazsınız.’ ‘Kitapsız hayat kör, sağır, dilsiz yaşamaktır. ‘Parayı kasa, bilgiyi kitap saklar.’ Beldemizde geç de olsa bir kütüphane açılmasını çok önemsiyorum. Beyoğlu Beldesi, 10 bine yaklaşan nüfusu, yedi ilköğretim okulu, Çok Programlı Lise’si, bu kurumlarda 2 bini aşkın öğrenci ve 100’e yakın öğretmeniyle böyle bir kütüphaneyi çoktan hak etmişti.

f. 67- Kütüphanenin internete bağlı bilgisayar bölümü

Biz, bu kütüphanenin Şekeroba Beldemize de hizmet vereceğini düşünüyoruz. İki belde mekânda birleşti, ortak paydaları arttı. Bu takdirde 3 bin’e yakın öğrenci, 150’ye yakın öğretmenimiz bu kütüphaneden yararlanacaktır. Daha hijyenik bir ortamda her türlü bilgi

kaynağına ulaşacaklar ve okuma alışkanlığı kazanma fırsatını yakalayacaklardır. Ayrıca internetten de yararlanacaklardır.

Sevgili Beyoğlulu Hemşerilerim! Bu kitaplık salt öğrenci ve öğretmenlere değil, her yaştaki insanımıza hizmet verecektir. Unutmayalım ki okumanın, bilgilenmenin, öğrenmenin yaşı yoktur. Yüce dinimiz bu konuda beşikten mezara kadar okumayı, öğrenmeyi, bilgilenmeyi ve öğrendiklerini başkalarına öğretmeyi farz kılmıştır. Yüce dinimizin bu öğretilerini kulak ardı etmeye hakkımız yoktur. Dün alt yapısızlık ve eğitimsizlik nedeniyle okuyamadığınızı biliyorum. Ama bugün Beldemize açılan kütüphane ile bu mazeretiniz geçerliliğini yitirmiştir.

Bu nedenle çocuklarınızı kütüphaneye yönlendiriniz. Hatta alt sınıftaki öğrencilerin ellerinden tutarak birlikte geliniz. Bu kültür ve bilgi kaynağından siz de yararlanınız. Hz. Ali'nin : “Bana bir harf öğretenin kölesi olurum.” Sözüne anımsayınız. Sizin köle olmanıza gerek yok; kitaplarla dost olunuz yeter. Göreceksiniz bir değil bin harf öğreneceksiniz. Bilgi güçtür, açılımlı ufuktur, değişim-gelişim ve saygınlıktır. Cehalet ise zayıflık, acizlik, durağanlıktır.

Konuşmamın bu noktasında kütüphanenin gerçekleşmesine öncülük eden, emek verenleri de hayırla anmak istiyorum. Belde Başkanı Sayın Osman Okumuş, yeni hizmet binasına geçer-geçmez, eski binayı kütüphane açılması amacıyla Kültür-Turizm Bakanlığımıza devretti. Ancak işim bitti demedi. Bir yıldan bu yana binanın alt yapısı, iç donanımı konusunda büyük çaba harcadı. Olanaklarını sonuna kadar kullandı. Bu Arada İl Kültür Müdürü Sayın Seydi Küçükdağlı'nın destek ve yardımlarını da takdirle ifade etmek isterim. Her iki kurumun temsilcileri bu güzel insanlara ve emeği geçen herkese teşekkür ediyor, bu hayırlı hizmete vesile oldukları için kendilerini yürekten kutluyorum. Bu arada kitap bağışısı yapan usta şair Bahaettin Karakoç'a, şair Haydar Okur'a, Atatürk Düşünce Derneği Başkanı Sayın Elif Çuhadar'a, Diş hekimi Sayın Mehmet Özger'e, Yazar- Yayıncı Serdar Yakar'a, Şair Ali Bütyükçapar'a ve Halil Hoca'ya bu duyarlılıkları nedeniyle teşekkür ediyorum.

Artık konuşmamı toparlamak istiyorum. Kütüphaneye adımın verilmesinden doğan duygularımı da izninizle kısaca belirtmek istiyorum. Ben 30 yıllık meslek hayatımı 1981'de tamamladım. Emekli oldum. Eğitim alanındaki hizmetimin 15 yılı orta dereceli okullarda yöneticilikle geçti. M.E. Bakanlığından ve dönemin Valilerinden başarı belgelerim var. 1981 yılında M. E. Bakanlığının Öğretmenler Haftası

ve Yılın Öğretmeni uygulamasıyla aynı yıl, Yılın Öğretmeni, 2 yıl sonra yılın eğitimcisi seçilip ödüllendirildim.

Bugüne değin kesintisiz bir yazın hayatım oldu. Şiir, deneme, araştırma türlerinde kitaplarım yayımlandı. Yurtiçi şiir şölenlerine, edebiyat festivallerine katıldım. Bu etkinliklerle ilgili birçok ödülüm oldu. Bunların her birinin ayrı bir anısı ve değeri vardır bende. Ancak bugün kendi Beldeme açılan kütüphaneye adımın verilmesi, hayatımın en anlamlı, en kalıcı ve onurlu ödülü oldu. Mutlu oldum. Beni bu ödüle lâyık gören Beldemiz Belediye Başkanı Sayın Osman Okumuş'un şahsında tüm Beyoğlulu hemşerilerime; Sayın Valimin ve İl Kültür Müdürümüzün Şahsında Kültür Turizm Bakanlığımıza minnet borcumu ifade ediyor, saygılarımı sunuyorum.

Kütüphanemizin çevre eğitim ve kültürüne, halkımızın aydınlanmasına çok olumlu katkılar sağlayacağına inanıyorum. Beni sabır ve hoşgörülle dinlediğiniz için teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

KAHRAMANMARAŞ NFKM.'de BELEDİYE KONSARVATUARI TÜRK SANAT MÜZÜĞÜ KONSERİ OLDUKÇA DOYURUCU VE COŞKULUYDU⁽⁸⁾

Allah insanı iki geçeli yaratmıştır. Biri maddesi, diğeri mana yanıdır. Maddi yanımıza dönük gereksinimlerimizi ego yönlendirmesiyle bir şekilde doyuma ulaştırmakta oldukça duyarlıyız. Mana yanımızdaki açlığımızın doyumuna ne yazık ki aynı duyarlılığı gösteremiyoruz. Bu eksikimiz genelde bizi yarım insan olma konumuna düşürüyor.

Kuşkusuz mana yanımızdaki açlığın doyuma ulaştırılmasında inançtan-bilgiye, güzel sanatlardan- estetiğe, felsefeye ve genel kültüre değin çok boyutlu bir doyum alanı vardır. Yeter ki bu açlığı hissedelim. Yeter ki söz konusu nimetlere açık olalım, ilgi duyalım. Bunu başardığımız zaman inanın, yarım insan olmaktan kurtuluruz. Düşünsel derinliğimiz doyuma kavuşurken yüreğimiz ısınır, yumuşar ve yetkinleşir. Hoşgörümüz ve zevk alanlarımız zenginleşir, rahatlar. O denli incelikli, sevecen; o denli insan ve de adam oluruz diye düşünüyorum. Böylece kendimize saygımız ve saygınlığımız da artar. İnsan olmanın onurunu yaşar, mutluluğunu duyarız.

Güzel sanatların tüm dallarında sanatın yaratıcı gücü, estetiğin inceliği vardır; algılayabildiğimiz ölçüde... Kuşkusuz bu konuda müzik çok önemli ve yaygın bir konuma sahiptir. Ses ve sözün bu denli uyumsallığı, şiirle dostluk alanı oluşturduğu başka bir sanat dalı düşünemiyorum. Güfte, beste, yorum üçgeninde kolektif bir emeğin ürünüdür, müzik...

“Müzik ruhun gıdasıdır.” Özdeyişini bir kez daha anımsamakta yarar vardır; sanırım. Bu yüzden olmalı ki Osmanlı'da ruh hastaları müzikle tedavi edilmişlerdir. Bu uygulamanın en başarılı örneğini Edirne'de görüyoruz. Bugün bu uygulama çağdaş tıpta da “MÜZİKOTRAPATİ” adıyla yerini almıştır.

⁽⁸⁾ Mustafa Okumuş- Km.'da Bugün Gaz. 29/ 05/ 2008

Müziğin evrensel bir alan olduğunu biliriz. Her ulusun kendi kültürü içinde bir müzik anlayışı ve zevki vardır. Ancak günümüzde küreleşen bir dünyada yaşıyoruz. Bu nedenle sanatın her dalında olduğu gibi müzik de farklı kültürlerin etkisine açıktır. Bu yüzden ki müzik algı ve estetiğimizde giderek ayrışmalar oluşuyor. Her ilgi ve zevk alanına hitap eden ayrı-ayrı müzik türleri ya da yorumlarıyla iç içe yaşamaya başladık bile...

f. 68- Konserin saz ve koro bölümü

Söz gelimi, yetişkin kuşaklar sanatsal değeri ağır basan, dinlendirici müzik türlerine ve yorumlarına daha duyarlıdırlar. Bunlar daha çok zevk ve dinlenme amacını öne alırlar. Oysa genç kuşaklar, (gürültü müziği dense de) daha hareketli, daha çok sesli, coşkulu müziği seviyorlar. Yaşlı kuşağı çok yoran bu müzik türleri, gençlerin coşkularını devinime dönüştürerek, onlarda enerji boşalmasını sağlıyor, rahatlatıyor.

Dış kaynaklı etkileşimin öne çıkardığı ve kimilerine göre gürültü müziği yakıştırmasına hedef de olsa, onu sevenlerin zevkine saygı gösterilmesi gerektiğine inanıyorum. Kuşaklar arası farklılıklara karşı çıkma yerine, hoşgörülü yaklaşımlar daha olumlu tavırlar olur, bence. İticilik yerine çekicilik, bir arada yaşamının, hayatı bölüşmenin en geçerli yoludur, demeye çalışıyorum.

Bu bağlamdaki amacım, Kahramanmaraş Belediyesi Konservatuvarının Türk Sanat Müziği Konseriyle ilgili izlenimlerimi

sizlerle paylaşımına açmaktı. Bu konser, Salman Kapanoğlu'nun sunuculuğunda, Konservatuar Müdürü, Mehmet Pakdil'in başarılı şefliğinde, 23 Mayıs Cuma akşamı NFKM.'de icra edildi. Yoğun ve seçkin bir dinleyici huzurunda verilen konser oldukça başarılıydı. Çok yeni bir kuruluş olmasına karşın, sağlanan bu başarı daha da önemliydi, bence...

Türk Sanat Müziğinin bestekâr ve yorumcu Starlarından Zeki Müren, Yusuf Nalkesen, Teoman Alpay, Arif Sami Toker, Yıldırım Gürses ve Necdet Tokatlıoğlu'ndan eserler seslendirildi, yorumlandı. Şefleri Mehmet Pakdil'in yönetiminde saz ve söz heyeti oldukça uyumlu ve başarılıydı. Bu yüzden ki dinleyicilerden beğeni ve takdir dolu yoğun alkış aldılar. Koronun tüm elemanları san ki şefleriyle bütünleştiler, sevecen ve saygılı pür dikkat kesildiler. Sanırım kolektif başarının sırrı da buydu.

Sunucu Salman Kapanoğlu rahattı. Güfteleri okurken, şiirle müziğin bütünlüğünü çok güzel vurguladı. Espirili bir dil, ilgi çeken jest-mimik, tok bir ses tonuyla, vurgusuyla dinleyicilerden beğeni ve alkış aldı. En yoğun alkışsa konserin ses ve saz heyetineydi.

Koroyu oluşturan ses sanatçılarının yaş ortalaması oldukça gençti. Hele birçoğu çocuk denecek yeteneklerdi. Çoğunluğunu kız öğrenciler oluştuyordu.

Her biri müziğin geleceği adına, Kahramanmaraş adına umut vaat ediyordu. Teşekkürler minik sanatçılarımız, yolunuz açık olsun. Sizi yetiştiren şefiniz için birer gurur kaynağı olacağımıza, gelecekte aranızdan ulusalda nice starlar çıkacağına yürekten inanıyoruz.

Necip Fazıl Kültür Merkezi'nin, Kültür-Turizm Bakanlığınca Belediyeye devriyle başlayan, sosyal, kültürel, bilimsel, sanatsal ve eğitim etkinliklerindeki açılım hızlanarak devam ediyor. Necip Fazıl Kültür Merkezinin bu etkinliklere ev sahipliği yapması, olanak sağlaması kuşkusuz çok anlamlıdır. Belediye Başkanımızın bu konuda kültürden yana duruşu, Kahramanmaraş adına takdire değerdir, doğrusu. Bir sohbetimizde Kültür-sanat eksenli projelerinden söz ederken oldukça inandırıcı bir söylemi vardı.

Sunucusu, koro şefi, ses ve saz sanatçılarıyla son derece uyumlu, başarılı bir Türk Sanat Müziği konseri izlemekten keyif aldığımı söylemeliyim. Kurdukları bu müzik sofrasında açlığımızı doyuran, korunun tüm elamanlarından desteğini esirgemeyen sanat dostu Belediye Yöneticilerimizi yürekten kutluyorum. Konservatuarımızın daha yetkin konserlerinde buluşma dileğimle...

GAZİANTEP SANKO SANAT GALARİSİNDE KAHRAMANMARAŞLI BİR RESSAM⁽⁹⁾

Oldum-olası kültür-sanat etkinliklerine yakın ilgi duyarım. Bunun nedeni Kahramanmaraş'ta güzel sanatlardan yana umu ve beklentilerimin son günlerde NFKM.'de doyum kazanmaya başlamasıdır, belki de... Bu cumartesi Gaziantep Sanko Sanat Galerisinde, çok yakından tanıdığım, beğenip takdir ettiğim, gelecek vaat eden genç ressam M. Akif Orçan'ın, kişisel resim sergisine katıldım. Sanko Sanat Galerisine gelirken doğrusu bu serginin açış konuşmasını yapacağımı aklımın ucundan geçirmemiştim. Özellikle bu tür protokol konuşmalarından hoşlandığımı da söyleyemem.

Lütfedildi, söz hakkı verildi. Hayır diyemezdim. Böylece sanatçı ve sanatıyla ilgili birkaç ayrıntıya değinmem gerekti: Gaziantep Sanat Lisesi Resim Öğretmeni M. Akif Orçan, Kahramanmaraş'ta da tanınan bir sanatçı, ayrıca Kahramanmaraş Ressamlar Grubu'nun da kurucu ve etkin üyesidir. NFKM.'de kişisel ve karma resim sergilerine öncülük yaptığını da biliyoruz. Kahramanmaraş'ta resmin ayağa kaldırılmasındaki çabalarıyla tanınıp, sevildi. Ağılıklı olarak NFKM.'deki sergilerde otantik çalışmalara yer verdiği görüldü. Yörenin kültür değerli yapılarını tuvale taşıdı.

Şimdi görülüyor ki, Gaziantep Güzel Sanatlar Lisesine atandıktan sonra da boş durmamış. “DÜŞSEL BAKIŞLAR” adlı bu ikinci kişisel sergisiyle sanat dostlarının beğenisine, yorumuna sunmuş sanatını. Kuşkusuz görücüye çıkmak kendine de güvenin bir kanıtıdır. Sergide pastel, sulu ve yağlı boya çalışmaları yer alıyor. Bu kez otantik çalışmaların dışında farklı bir boyutta, yeni bir çizgide gördüm, ressamı. Sanat ve sanatçı sürekli değişim, yenilenme, gelişim ve açılımlara açık tutmalı kendisini ve de sanatını... Çünkü sanat durağanlığı sevmez. Değişimci gücün işlevselliği önemli bir ivmedir, bence. Ressamın çizgisi de bu sanırım.

⁽⁹⁾ Mustafa Okumuş-Km. Bugün Gaz. 25/ 10/ 200
(Not: Sergi, 28. 10. 2008'e değin açıktır.)

Sanatın hakkını vermek elbette zor iştir. Sanatçı bir ömür boyu gelgitleri olan bir insandır. Bu çalkantılar sonunda bir gün durulur, kendi öznel ve özgün çizgisini yakalar. Orada kendini ifade etmenin erinciyle yoluna devam eder.

Ressam M. Akif Orçan, bu bağlamda gelecek vaat eden bir konumdadır. Umarız bizi yanıltmayacaktır. O üretkenliğini ve kendini yenilemeyi sürdürdükçe, sanatseverler de onu yalnız bırakmayacak ve desteklerine devam edeceklerdir. .

f. 69- Sergiden bir alıntı

Sanatın söz konusu olduğu ortamda fazla söze ne hacet? Ziya Paşa'nın dediği gibi: "Ayinesi iştir kişinin lafa bakılmaz/ Şahsın

görünür rütbe-i akli eserinde”. İşte sanatçı kendini ve sanatını bu sergide sanatseverlerin izlenimine açmıştır. Beğeni, yorum sanat dostlarıdır. Yani söz sanatın dediğimiz noktada bize de susmak düşer. Ben, sanatçıyı bu sergisi nedeniyle kutluyor, arkası geleğenli olsun dileğimi bir kez daha yineliyorum.

NECİP FAZIL KÜLTÜR MERKEZİNDE ÜNLÜ SANATÇI- YÖNETMEN ÜLKÜ ERAKALIN'DAN BİR HOŞ SEDA KALDI GERİYE...(10)

Kahramanmaraş Kültür-Sanat Derneği, Necip Fazıl Kültür
Merkezinde, Kültür Sanat Dostlarını Bir Kez Daha Buluşturdu.

“YILDIZLAR GÖKTE YAŞAR”

“Yıldızlar Gökte Yaşar” Sinemamızın ünlü yönetmenlerinden Ülkü Erakalın'ın 60 yıllık anılarını sergilediği iki bölümlük müzikal gösterisinin adı. İsterseniz buna tiyatro-sinema şöleni de diyebilirsiniz. Altmış yıllık sanat yaşamı içinde birçok filmlerde imzası olan Ülkü Erakalın'ın, bu sürede üne kavuşan birçok aktör ve aktris'i de yöneterek onlara hocalık yaptığını söyleyebiliriz. Erakalın'ın, sinema ve tiyatroyu birleştirme gibi bir ereği, açılımı da var: Bunun nefis bir örneğini, 12 Aralık 2009 cumartesi akşamı Kahramanmaraş'ta izleyicilere sunarak bol-bol beğeni alkışı aldı.

Kahramanmaraş Kültür-Sanat derneğinin çağrılısı olarak 11 Aralık 2009 Cuma günü şehrimize gelen Ülkü Erakalın, önce Aksu TV'de konuştu. Sonra Şahika Sanat Evinde bir basın toplantısı yaptı. Kendi vizyonuna ve altmış yıllık deneyimine dayanarak Türk sinemasıyla tiyatrosu hakkındaki düşüncelerini bir tanıtım formatında halkla ve basın mensuplarıyla paylaştı. Sinemayla ilgisi olan herkes onu az çok tanır. 20.yy'ın son çeyreğini ve günümüzü de içine alan zaman diliminde onun birçok belli başlı filmleri yönettiğini, söz konusu zaman diliminde birçok ünlü aktör ve aktrise hocalık yaptığını da biliyoruz. Bu başarılı çizgide onu, yurt içi, yurt dışı birçok festivaller ödüllendirmiştir.

Ancak onun, bunları müzikal bir oyun içinde sinema ve tiyatroyu özdeşleştirerek sunumu muhteşem oldu. Göze ve kulağa yönelik ilginç ilgi alanları oluşturdu. Aynı zamanda bir bestekâr ve yorumcu oluşu, sunumun albenisini artırdı. Bugün kimi hayata veda etmiş, kimi hasta yatağında olan tiyatro ve sinemamızın ünlü sanatçıları Vasfi Rıza

(10) Mustafa okumuş- Km. Bugün Gaz. 12/ 12/ 2009

Zobu'dan, Cahide Sonku, Neriman Köksal, Zeki Müren ve Münir Özkul'a değin uzanan çizgide yer alan adı geçen sanatçılarla son demde yaptığı söyleşileri perdeye yansıttığında çok trajik ve dramatik görüntü ve söylemlerle yüz yüze geldik. Kesitlerde altmış yıllık sinema tarihimize yüzleştik.

Kuşkusuz, sinema ve tiyatronun birlikte harmanlandığı bu sunumda önemli iletiler verildi. Her seyirci alabileceğini aldı. Bu açıdan baktığımızda sinema ve tiyatronun toplumun bir aynası olduğu gerçeğine bir kez daha inandık. Yönetmen, oyuncu, bestekâr ve de beste yorumcusu, on parmağında on marifet olan Erakalın, sanatının zirvesindeki o büyük usta, Necip Fazıl Kültür Merkezi tiyatro salonunda üç buçuk saate yakın bir zaman diliminde, sinema tarihinin son kesitleri içinde nostaljik bir yolculuğa çıkardı, biz seyircileri. Özgün üslubu, canlı jest ve mimikleri, ilginç anekdotları, piyano başında yorumladığı kendi besteleriyle seyircinin ilgisini ve zevkini hep diri tuttu. Önemli iletiler algıladık, bilgilendik. Düşündük, yorumlar yaptık. Güldük, eğlendik, hoşlandık. Beğenimizi alkışlarımıza yükleyerek ifade ettik. Bizi, bize yansıtan, bize aynalık yapan sahnenin ve beyaz perdenin gelmiş geçmiş usta emekçilerini takdir ve saygıyla anma fırsatı bulduk.

Teşekkürler büyük usta Erakalın!.. Bizleri eğlendirdiniz, düşündürdünüz, çok yönlü iletilerinizle erdem gelişimine de kapı araladınız. Beynimize, yüreğimize, dilimize sağlık. Başarılı sunumunuzda sanatınıza hayran kaldık. Bir hoş seda kaldı sizden bize, Necip Fazıl'da...İyi ki varsınız. Size nice esenlikli ve başarılı sanat yılları dileğimle...

f. 70-

Ünlü Sanatçının Kahramanmaraş için Açık Çekleri de Var:

1)Her fırsatta Kahramanmaraş'ı çok sevdiğini, çağrılması halinde yine gelebileceğini,

2)Uygun zemin oluştursa, son filminin galasını Kahramanmaraş'ta yapma isteğini,

3)KSÜ'de güzel sanatlar bölümünün açılması halinde, burada ders verebileceğini, basın toplantısında ve sahnede seyirciler önünde de yineledi. Sayın Erakalın'ın bu sıcak yaklaşımının, Kahramanmaraş için bir fırsat ve şans olarak algılanıp değerlendirileceğine inanmak istiyorum.

Bu düzenlemeyi gerçekleştirerek bizlere bir kültür ve sanat havası solutan, Kahramanmaraş Kültür Sanat Derneğinin başarılı çalışmalarına dikkat çekmek istiyorum. Kurulduğu günden bu yana ilimizin kültür değerlerini tanıtım adına il içi, il dışı birçok kültürel etkinliklere, ilklere imza attı. Özellikle hanım üyelerin özverili çabalarını takdirle anıyorum. Çünkü Kültür Sanat derneği, ilimizdeki sivil toplum kuruluşlarımız arasında söylemiyle eylemi örtüşen, amacı doğrultusunda en üretken çizgidedir.

Bu vesileyle, Kahramanmaraş Kültür Sanat derneği başkanı Sayın Abdülhakim Eren'in şahsında yönetim kurulu ve tüm üyeleri kutluyor; başarılı çalışmalarının devamını yürekten diliyorum.

TİYATRO TOPLUMUN YANSIDIĞI BİR AYNADIR⁽¹¹⁾

05/ Şubat 2010 Cuma Akşamı Kahramanmaraş Belediye Tiyatrosu, Yerele Dönük Geleneksel Özgün Kültürü Sahneye Taşıyarak Seyirciyi, Kendi Kendisiyle Yüzleştirdi.

f. 71- Perde kapanışında yönetici ve ekibinden bir görüntü

Son yıllarda Kahramanmaraş, belediyeyle ilgili her alanda hızlı bir açılımın ivmesi içine girilmiştir. Geride kalan boşluğun doldurulması, kapatılması adına sevindirici bir gelişmedir bunlar. Özellikle Belediye bünyesinde müzik ve tiyatro grubunun oluşturulması, desteklenmesi, ileriye dönük konservatuar umut ve beklentisine dönüşmüştür. Bu açılımla başlayan gelişme tiyatro alanında Belediye bünyesinde kurulan tiyatro grubunun seyirciyeye perdelerini açması, başarılı temsiller vermeye başlaması, bugüne kadar güzel sanatların bu dallarında çok geç kalan Kahramanmaraş için

⁽¹¹⁾ Mustafa Okumuş- Km. Bugün Gaz. 05/ 02/ 2010

azımsanacak bir gelişme değildir. Kuşkusuz yetkin bir konservatuar ve tiyatro topluluğunun oluşması zaman alacaktır. Olsun, başlandı ya, er ya da geç bu konudaki beklentilerimize de kavuşacağımıza inanıyorum. Yeter ki başlanıldığı gibi devam ettirme istencimiz sürsün.

Bir zamanlar komşu iller belediyelerinin güzel sanatlara dönük çalışmalarından esinlenerek bir grup arkadaşımın o dönemin Kahramanmaraş Belediye başkanını ziyaret ederek komşu illerin, konservatuar ve tiyatro çalışmalarından örnekler vermiş, belediye bünyesinde bir kültür biriminin kurulmasını önermiştik. Önerimiz başkanca sıcak ve olumlu karşılanmış, ilk meclis toplantısında konunun güdeme taşınıp karara bağlanacağı doğrultusunda söz verilmişti. Ancak aradan yıllar geçti. Verilen söz gerçekleşmedi. Kadro bahane edildi. Oysa o günlerde bu güzel sanatların alt yapısı kurulsaydı, kuşkusuz bugün geldiğimiz konumun çok daha ilerisinde olurduk, diye hayıflanmamak mümkün mü?

Ne var ki toplumsal değişim, yenilenme ve gelişim süreci işliyor. Dün yadırganan bir takım olgular, oluşumlar bugün gereksinim alanına giriyor. Kuşkusuz bu olgu belediyeçilik anlayışını da etkiliyor. Artık yerel yönetimler, belediyeçiliği rutin hizmet alanlarının dışına da taşıyarak, kent insanıyla ilgili her alana yayıyorlar. Durağanlığı tetikleyen birtakım tabular da yavaş-yavaş ortadan kalkıyor.

Kültüre yapılan her hizmet önemlidir, kalıcıdır ve vefalıdır. Bu nedenle ki günümüzde Necip Fazıl Kültür Merkezi'nde açılan resim, fotoğraf, yöresel el sanatları, okul müsamereleri, sosyal, kültürel, bilimsel toplantılar, konserler ve tiyatro etkinlikleri halkın büyük ilgisini çekiyor. Dolayısıyla toplumsal bilinçlenme ve gelişim hızlanıyor. Özellikle tiyatro ve konser etkinliklerinde salon yetersiz kalıyor.

Tiyatro antik çağdan beri vardır. Bugün Ege ve Ak Deniz yöresindeki Antik çağ sit alanlarının en karakteristik simgesi, açık hava tiyatrolarıdır. Bizim Orta Asya kaynaklı oyunlarımızla ilgili bilgiler, biraz Çin kaynaklı, biraz da varsayımlara dayanmaktadır. Eski Türk Tiyatroları üstüne araştırmalar yapmış olan Sırp bilgini M. Nikoliç'e göre; Türk tiyatrosunun geçmişi MÖ. 4000. yıla kadar uzanmaktadır. M. Nikoliç, Türklerin temsil ettikleri oyunun yazılı metninden bir parçayı ele geçirmiştir. Bu temsil Türklerin zaferiyle biten bir savaşı anlatmaktadır. Nikoliç milattan 2000 yıl önce oynandığını tahmin ettiği, başka bir oyunun da özetini veriyor:

“Savaşa giden genç bir Türk, karısıyla çocuğunu evde yalnız bırakır. Bir Çinli, erkeksiz kalan eve gelir, genç kadına tecavüz etmek ister. Kadın bu ırz düşmanıyla kahramanca dövüşür, namusunu korur. Kötü niyetini yerine getiremeyen Çinli, güzel kadının yüzünü silahıyla paralar ve onu çirkinleştirir. Evde unuttuğu ve boynunda taşımayı âdet ettiği, uğurlu muskayı aramak için evine dönen Türk, karısının o perişan halini görünce deliye döner. Irz düşmanı Çinliyi bulur, onu öldürür.” Bu çok eski temsillerin, Türklerin o zamanki çevik, göçebe ve akıncı hayatlarına uygun olarak destanî nitelik taşıdığı görülür. Yurt sevgisi, iffet, yiğitlik, sadakat gibi temalar işlenir. İslamiyet döneminden günümüze bu boşluğu, MEDDAHLIK, KARAGÖZ, ORTAOYUNU, vb. sözlü anonimlerle doldurmuşuz.

Her ulusun kendine özgü bir tiyatro geleneği olduğunu biliyoruz. Bizde çağdaş tiyatro, diğer bazı güzel sanatlarda olduğu gibi batı kaynaklıdır. Özellikle Tanzimat döneminde batı kaynaklı tiyatronun temelleri atılmıştır. Bu dönemin tiyatro eserleri de genelde Fransa kaynaklıdır. Moliere'nin eserleri adaptasyon (uyarlama) yoluyla sahnelenmiştir. Ahmet Vefik Paşa, Bursa'da kurduğu tiyatrodaki geniş ölçüde batı kaynaklı eserlerden yararlanmıştı. Direktör Âli Bey de Ahmet Vefik Paşa'yı izlemiştir.

Yerli tiyatro yazarlarının ilk örnekleri sınırlıdır. Bunlar arasında Şinasi ve Namık Kemal'den söz edilebilir. Tanzimat ve bunu izleyen Cumhuriyet döneminde, güzel sanatların birçok dallarında olduğu gibi tiyatrodaki da önemli gelişmeler olmuştur. Birçok ünlü tiyatro yazarlarımız ve sanatçılarımız yetişmiş, batı tiyatrolarıyla boy ölçüşür düzeye gelinmiştir. Batı kaynaklı eserler yanında çoğunlukla Türk tiyatrolarında kendi tiyatro yazarlarımızın eserleri sahnelenmektedir. Bu konuda batıya mutlak bağımlılığımız kalmamıştır. Yeterince kendi toplumsal kültürümüzü işleyen tiyatro yazarımız ve de sanatçımız vardır. Burada tiyatro yazarlarımızın tümünden söz etme olanağımız yoktur. En eskilerden yenilere doğru: İbnürrefik Ahmet Nuri, Müsahipzade Celâl, Cevat Fehmi Başkut, Orhan Asena, Recep Bilginer, Cahit Atay, Refik Erduran, Turgut Özakman, Gögör Dilmen sadece alanın birkaç sembolik isimlerdir.

Bu bölüme, Anadolu'da tiyatro kavramında oluşan yanlış bir algılamadan söz ederek devam etmek istiyorum: O dönemlerde Anadolu illerini, kumpanya adı verilen gruplar dolaşır, halka gösteriler sunarlardı. Genelde eğlenceye ve hoş vakit geçirmeye dayalı dansöz kadın kılıkli erkeklerin(zenne) gösterileri öne çıkardı. Geleneksellikte

biraz da yadırganan bu gruplara “TAYATURA” denirdi. Bu algı yıllarca gerçek tiyatro imajına da gölge düşürmüştür.

Oysa tiyatrodada, dram, trajedi ya da komedi ve benzeri temsil türleriyle insanın, toplumun eksikleri, yanlışları, sıkıntıları, dertleri, sorunları ya da çelişkileri yumuşak bir mizahla vurgulanır. Seyirci gülerken, üzülürken düşünme, kendini sorgulama gereği de duyar. Bu nedenle tiyatro, toplumu yansıtan bir ayna görevi yapar. Bu yanıla toplumun eğitimine dönük bir okul olduğu da söylenebilir.

Tiyatrolarda sahne başarısı kadar iletilerin doğru algılanabilmesi açısından seyirci yetkinliği de öne çıkar. Bu bağlamda sahneyle bütünleşen bir seyirci kalitesinin oluşması da çok önemlidir. Şu anda K. Maraş tiyatro seyircisinin böyle bir yetkinliğe ulaştığı söylenemez. Maç seyrederek gibi tiyatro seyredilmez. Tiyatroya bebekle, küçük çocukla gelinmez. Sahne açıldıktan sonra kapılar kapanır; kimse içeri alınmaz.

Kuşkusuz çocuklarımızın da tiyatro ve sahneyle tanışması gerekir. Ancak yetişkinler için yazılmış bir oyunun, çocuklar tarafından seyri eğitim açısından sakıncalar içerebilir. Kahramanmaraş'ta Güzel sanatların birçok dalında eğitim veren Şahika Sanat Evi, zaman-zaman çocuklara dönük temsiller veriyor. Çocuklarımızı bu çocuk tiyatrosuna göndermekte hiçbir sakınca olmadığı gibi yararlı da diyebiliriz.

İzleyicilere değgin söz konusu olumsuzluklar, her alanda olduğu gibi seyircimizin tiyatroyu tanımada çok geç kalışına bağlanabilir. Yeterince ilgi ve heves var. Bunu elbette ileri vadede yetkinlik takip edecektir. Bu tür kültürel gelişmeler zaman içinde oluşur. Sabırlı olmak gerekir diye düşünüyorum.

12 Şubat 1920'den bu yana Maraş'ın Kurtuluş bayramı büyük bir coşkuyla kutlanmaktadır. Bu yıl kutlamaların bir hafta boyunca geniş kapsamlı, halka dönük, şenlik ve kültürel etkinlikler olarak devam etmesi öngörülmüş, program ve uygulamalar bu doğrultuda düzenlenmiş ve de yararlı olmuştur. Aslında bu tür yerel bayram kutlamalarının geniş ölçüde halkın katılımına açılması gerekir. Halka dönük bu açılımlarda daha geniş mekânların, alt yapıların oluşturulması, halkın bu bayramlara daha yoğun şekilde katılımını sağlayacaktır. Halkımız, şimdiki kutlama alanlarının çok dar olduğundan bu sene bir hafta boyu halkın kültürel etkinlik ve şenliklerin içine çekilmesi bir ilk olarak sevindiricidir. Değişim ve gelişimden yana ilerisi için de umut verici bir başlangıç sayılabilir.

f. 72 - Oyundan bir bölüm

Söz konusu düzenlemenin ilki, 05 Şubat 2010'da Necip Fazıl Kültür Merkezi'nde tiyatro olarak halkla buluşmuştur. Meslektaşım, emekli öğretmen Salman Kapanoğlu, Belediye Tiyatro topluluğunun kurucu ve yöneticisidir. On parmağında on marifet... Oyun yazarı, yönetmen, oyuncu ve de sunucu olarak izliyoruz, onu. Bu konudaki yeteneği ve performansı göz dolduruyor, demeye çalışıyorum.

Tiyatromuz, 05 Şubat 2010 Cuma akşamı perdelerini seyircilerine açtı. Oyunun yazarı Kapanoğlu, aynı zamanda oyuncu kadrosunda da yer aldı. Kısaca kendi yazdı, kendi yönetti, kendi oynadı ve sundu. İç içe geçmiş dört perdeden oluşan oyun, tamamen otantik yerelin özgün kültürünü içeriyordu. Kahramanmaraş'ın beslenme, sağlık, yerel ağız ve aile yapısıyla ilgili geleneksel kültüründeki özgün görüntüler, yumuşak ve incelikli bir mizahla yansıtıldı. Seyirci ilgiyle izlerken sahnede biraz da kendisiyle yüzleşti, diyebiliriz. Güldürürken düşünmeye de yönlendiren başarılı bir sunumdu. Oyunun, kendi öz işlevselliğinde amacına ulaştığını düşünüyorum. Bu aynadaki görüntüde, genelde seyircinin kendisini bulduğunu söyleyebiliriz...

Kimi oyuncular, profesyonel bir çizgiye yaklaşırken, kimileri de amatörülüğün acemiliğini üzerlerinden atamadıkları izlenimini verdiler. Olsun. Bunlar, oyunun geneli içinde başarıya gölge düşürecek boyutta değildi. Kahramanmaraş Belediye Tiyatrosunun, kuruluş tarihine

bakarsak kısa zamanda sahne alan bu kadronun, ufak tefek kusurlarını, hoşgörüyle karşılayıp başarılarını kutlayarak onları, yüreklendirmek düşer, biz seyircilere...

Bu ivmeyi devam ettirmemiz halinde, ileri vadede profesyonel bir tiyatromuz olacağına, il dışına da taşarak ilimizin tanıtımına katkı sağlayacağına inanıyorum. Bu inançla tiyatroya verdiği destek için Belediye Başkanımızı, özverili çalışmalarından dolayı, Kapanoğlu'nu ve ekibini yürekten kutluyorum.

Yeni bir oyunda buluşmak dileğimizle.

f. 73 - Oyundan başka bir bölüm

27 ŞUBAT CUMARTESİ AKŞAMI NECİP FAZIL KÜLTÜR SİTESİ SERGİ SALONUNDA MİSTİSİZİM RÜZGÂRLARI ESTİ⁽¹²⁾

27/ Şubat/ 2010'da Necip Fazıl Kısakürek Kültür Merkezi Sergi salonunda açılan, Ressam Oya Karakız'ın "13. yy Hoşgörü Resim Sergisi" sanat dostlarını buluşturdu. İzleyicilerin genelinde, bir huşu ikliminin havasını solmanın mutluluğu seziliyor, zaman-zaman göze ve söze dökülüyordu.

Resim tekniği hakkında fazlaca derinlemesine bir kültürüm olduğunu söyleyemem. Bu nedenle ben bir sergi eleştirmeni olamam. Ancak bu resme ilgimin olmadığı, onu sevmediğim anlamına gelmez. Bugüne değin karma ya da bireysel birçok resim sergisini izledim. Yorumlarımı bu köşede okuyucularıyla paylaşım açtım. Ancak bu kez farklı bir boyutta manevi derinliğin tuvale yansıtıldığını algıladım. Renklerin esrarı, ressam'ın usta ellerinde sanki başka bir boyut kazanmıştı. Biz izleyicileri, o boyutun gizine çeken tarifi zor bir güç vardı, san ki...

f. 74- Sergiden bir Mevlevî görüntüsü

⁽¹²⁾ Mustafa Okumuş- Km. Bugün Gaz. 27/ 02/ 2010

Çoğunlukla yağlı boya ve keçe tabloda oluşan sergiyi ilgiyle izledim.

Tablolar önünde dakikalarca durdum. Hz. Mevlâna figürleri ve tasavvuf içerikli tabloların altına yerleştirilmiş, mesneviden alınma metinleri zevkle okudum. Bu sözlerin içeriği tabloların yorumuna ışık tutuyordu, sanki. O gizi algılamaya çalıştım, hep...

13. 14. yy. da Anadolu “Mistisizmi’nin Güneşleri” Hacı Bektaş Veli, Hz. Mevlâna, Tabduk Emre ve Koca Yunus’u sevgi ve saygıyla andım. Tasavvufu ilgili tüm bilgi ve algım tazelandı; beni 13. yy’ a taşıdı. İnsanı kutsayan, merhameti ve hoşgörüyü ilâhi doruğa taşıyan Yüce Mevlâna’nın: “

Seviyoruz varlığımızın güzelliği ondandır” ve de Koca Yunus’un: “Ete kemiğe büründüm/ Yunus diye göründüm.” dizeleri, dökülverdi dudaklarımdan.

Ressamın, tasavvuf kültürünü çok derinlere taşıdığı, özümsemiği ve resimle ifade ettiği izlenimini edindim. Ancak bu inanç coşkusu besler, usta ellerin yaratıcı gücünü demek geçti içimden. Tasavvuf inanç felsefesini tablolarına yansıtan ressam Oya Karakız’ın, döngü figürünü başarıyla kullandığını düşünüyorum. Seyirciyi döngüdeki gizi algılamaya, yorumlamaya, kendini tanımaya davet ettiğini sanıyorum.

Girişte keçe üzerine işlenmiş, taş boya kullanımıyla resimleştirilmiş tablolarda da Hz. Mevlâna yansıtılmıştır. Bu tür çalışmayı ilk kez gördüğümü söylemeliyim. Bu nedenle de hayli ilginç buldum. Konuyu ustasına sordum: Bana “bu tekniğin Türkiye’de sadece on ressam tarafından kullanıldığını” söyledi. Ressamın çalışmaları biz izleyenleri, görselden-düşünsele, somuttan- soyuta, maddeden- manaya oradan gönle uzanan sanat albenisinde manevi bir huzur ortamına taşıdığı kanısındayım.

Bu serginde gördük, düşündük, algıladık, yorumladık. Sanata ve sanatçıya saygımızı tazeledik. Bu sergi bizi mistisizm’in albenisinde 13. yy Anadolu tasavvufunun içine çekti. Bu yüzyılın ulu erenlerine hayranlığımızı ve saygımızı bir kez daha tazeledik.

Toplumsallaşmada sanatın işlevselliğine tanık olduk. Ayaküzeri sohbet ettik. Algılarımızı, yorumlarımızı paylaştık. Kimi dostlarla da tasavvufun derinliklerine daldık. Kısaca sanatı ve insanı konuştuk, sevgiyi öne aldık. Sanat dostlarına bu güzel ortamı sunan, sanat sofrasında bize manevi doyum olanağı sağlayan, değerli usta Ressam

Karakız'ı takdir hislerimle yürekten kutluyor, başarılarının devamını diliyorum.

Yeni bir resim sergisinde buluşma dileğimle.

f. 75- Sergiden başka bir görüntü

ŞAİR SUNAY AKIN'IN SANAT ŞOVUNDAN GÜZEL ESİNTİLER⁽¹³⁾

f. 76- Sunay Akın

Bir sanat adamı olarak gelen, bir Kahramanmaraş hayranı ve dostu olarak ayrılan Sunay Akın, 27. 03. 2010'da Sabancı Kültür Merkezi'nde izleyicileri saatlerce sahneye kilitledi. Sunay Akın'ı izlemek hele de yürek ve düşünsel derinlikle izlemek, sanat dostlarına bir fırsat ve doyum alanı oluşturdu.

Akın, sanatçı ve kültürel kimliğinin zenginliği ile verdiği sanat şovunda izleyenlerini hem güldürdü hem de düşündürdü.

⁽¹³⁾ Mustafa Okumuş- Km. Bugün Gaz. 27/ 03/ 2010

Onun anekdotlarında köşede, bucakta kalmış, kimsenin ilgi alanına girmemiş, ayrıntılar üzerinde yaptığı araştırmaların sonuçları oldukça ilginçti.

Hep ilkleri taşıdı, izleyenlerin ilgi alanına. Böylece Tiyatro sanatının ince mizahi ifadesi içinde, seyircinin bilmediği, belki de merak bile etmediği nice konular hakkında ilgi ve bilgilenme alanı oluşturdu. Eski bilinenleri tekrarlama yerine hep bilinmeyenleri taşıdı sahneye.

Yaşamından kesitleri işledi; bir tiyatrocunun üslubu ve görüntüsüyle. O kesitlerde kuşkusuz izleyiciler kendilerini buldular, kendi nostaljilerini yaşadılar ve bunu alkışlarına yansıtılar. Mutafa Kemal Atatürk'le ilgili anlattığı iki anekdot oldukça ilginç geldi bana. I. Anekdotta Mustafa Kemal'in Onuncu yıl nutkunun neden tek görüntüyle verildiği; II. Anekdotta ise Mustafa Kemal'in neden hiç uçağa binmediğine dair kötü rastlantıların yarattığı söz konusu sonuçlar hakkında bilgilenmeye taşıdı bizleri.

Biz kültür ve sanat dostları, Sunay Akın'dan çok iyi izlenimlerle ayrıldık. Ya Sunay Akın'ın Kahramanmaraş izlenimleri sorusunun yanıtına gelince: Sanatçı ilk kez geldiği “Kahramanmaraş'ın doğasına, insanına doyamadığını, bu kente gelmekte çok geç kaldığına hayıflandığını,” söyledi.

Bu izlenimlerindeki samimiyetini, ATV.'de yaptığı programında kanıtladı. Kahramanmaraş'ın doğa ve mutfak kültüründeki zenginliklere (tarhana, dondurma) değinirken, hayranlığını saklamadı. Böylece Kahramanmaraş'ın tanıtımına, turizmine Ulusal bir televizyon kanalında önemli katkılar sağladığını düşünüyorum.

Bu nedenle ünlü bir sanatçıyı konuk eden, sanat dostlarıyla buluşturan, Kahramanmaraş'ın tanıtımına vesile olan Şahika Sanat Evi'nin, bu özverili etkinliği düzenlemesini önemsiyorum. Söz konusu sanat evi güzel sanatların çeşitli dallarında eğitim vererek Kahramanmaraş'ta güzel sanatların tanıtımına da katkı sağlıyor. Ayrıca çeşitli zamanlarda verdiği temsillerle de halkın kültür sanat alanında bilinçlenmesine yardımcı oluyor.

Ben şahsım ve kültür sanat dostları adına, bu düzenlemeyi gerçekleştirerek bizlere unutamadığımız bir sanat havası solutan Şahika Sanat Evi'ne, emeği geçenlere en içten teşekkürlerimi sunuyor, kendilerine nice sanat etkinliklerinde başarılar diliyorum.

GÜLGÜN FEYMAN, NUR HEKİMOĞLU, NFKM'DE TÜRKÇENİN SESİNİ VE GÜCÜNÜ YANSITTILAR⁽¹⁴⁾

İletişim insan ve toplum olmanın önde gelen gereksinimidir. Ulusal diller bu ihtiyaçtan doğmuştur. Bundan daha öte evrensel bir değerdir. Her dilin geliştirdiği, ortak paydalarından oluşan bir uygarlığı, her uygarlığın da bir dili vardır. Türk uygarlığının dili de Türkçedir.

İletişimsiz toplumsallık olmaz. İnsan olmanın, birey olmanın olmazsa olmazıdır, iletişim... İnsanın insana boşluğunu hiçbir nesne dolduramaz bence. İletişim aracı, kuşkusuz beden ve söz dilidir. Bu aileden başlayarak hayatın her konumuna değin geçerlidir.

Hayatımızda var olan, olması gereken birçok nesne vardır; edinmek için peşinden koştuğumuz... Elde ettiğimizde ise alışkanlığa dönüşür, insana boşluğumuzun yerini doldurmaz. Onlarla ihtiyacımız olan iletişimi kuramayız. Ne var ki bu yaşamsal değeri yeterince kullandığımızı da söyleyemeyiz. İletişim araçlarından yararlanamadığımızı en olumsuz yanımızdır. Bu bağlamda en etkili iletişim aracı, söz ve vücut dilini doğru kullanmasını da bilemiyoruz. Bu nedenlerle sorunlu bir toplum olmaktan bir türlü kurtulamıyoruz, demeye dilim varmıyor.

Bu yüzden dili bıçak, kılıç ve balta gibi kullandığımız için iletişim bozukluğu yaşıyoruz. Ya susar, ya küser kendi kendimizi dışlarız. Ya konuşurken dinletmesini ya da dinlemesini bilmeyiz; kavga ederiz. Hoşgörüsüzlük, özverisizlik basiretimizi bağlar. Bu olumsuzluğun kazanan yanı olmaz. İletişim kopukluğu sorunları azaltmaz, çoğaltır. Birbirimize saygımızı zedeler, güvenimizi azaltır. İletişim kuramayan insanlar, yalnızlaşır, doluluk yaşar ve de patlamaya hazır bir bombaya dönüşür.

Oysa, uyumlu beden dili, incelikli söz ve ses tonu iletişim kapısını arkasına değin aralar, alanı yumuşatır ve genişletir. İnsanlar, birbirini dinleme ve anlama kültürüyle yetkinleşir. Sorunları çözmede

⁽¹⁴⁾ Mustafa Okumuş- Km. Bugün Gaz. 09/ 01/ 2011

başarılı olurlar, rahatlarlar, kuşkuyu yıkıp güveni beslerler. Kısaca, ucunda çiçek açan, meyveye duran huzuru ve kaliteli yaşamı yakalarlar.

İletişimde sözün gücü yadsınamaz. Bakınız Koca Yunus ne diyor?

“ Keleci¹ bilen kişinin/ Yüzünü ağ ede bir söz/ Sözü pişirip diyenin/ İşini sağ ede bir söz!/ Söz ola bitire savaşı/ Söz ola kestire başı/ Söz ola ağulu² aşı/ Bal ile yağ ede bir söz!/ Kişi bile söz demini/ Demeye sözün kemini/ Bu cihan cehennemini/ Sekiz uçmağ³ ede bir söz!/ Yunus imdi söz yatından/ Söyle sözü gayretinden/ Key⁴ sakın, ol Şeh⁵ katından/ Seni ırağ ede bir söz!” Sözün gücü bundan daha güzel nasıl ifade edilebilir ki?

Ben burada sözü, Şahika Sanat Evi'nin Necip Fazıl'da düzenlediği Gülgün Feyman'ın: “Etkili Konuşma ve Diksiyon” , Nur Hekimoğlu'nun:

“Beden Dili Seminerlerine” getirmek istiyorum. 09/ 01/ 2011 Pazar günü düzenlenen bu sunumlarda Sayın Nur Hekimoğlu, jest ve mimiklerimizi üreten organlarımızdaki görüntülerin (yüz, el, parmak, kol vb.) Beden Dili konusunda ne anlama geldiğine değgin bilimsel verileri sundu. İzleyicilere kendi beden dillerini sorgulama fırsatı verdi. Uygulamalı örneklemelerle bunları pekiştirdi. İzleyicileri de bu örneklemenin içine çekerek dramatize yoluyla başarılı bir uygulama gerçekleştirdi. Sanırım izleyiciler, bundan sonra iletişimde beden dillerini daha bilinçli, daha olumlu ve verimli kullanmanın gereğine inandılar.

Sayın Gülgün Peyman, bir buçuk saate yakın konuşmasında o güzel diksiyonuyla etkili konuşmanın sanki canlı bir örneğini verdi. Dilin sorunlarına değindi. Güzel Türkçemizi doğru kullanmanın gereğine vurgu yaptı. Dilimizin yabancı dillerin baskısından, yozlaştırılmasından korunması için Türkçeyi seven herkesin duyarlı ve sorumlu davranmasının gereğine dikkat çekti. Dilimize zarar veren özentilerden kaçınmamızı istedi. Kısaca dil konusunda bilinçlenmenin önünü açmaya çalıştı.

Tabir caizse, her iki konuşmacı başarılı sunumlarıyla beklentileri fazlasıyla karşıladılar ve izleyenleri sahneye kilitlediler. Teşekkürler,

¹ Sözü bileni.

² Zehirli.

³ Cennet.

⁴ Çok.

⁵ Hak katı.

Sayın Nur Hekimoğlu! Teşekkürler, Sayın Gülgün Feyman! Üç saate yakın sizi zevkle izledik ve kendimizi sorgulama olanağı bulduk.

f. 77- Gülgün Peyman

Teşekkürler, Şahika Sanat Evi'nin kurucusu Sayın Engin Hanım'a! Kahramanmaraş'ta kültür-sanat etkinlikleri düzenleyerek hep ilklere imza attınız. Çevre kültür-sanatı adına bilinçlenmeye katkı sağladınız.

Katıldığım, birçok etkinliklerinizden edindiğim izlenime dayanarak, Şahika Sanat Evi'nin amacı doğrultusunda kendini kabul ettirdiğini, elit bir kültür- sanat çevresi oluşturduğunu düşünüyorum.

Sizi ve emeği geçen tüm çalışanlarınızı yürekten kutluyor, bu başarılı organizasyonlarınızın devamını diliyorum.

f. 77- Nur Hekimoğlu

GAZİANTEP SANKO SANAT GALARİSİNDE KAHRAMANMARAŞLI DÖRT RESSAM ⁽¹⁵⁾

“Sanat ilgi görmediği mekânı terk eder.” “Ya da iltifat marifete tabidir.” özdeyişleriyle girmek istiyorum konuya. Sanat insan fitratında var olan estetiğin, inceliğin doyum alanı, ifadesi ve de tezahürüdür.

Toplumların kültür düzeyi yükseldikçe, bu alanda oluşan açlık kendine doyum arar. Bu arayış yoğunlaştıkça sanata ve sanatçıya da ilgi artarak devam eder. Sanatçı toplumun bu ilgisi ve beğenisinden güç alır. Sürekliliği sağlamak için de kendini yeniler, geliştirir ve daha yetkin eserler meydana getirir. Toplumun, sanatın beğeni ve takdirine sunar. Marifet varsa, beğeni ve takdir var. Beğeni ve takdir varsa. İltifat ve gelişim de var demektir.

Bu girişten sonra burada sözü Gaziantep Sanko Sanat Galerisinde Kahramanmaraşlı dört ressamın karma sergisine getirmek istiyorum:

Kahramanmaraşlı dört resim ustasının karma sergisini gezerken sanatçı hemşerilerimle gurur duyduğumu söylemeliyim. Çok yakından tanıdığım, takdir ettiğim Kahramanmaraş’ın yüz akı bu ressamlarımızı(Vedat Akkök, Bünyamin K, M. Akif Orçan, M. Akif Aslan) yürekten kutluyor, başarılarının devamını diliyorum.

Ayrıca keyifle izlediğim bu sergiye, Gaziantep’li sanatseverlerin yoğun ilgi göstermelerine tanık olsaydım, bir Kahramanmaraşlı olarak onur duydum.

Vedat Akkök’ün natürmort, Bünyamin K’nın ve M. Akif Aslan’ın peyzaj çalışmaları, içinde yaşadığımız doğamızı yansıttığı için zorlanmadan algıladım ve estetik doyuma ulaştım.

M. Akif Orçan’ın tablolarında düşünselliğimi yorumlara yükleyerek algılamama işlerlik kazandırmaya çalıştım. Kendimi test etmek için de bu soyut resimlerin ustasıyla bir söyleşi yapma gereği duydum. Diğerlerinin de fikrini almak isterdim doğrusu. Ancak orada olmadıkları için bu isteğim gerçekleşmedi.

(15)

Bu söyleşiyi Kahramanmaraşlı okurlarımla paylaşımaya sunmayı da bir görev saydım.

Yazar-Şair Mustafa OKUMUŞ, Ressam M. Akif ORÇAN İle Gaziantep Sanko Sanat Galerisinde Resim ve Sergi Üzerine yaptığı“SÖYLEŞİ”

f. 78- Sergiden bir görüntü

Mustafa Okumuş

-Sayın Akif Orçan, öncelikle beni davet ettiğiniz ve bu söyleşiyeye zemin hazırladığınız için teşekkür ederim. Sonra da size özel bir soru yönelterek söyleşiyeye girmek istiyorum. Biz sizin uzun yıllardır Gaziantep Güzel Sanatlarda çalışığınızı biliyoruz. Neden Kahramanmaraş'a dönüş yaptınız?

M. Akif Orçan:

-Kendi memleketimize hizmet etme zamanı geldi. Oradaki deneyim ve tecrübelerimizi buradaki gençlerimize taşımamız gerek diye düşündüm biraz da.

M. Okumuş:

-Kısaca çalışmalarınız, tekniğiniz ve üslubunuz hakkında ne söylemek istersiniz?

-İlk dönem çalışmalarım da Anadolu insanını konu aldığım söylenir. Bunları toprak içinden yine yarı gerçekçi, farklı doku ve transparan efektleriyle alışılmışın dışında farklılaştırdım.

Akrilik ve yağlıboya çalışıyorum. Şu sıralar konu olarak figür üzerinde yoğunlaşıyorum. Figürün mekansal işlevini başka bir coğrafya düzlemiyle tamamladım. Bunu yaparken son dönem çalışmalarım da daha renkçi ve lekeci bir üslup içinde figürlerime yönelmekteyim.

M.Okumuş:

-Resimlerinizde bir “döngü” olgusu var. Bunun sizce özgün bir nedeni var mı?

M. Akif Orçan:

-Evet genelde aynı şeyleri soruyorlar. “Neden sonsuz bir döngü var? Diye. Aslında hayatın içerisinde yaşadığımız güncel tavırlar, duruşlar, işe gelmeler-gitmeler, tanıdık aynı yüzler, sokakta farklı silüetler yaşadıklarımız da zaten bir döngü değil midir? Çoğu zaman sistematik disiplinli bir şekilde dünü kovalamaca var. Bu aynılığa dayanılmaz bir karşı koyuş diyebiliriz. Yaşamın bizde bıraktığı bu derin etkiler resmin oluşturulma sınırlarını belirliyor.

Bizde yaratma sürecinde psikolojik süreçler yakından en uç noktalara kadar sonsuz bir evren içinde bizi çok rahat yönlendirebiliyor. Resimlerin bütününde bir boşluk enerjisi oluşturmaya çalışırım. Belirsiz bir noktadan yeryüzüne ya da evrene bir bakış vardır, resimlerimde. Dünya, Güneş, Evren, Mevlana gibi her şey dönmede ise cevap biraz da izleyicinin metaforunda saklıdır.

M.Okumuş:

-Vedat Akkök, M.Akif Aslan, Bünyamin K. ile açtığınız bu sergiyi K.Maraş'a da taşıyacak mısınız?

M. Akif Orçan:

-Kendi adıma şimdilik düşünmüyorum. K.Maraş'ta sanat galerisi henüz yok. Bazı kültür merkezlerimiz var; ancak bu mekanlarda askı sistemleri ve ışıklandırma, korunma ve sergilenme adına ciddi bir istişare yapılarak yeniden yapılandırması gerekiyor...Bu yüzden birçok sanatçı arkadaşımızı Kahramanmaraş'a davet ettiğimizde olumsuz netice alıyoruz .

M. Okumuş:

-Birçok rengi iç içe kullanırken renklerin diliyle neler anlatmak istiyorsonuz?

M. Akif Orçan:

-Tek renklilik de var çalışmalarımnda. Buna“Kuyudaki Sessizlik'i” örnek verebiliriz. Her insanın içinde, içine düştüğü bir kör kuyusu vardır. Ya da uçsuz bucaksız bir göğü...

f. 80- Sergide döngü figürü

Sosyal bir varlık olarak milyonlarca rengin tonunda farklı sesler, diller, yüzler, dokular, anlayışlar içersinde yaşamak zorunda kalıyoruz. Sanırım renklerin de iç içe sosyal bir ağ oluşturma yetisi var diyebiliriz.

f. 81- Sergiden genel görüntü

M.Okumuş:

-Bazı çalışmalarınızda çok zengin renk armonisi içinde ön plânda yer alan uyuyan adam figürü dikkat çekiyor. Bununla neyi anlatmaya çalışıyorsunuz?

M. Akif Orçan

-Yalnızlık ve daha çok da düşünme...

Düşünen de diyebiliriz. Sembolist, dram ve tiyatral duruşlu figürler...Uyuma modu benim için hep yarımın yeni kapılarını aralar. Her yaratım yeni sorumluluk demektir. Her sorumluluk yeni eser, her yeni eser ise insanı yok oluştan kurtaran büyümlü güç...

M.Okumuş:

- Sanatın doğurgan gizleri hakkında verdiğiniz güzel ve anlamlı yanıtlarla soyut resim akımının da bir nebze felsefesine kapı araladınız. Teşekkür eder çalışmalarınızın devamını dilerim.

M. Akif Orçan:

- Bana bu söyleşi fırsatını verdiğiniz, sanatseverlerle bizi buluşturduğunuz için asıl ben, kendim ve arkadaşlarım adına size teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum.

f. 82- kuyu önündeki adam

KAHRAMANMARAŞ NFKM.'DE TÜRK TASAVVUF MUSİKİ KONSERİ⁽¹⁶⁾

NFKM.'i Açık Hava Tiyatro merkezinde Türk Tasavvuf Musikisi konserinden bir görüntü.

Yaz gecesi serinliğinde NFKM'İ bahçesinde yer alan Açık Hava Tiyatrosu'nda icra edilen Türk Tasavvuf Müziği konseri, izleyicileri uhrevi bir alana taşıdı, sanki... Şef Mehmet Pakdil yönetimindeki konserin güftesine Eren Koca Yunus damgasını vurdu. Açık Hava Tiyatrosu tamamen doluydu. Güftelerin ve bestelerin manevi ikliminde egolar yumuşadı. Manevi alanımız doyuma ulaştı. Daha bir insan, daha bir mümin olmanın erinci yaşandı. Konser geç vakte kadar ilgiyle ve huşuyla izlendi.

Bu konserde saz ve söz heyetinin ve Şef Mehmet Pakdil'in başarılı yönetimiyle oluşan takdir hisleri alkışlara yansıdı. Söz bitti, saz sustu. Dinleyenler, bir mistik rüyadan uyanmışların mahmurluğu içindeydi. Bizlere manevi bir hava solutan Pakdil'e ve ekibine, destek sağlayan Belediye'mize yürekten teşekkürler. Yeni bir konserde buluşmak dileğimizle...

⁽¹⁶⁾ Mustafa Okumuş- Km. Bugün Gaz. 20. 04. 2014

f. 83

f. 84- Türk Tasavvuf Musikisinden zengin görüntüler

KAHRAMANMARAŞ NFKM.'de TÜRK HALK MÜZİĞİ
KONSERLERİ

f. 85-

f. 86-

f. 88- 89 Şef Ali Kulyu'nun yönetiminde Halk Müziğinin başarılı konserlerinden görüntüler.

f. 90 Mehteran enstrüman'ıyla Türk Tasavvuf musiki konserinden bir görüntü

RESSAM M. AKİF ORÇAN'IN BİREYSEYSEL RESİM SERGİSİ SANATSEVERLERLE BULUŞTU⁽¹⁷⁾

(Konuya girerken Sanata ve Sanatçı Değerlerimize Sahip Çıkalım Demek geçiyor İçimden)

f. 91- Açılıştan bir görüntü

Kahramanmaraş Sanat Lisesi Öğretmeni Ressam M. Akif Orçan, emek yoğunluklu, sanat değerli, özenli çalışmasıyla oluşturduğu bireysel resim sergisini, 2 Şubat 2016 günü Milli Eğitim Müdürlüğü Hizmet binası Giriş Salonunda yoğun bir katılımcı önünde sanat dostlarının ilgi ve beğenisine sundu.

Ressam'ın, Türkoğlu merkezli özgün çalışmalarını yansıtan 20 yağlı, 41 sulu boya ve 14 baskı olmak üzere 75 adet tablodan oluşan sergisi, sanatseverler için önemli bir ilgi ve estetik doyum alanı oluşturdu. Tablolar önünde düşünen, yorum yapan gruplar dikkat çekti. Serginin açılışına, Türkoğlu İlçe Kaymakamı Serdar Kartal, Belediye Başkanı Osman Okumuş, İl Milli Eğitim Müdürü M. Emin Akkut, Yerel ve Ulusal Basın temsilcileriyle sanat dostları katıldılar.

⁽¹⁷⁾ Mustafa Okumuş Km. Bugün Gaz. 05. 02. 2016

Ressam M. Akif Orçan'ın oldukça üretken bir aktivitesi var. Onu çok yakından izliyorum. Gelecek vaat eden bir kimliğe sahiptir. İşini çok seviyor. Değişim, yenilenme ve gelişimi hep öne alıyor. Mesleki teknolojiyi, uygulama alanını yakından izliyor. En önemlisi çalışmalarına ruhunu da katıyor. Onu başarıya götüren güç de sanırım budur. İşini severek, keyif alarak yapmak mutluluğunun da ön koşuludur, bence...

f. 92 - Ressamın özgün çalışmalarından bir görüntü

İlk kez yerelde otantik objeleri tuvaline taşıyarak dikkat çekti. Kahramanmaraş'ın tarihi konakları, cumbalı evleri, sokakları, köy kadınları imece grupları onun sanatsal ilgi alanına girdi. Sulu ve yağlı boya tekniği ile çok değerli otantik ve peyzaj eserler üretti. Daha sonraki yıllarda Sanat Lisesi Öğretmenliği sınavına katıldı. Gaziantep Sanat Lisesi Öğretmenliğine atandı. Burada yakaladığı daha özgün ve özgür çalışma ortamını çok iyi değerlendirdi. Bu ortam onu sanatın ikinci aşamasına taşıdı. Soyut resimde değişik teknikler deneyerek kendini hep yeniledi. Bu aşamada derinlik ve döngü figürüyle dikkat

çekti. Yüce Yaradan'ın kâinatın temeline oturttuğu derinlik ve döngü olgusunu başarıyla tuvaline yansıttı.

Gerek Kahramanmaraş NFKM.'de gerekse Gaziantep Sanko Sanat Galerisinde açtığı bireysel ve karma sergilerle adını sanat çevrelerine duyurdu. Kendine bir yer edindi. Zaman-zaman Ulusaldaki sergilere katılım davetiyesi alması, jüri üyeliğine çağırılması, sanırım onun geleceği için çok önemli gelişmelerdir. O bu başarıları kadar da sorumlu bir eğitimcidir. Yetiştirdiği birçok öğrencisini güzel sanatlar fakültelerinde yakından izliyor. Ressamımızın bir de şairlik yanı olduğunu söyleyelim, dip not olarak... Ne var ki yoğun çalışma temposu içinde bu alana zaman ayıramadığı görülüyor.

Madalyonun diğer yüzüne baktığımızda ne yazık ki, iyimserliğimiz bulanıyor. Bu sergilere katılmak, ilgili görünmek, sanat ürünlerini seyretmek ve takdir hislerimizi ifade etmekle görevimizi yapmış sayılacağımızı sanmıyorum. Ne zaman bu sanat tablolarıyla evimizi, işyerimizi bezeme gereksinimi duyarsak, sanırım sanata ve sanatçıya en büyük desteği vermiş oluruz, demeye çalışıyorum.

Kuşkusuz sanatçı ilgi ve destek bekler. Bizim bu konuda bir de özdeyişimiz var: "İltifat marifete, marifete iltifata tabidir." Marifet varsa iltifat esirgenmemelidir. Her yaşta hak edilmiş beğenilerden insanlar, haz alır, mutluluk duyarlar. Bu içsel duygu söze, isteğe dökülmez ama beklentilere yansır. Gelişim ve yetkinleşme elbette bu doyumun ucundadır. Ne var ki her alanda olduğu gibi ressam için de kaynak, öncelikli ve önemli bir sorundur. Çözüm belli, sanat estetiğimizin doyumuna yatırım yapmak...

Halkımızı bu konuda suçlama hakkımızın olduğunu da sanmıyorum. Güzel sanatların her dalında olduğu gibi halkımızın resimle tanışması da oldukça yenidir. NFKM.'in kullanıma girmesiyle beklenen gelişimin önü açılmıştır. Halkımız ilk günlerde bu merkezde açılan sergilere, verilen konserlere, tiyatro ve çeşitli kültürel etkinliklere ilgi duymazken, bugün geldiğimiz noktada başlangıçla kıyaslanamayacak kadar olumlu bir değişim ve gelişim gözleniyor. Görünen o ki zamana ihtiyacımız var. Sanatçılarımız gelecek umuduyla bir süre daha zorluklara katlanmak durumunda... Bir avuç güzel sanatlar sevdalısının omuzlayacağı bu sorun, her zaman diliminde azalarak istenilen sonuca ulaşılacağına inanıyorum. Gelişen toplumlarda mutlaka özverili öncülere ve onları destekleyen güçlere ihtiyaç vardır. Uygarlığın gelişim doğası da bu...

Öncelikle, Türkoğlu İlçesi için yerel boyutlu böylesine bir çalışmaya desteğini esirgemeyen, sonucun sergilenmesine katkı sağlayan, örnek ve öncü Belediye Başkanı Osman Okumuş'a, sıcak ilgisi nedeniyle Kaymakam Serdar Kartal'a, salon tahsisi nedeniyle de Milli Eğiti Müdürümüz M. Emin Aykut'a ve emeği geçen herkese, sanat dostları adına yürekten teşekkürler. Ressam M. Akif Oçan! Eline, yüreğine sağlık, arkası geledenli olsun dileği ve yeni bir sergide buluşmak umuduyla...

NFKM'DE ZEKAI BİLGEN MÜSİKİ VE KÜLTÜR DERNEĞİNİN TÜRK SANAT MÜZİĞİ KONSERİ⁽¹⁸⁾

Zekai Bilgen Musiki ve Kültür Derneği'nin 30 Nisan akşamı “NFKM.’de icra ettiği ve bir müzik şölenine dönüşen Türk Sanat Müziği konseri geç vakitlere kadar coşkuyla izlendi. Kulağımızın pası çözüldü. Estetik algımız doyuma ulaştı. Çok keyif aldık. Seçkin bir dinleyici topluluğu önünde icra edilen konserin sunuculuğunu o güzel Türkçesiyle Emekli Edebiyat Öğretmeni Berrin Bilginer yaptı. Konser, Şef Zekai Bilgen’in başarılı yönetiminde saz ve söz grubuyla (tabir caizse) musiki dostlarını mest etti. Beğeni ve takdir hisleri sık-sık alkışlara yansdı.

Son anda sahne alan, gecenin sürprizi, renkli simasıyla Sayın Ayhan Özerdi. İlerlemiş yaşına karşın ast solistliğini kanıtlarcasına söylediği birbirinden güzel solo şarkılarıyla öne çıktı. Beğeniyle izlendi. Sonuç olarak alkışı bol, doyumlu bir konser izledik. Teşekkürler, Sayın Zekai Bilgen, Teşekkürler, koronun saz ve ses ustalarına. Dilinize, yüreğinize sağlık...

“Müzik ruhun gıdası” sözünü sıkça kullanırız. Bu kullanım müziğin yaşamsallığını da ifade eder. Çoğu zaman ruhsal halimizi bir ezgiye yükler, dudaklarımızda mırıldadığımız bir melodiyi sese dönüştürürüz. O an bilmeliyiz ki ya kederli, ya keyifli ya da efkârlıyız. Bir de annelerin bebekleri için sık-sık söyledikleri içli, sevgi terennümlü, şefkat yüklü ninnilerini anımsayalım...

Biliyoruz ki Allah insanı iki geçeli yaratmıştır. Biri maddesi, diğeri mana yanıdır. Maddi yanımıza dönük gereksinimlerimizi ego yönlendirmesiyle bir şekilde doyuma ulaştırmakta oldukça duyarlıyız. Mana yanımızdaki açlığımızın doyumuna ne yazık ki aynı duyarlılığı gösteremiyoruz. Bu eksikimiz genelde bizi yarım insan olma konumuna düşürüyor.

(18)

f. 93-

Kuşkusuz mana yanımızdaki açlığın doyuma ulaştırılmasında inançtan-bilgiye, güzel sanatlardan- estetiğe, felsefeye ve genel kültüre değin çok boyutlu bir doyum alanı vardır. Yeter ki bu açlığı hissedelim.

Yeter ki söz konusu nimetlere açık olalım, ilgi duyalım. Bunu başardığımız zaman inanın, yarım insan olmaktan kurtuluruz. Düşünsel derinliğimiz doyuma kavuşurken yüreğimiz ısınır, yumuşar ve yetkinleşir. Hoşgörümüz ve zevk alanlarımız zenginleşir, rahatlar. O denli incelikli, sevecen; o denli insan ve de adam oluruz Diye düşünüyorum. Böylece kendimize saygımız ve saygınlığımız da artar. İnsan olmanın onurunu yaşar, mutluluğunu duyarız.

Güzel sanatların tüm dallarında sanatın yaratıcı gücü, estetiğin inceliği vardır; algılayabildiğimiz ölçüde...Kuşkusuz bu konuda müzik çok önemli ve yaygın bir konuma sahiptir. Ses ve sözün bu denli uyumsallığı, şiirle dostluk alanı oluşturduğu, başka bir sanat dalı düşünemiyorum. Güfte, beste, yorum üçgeninde kolektif bir zevkin ve emeğin ürünüdür, müzik...(Burada yinelediğim kimi klasikleşmiş, atasözleri ve deyimler, güzel sanatlar bilinçlenmesine verdiğim duyarlılığın bir ifadesi olarak algılanması dileğimle ...)

“Müzik ruhun gıdasıdır.” Özdeyişini bir kez daha anımsamakta yarar vardır; sanırım. Bu yüzden olmalı ki Osmanlıda ruh hastaları müzikle tedavi edilmişlerdir. Bu uygulamanın en başarılı örneğini

Edirne’de görüyoruz. Bugün bu uygulama çağdaş tıpta da “MÜZİKOTRAPATİ” adıyla yerini almıştır.

Müziğin evrensel bir alan olduğunu biliriz. Her ulusun kendi kültürü içinde bir müzik anlayışı ve zevki vardır. Ancak günümüzde küreleşen bir dünyada yaşıyoruz. Bu nedenle sanatın her dalında olduğu gibi müzik de farklı kültürlerin etkisine açıktır. Bu yüzden ki müzik algı ve etkilenişimizde giderek ayrışmalar oluşuyor. Her ilgi ve zevk alanına hitap eden ayrı-ayrı müzik türleri ya da yorumlarıyla iç içe yaşamaya başladık bile...

Söz gelimi, yetişkin kuşaklar sanatsal değeri ağır basan, dinlendirici müzik türlerine ve yorumlarına daha duyarlıdır. Bunlar daha çok zevk ve dinlenme amacını öne alırlar. Oysa genç kuşaklar, (gürültü müziği dense de) daha hareketli, daha çok sesli, coşkulu, kıvrak müziği seviyorlar. Yaşlı kuşağı çok yoran bu müzik türleri, geçlerin coşkularını devinime(harekete) dönüştürerek, onlarda enerji boşalmasını sağlıyor, rahatlatıyor, olmalı.

Böyle de olsa, Türk Sanat, Türk Tasavvuf ve Türk Halk müziğinin bizim zevkimizi yansıtan, içimizi ısıtan, ruhumuzu okşayan saz ve ezgilerimizin keyfi bir başkadır. Bu nedenle gençlerimiz kendi müziğimizi de tanımalılar, sevmeliler. Bir gün gelecek onlar da bu limana sığınacaklar. Demek geçiyor, içimden...Sonuç olarak:

Sunucusu, koro şefi, ses ve saz sanatçılarıyla son derece uyumlu, başarılı bir Türk Sanat Müziği konseri izlemekten (yaşım itibariyle) keyif aldığımı söylemeliyim. Kurdukları bu müzik sofrasında açlığımızı doyuran, başta konserin Şefi Zekai Bilgen olmak üzere tüm saz ve ses ustalarını, bu organizasyonda emeği geçen diğerlerini bir kez daha takdirle kutluyor; başarılarının devamını diliyor, başka bir konserde buluşma dileğimi yineliyorum.

f. 94- Koronun saz ve söz grubundan bir görüntü

EĞİTİMDE BİREYLERİ SOSYALLEŞTİREN KÜLTÜR VE SANAT ETKİNLİKLERİ

Kahramanmaraş Millî Eğitim Müdürlüğü, özellikle 2004-2012 yılları arasında öğretmen ve öğrencilerle gerçekleştirdiği sanatsal etkinliklerle ilin bu alandaki gelişiminde önemli rol oynamıştır. Bu dönemde oluşturulan “Türk Halk Müziği Öğretmenler Korusu” ve “Türk Sanat Müziği Öğretmenler Korusu”, Sabancı Kültür Merkezinde ve Necip Fazıl Kısakürek Kültür Merkezinde vermiş olduğu konserlerle sosyal hayatımıza renk katmıştır.

Yine kuruculuğunu ve yönetmenliğini Ramazan Avcı'nın yaptığı “Öğretmenler Tiyatro Grubu”nun ilimizde sahnelediği “Komşu Köyün Delisi”, “Türkçem Eyvah”, “Çatallı Köy” oyunları, o dönem için şehrin tiyatro ihtiyacına cevap veren etkinlikler olmuştur.

T.C.
KAHRAMANMARAŞ VALİLİĞİ
İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

ÖĞRETMENLER TİYATRO GRUBU
KOMŞU KÖYÜN DELİSİ
(İki Perdelik Komedî)
ÜSTÜN DÖKMEN

Deli Hamdi : İsmail GENÇOĞLAN
Muhtar : H.Veli KAMIŞ
Güllüdan : Dilek ÇELEBİ
Osman : Abdullah YAĞCIOĞLU
Rüstem : Ahmet BAĞCI
Tahir : Ali ÖZTÜRK
Salih : Ali Şamii DANACI
I. Kadın : Fatma YILDIRIM
II. Kadın : Ayşe SİMŞEK
Öğretmen: M. Ali KABAK

Hatice : Kymet KIVILCIM
Hüseyin Ağa : Melih ATILGAN
Ömer : Nurgül ÖZİNCE
Ramazan : Ridvan KESKİN
Hasan : Savaş KESKİN
Aydoğan : Aykut GÜMÜŞ
İbrahim : Serdar ACER
Remzi : Mervüt SOĞAN
İşk-müzik : Abdullah ÖZTÜRKERİ
Makyaj : Zübeyde SÖYLER
Dekor : Fırat GÜRBÜZ

Yönelmen: Ramazan AVCI - Aykut GÜMÜŞ

NEÇİP FAZIL KISAKÜREK KÜLTÜR MERKEZİ 18.01.2008 SAAT: 19.30

Bir toplumda Sanatın gelişimi, sevdirmesi eğitimle mümkündür. Genç yaşta bireylerin bu alanda eğitilmesi medenî bir toplumun inşası demektir. İl millî eğitim müdürlüğü tarihini incelediğimiz zaman özgün sanatsal etkinliklerin yine 2004-2012 yılları arasında yoğun bir şekilde gerçekleştiğini görürüz. Benim de zaman zaman jüri, dinleyici, izleyici olarak tanık olduğum “Liseler Arası Tiyatro Şenliği”, Aksu Televizyonundan canlı yayınlanarak adını ülke geneline duyuran “Liseler Arası Şiir Okuma Yarışmaları”, “Liseler Arası Türk Halk Müziği Yarışmaları”, “Şiir, Hikâye, Resim Yarışmaları”, eğitime estetik ve heyecan katan etkinlikler olmuştur.

On İki Şubat Ruhunu Ülkeye Tanıtan Etkinlik: Madalyalı Kahraman Şehir

Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesinin On İki Şubat etkinlikleri arasında yer alan ve şehrin milli mücadelemizdeki yerini ve kahramanlığını ülkeye yayan, ülke genelindeki bir buçuk milyon ortaokul öğrencilerine yönelik olarak düzenlediği Ülke Geneli Madalyalı Kahraman Şehir konulu resim ve şiir yarışması kentin tanıtımına önemli katkı sağlamaktadır.

KAYNAKÇA

1) “ Cumhuriyetimizin 75. Yılında Kahramanmaraş” (Eski yeni fotoğraflarla) Lazer Ofset. Ankara- 1999

2) “Osmanlı Salnameleri’nde Maraş Sancağı.” (İki Cilt) 1284-1326 (1867-1908) Doç. Dr. Sait ÖZTÜRK- Düzey/ 2006 (Kahramanmaraş Belediyesi Kültür-Sanat armağanı)

3) “ Kahramanmaraş-Karasu” Yayına Hazırlayanlar: M. Nedim Tepebaşı, M. Fatih Ertaş, Çetin Canlı, Mehmet Demirrkol. Hat Baskı Sanatı/ İstanbul-2006

4) “ 2002- 2007 Kahramanmaraş Belediyesi Hizmetleri” (Fotoğraflarla) Yayın Kurulu: M. Nedim Tepebaşı- M. Fatih Ertaş- Çetin Canlı. Yılmaz Ticaret Matbaası Kahramanmaraş- 2007

5) “ Aşiretlerin İskânları. Bekir Sami Bayazıt.” 2. Baskı. Antakya- 2008

6) “ Maraş Merkez Ağzı. Hacı Ali Özturan.” Faajans/ Kahramanmaraş- 2009

7) “ Kahramanmaraş Öykü Günleri” Hazırlayanlar: Duran Boz, Erdoğan Aydoğan. Öncü Basımevi- İskitler/ Ankara- 2010

8) “ Eski Maraş’ta Örf’ler , Âdetler ve İctimâî Hayat. Hazırlayanlar: Yaşar Alparslan, Hacı Ali Özturan. Öncü Basımevi/ Ankara- 2010

9) “Maraş’ta Bir Devr-i Âlem” (Eski siyah-beyaz fotoğraflarla) Bahçıvanlar Basım San. Konya. Ocak- 2012

7) “ Kahramanmaraş’ın Geleneksel Bahçe Çiçekleri”, M. Kemal Kuşçuoğlu. Halim Ofset Form Matbaacılık. Kahramanmaraş- ?

10) “Kahramanmaraş Türküleri ve Oyun Havaları” Duran Boz – Fatoş Derbent. Öncü Basımevi- İskitler/ Ankara – 2012

11) “Şehr-i Maraş’ı Bir Temaşa”(Renkli Fotoğraflarda) Pelin Ofset Tipo Matbaacılık. Ankara – 2012

12) “Uluslar Arası Dulkadir Beyliği Sempozyumu,) Üç Cilt. Hazırlayan

Editör: Cevdet Kabakçı – Serdar Yakar. Kristal Reklam ve Matbaacılık. Haziran - 2012

13) “Kahramanmaraş Beylik ve Osmanlı Dönemi Sivil Mimarlık Eserleri” İki Cilt. Hazırlayan- Genel Yayın Yönetmeni: Fatih Adanır. (KUDEB) Kahramanmaraş- 2012

14) “Kahramanmaraş Beylik ve Osmanlı Dönemi Çeşmeleri ve Köprüleri.” Bir Cilt. Hazırlayan, Gel Yayın Yönetmeni: Fatih Adanır. (KUDEB) Kahramanmaraş- 2012

15) “ Kahramanmaraş Beylik ve Osmanlı Dönemi Çarşıları. Bir Cilt. Hazırlayan Genel Yayın Yönetmeni: Fatih Adanır. (KUDEB) Kahramanmaraş- 2012

16) “ Kahramanmaraş Beylik ve Osmanlı Dönemi Medreseleri. Bir Cilt. Hazırlayan Genel Yayın Yönetmeni: Fatih Adanır. (KUDEB) Kahramanmaraş- 2012

17) “ Kahramanmaraş Beylik ve Osmanlı Dönemi Dini Yapılanma. Bir Cilt. Hazırlayan Genel Yayın Yönetmeni: Fatih Adanır. (KUDEB) Kahramanmaraş- 2012

18) “ Dostozan (M. Hanifi Sarıyıldız) Hayatı ve Eserleri” Hazırlayan: Serdar Yakar. Öncü Basımevi- İskitler/ Ankara- 2012

19) “ Şairlerin Dilinden Kahramanmaraş.” Hazırlayan: Ramazan Avcı. Öncü Basımevi. İskitler/ Ankara- 2013

20) “ Kahramanmaraş’ın Öyküsü (Mahalle, Cadde, Sokak, Park) İki Cilt. Hazırlayan: Serdar Yakar- Dergah Ofset- 2013

21) “ Kahramanmaraş Coğrafyası.” Ahmet Diker. Şahinkaya Matbaacılık- Bağcılar/ İstanbul- 2013

22) “ Maraş Merkez Ağzında Kullanılan Deyimler.” Hacı Ali Özturan. Noya Medya/ Kahramanmaraş- 2014

23) “ Kahramanmaraş El Sanatları” (İki Cilt) Hazırlayanlar: Prof. Dr. H. Feriha Akpınarlı, Yrd. Doç. Nursel Baykasoğlu, Arş. Gör. Dr. Gülten Kurt, İbrahim H. Yılmazoğlu, Eshabil Yıldız – Hangar Marka İletişim Reklam Hizmetleri Yayıncılık. Kızılay/ANKARA- 2014

24) “ Uluslar Arası Cumhuriyet Dönemi’nde Maraş Sempozyumu Bir Cilt. Editör: Cevdet Kabakçı – Serdar Yakar. Öncü Basımevi İskitler/ Ankara, Mart - 2014

25) “ Mado Geleneksel Lezzetlerinde Kahramanmaraş Beslenme Kültürü. I. Cilt. Komisyon. Mado Yayını/ Ankara- 2015

26) “ Karacaoğlan’dan Günümüze, Kahramanmaraşlı Şairler” Hazırlayan: Ramazan Avcı. Has Ofset Matbaacılık, K.Maraş- 2015

27) “ 1914 Yılı Maraş Kazası. Editörler: Yaşar Alparslan, Doç. Dr. Emin Toroğlu. Öncü Basınevi/ Ankara- 2015

28) “ Akdeniz’in Altın Kenti KAHRAMANMARAŞ.” Editörler: Prof. Dr. Orhan Doğan, Uzm. Ramazan Avcı, Uzm. Serdar Yakar. Kahramanmaraş Valiliği İL Kùltür ve Turizm Müdürlüğü Yayını

KISALTMALAR

. AVASIM: Halife Hz. Ömer devrinden itibaren İslâm Ülkeleriyle Bizans arazisini birbirinden ayıran Suriye-Anadolu askeri hudut ve müdafaa sahalarına verilen ad. Başlıca “AVASIM” şehirleri Adana, Misis, Tarsus, Maraş ve Malatya. (ML. Cilt: I, sf/ 877)

- . Arş. : Araştırma
- . AVM.: Alışveriş Merkezi.
- . Bşk.: Başkan
- . Bk. : Bakanlık
- . BİLSEK: Bilgi, İletişim, Sanat, Eğitim ve Kültür- Gençlik- Kulübü
- . Bl. : Belediye
- . Bş. : Büyükşehir
- . Doç.: Doçent
- . Dk.: Dulkadiroğlu
- . Dr.: Doktor
- . Ed.: Edebiyat
- . f. : fotoğraf
- . Gaz.: Gazete
- . Gör. : Görevlisi
- . GSF.: Güzel Sanatlar Fakültesi
- . Hz.: Hazretleri
- . Hzn.: Hazırlayan
- . İ.: İlçe
- . KAFUM.: Kahramanmaraş Fuar Merkezi
- . KAHTAB.: Turizm Alt Yapı Birliği
- . KKSD.: Kahramanmaraş Kültür Sanat Derneği
- . Km.: Kahramanmaraş
- . KSÜ.: Kahramanmaraş Sütçü İmama Üniversitesi
- . KTB.: Kültür Turizm Bakanlığı
- . KUDEB.: Koruma, Uygulama, Denetleme, Bürosu
- . KÜSEV.: Kültür Sanat Evi

- . K.: Kütüphane
- . Mah.: Mahalle
- . MAKM.: Mehmet Akif Kültür Merkezi
- . ML.: Meydan Laruse
- . NFKM.: Necip Fazıl Kültür Merkezi
- . Uzm.. Uzman
- . PIAZZA.: Toplum için ayrılmış, üstü kapalı, geniş alan
(yaşam merkezi)
- . Prof.: Profesör
- . San.: Sanayi
- . STK.: Sivil Toplum kuruluşu
- . ŞSE.: Şahika Sanat Evi
- . Yrd.: Yardımcı

MUSTAFA OKUMUŞ

(Özgeçmiş)

Eğitimci-Yazar, Şair ve Araştırmacı Mustafa OKUMUŞ, 1932 yılında Kahramanmaraş'ın Türkoğlu ilçesi Karalar köyünde (Beyoğlu Mah.) doğdu. İlköğretimini kendi köyünde, orta öğretimini Düziçi Köy Enstitüsü'nde tamamladı.

1951'de ilkokul öğretmeni olarak Milli Eğitim'de göreve başladı. 1960'da Gazi Eğitim Enstitüsü Edebiyat grubu bölümünü bitirdi. Aynı yıl Kahramanmaraş Lisesi'ne atandı. Bu okulda uzun yıllar öğretmenlik ve yöneticilik yaptı.

1964-1969 Yıllarında Kahramanmaraş İmam-Hatip Lisesi'nde edebiyat öğretmenliği yaptı. Buradan Kahramanmaraş Orta Okulu Müdürlüğüne atandı. Emeklilik öncesine kadar bu görevde kaldı.

9. Milli Eğitim Şuarası ön hazırlık komisyonlarında görev aldı. 1967 Kahramanmaraş İl Yıllığı hazırlama çalışmalarına katıldı. Vilayet onayıyla, yeni açılan Kahramanmaraş Ticaret Lisesi geçici kuruculuğunda görevlendirildi. Kadro oluşuncaya değin, ek görev olarak söz konusu lisenin alt yapısının oluşumuna katkı sağladı.

Kahramanmaraş Kültür Sanat Evi (KÜSEV) kurucuları arasında yer aldı. Halen bu derneğin üyesi ve derneğin yayın organı "ALKIŞ" dergisi yazarlarındandır. Ayrıca Gâvur Gölü ve Doğal Hayatı Koruma derneğinin kurucuları arasında yer aldı, Kahramanmaraş Kültür Sanat derneğinin de üyesidir.

1081'de kendi isteğiyle emekli oldu. Aynı yıl Kahramanmaraş'tan yılın öğretmeni seçildi. Milli Eğitim Bakanlığı ve çeşitli kuruluşlardan ödüller aldı. Şiir, deneme, öykü ve araştırma türlerinde yoğunlaşıyor. Bu türlerde eserleri var. Şiirlerinden bir demet, özgeçmişiyile birlikte ilk kez 1992'de İstanbul-Edik dergisinde yayınlandı.

Yazın hayatına kimi dergilerde devam ediyor:

Abece, Altın Külâh, Alkış, Aşkın Elif Hali, Aykırısanat, Edebiyat Yaprağı, İmaj, Söylem, Kardelen, Turunç, Yeni Ufuk, ve Usare gibi düşünce-sanat ve edebiyat dergilerinde yazdı; yazmaya devam ediyor. Yeni Haber ve K.Maraş'ta Bugün adlı yerel gazetelerde (Düşüncenin Ufku) köşe yazarlığı yaptı.

Yayınlanmış Eserleri:

- 1-Gönül Bahçesi (Şiir)1996. Lâzer Ofset- Ankara
- 2-Beyoğlu Beldesi (Araştırma) 2000. Selçuk Ofset- K.Maraş
- 3-Mavi Beklentiler (Deneme) 2004. Dolunay Yayınları- K.Maraş
- 4-Beyoğlu Beldesi II (Araştırma) 2006. Sakınmaz Ofset- K.Maraş
- 5-Uzaklara Özlem (Şiir) 2007. Yılmaz Ofset- K.Maraş
- 6-Kendimiz Olabilme Erdemi (Deneme) 2010. Çağrı Yayınları- İstanbul
- 7-Gâvur Gölü Havzası (Araştırma) 2011. Kentvizyon Yayınları- Gaziantep
- 8-Beyoğlu'nun Gülen Yüzü (Araştırma) 2013
- 9-Çoban Yıldızı (Öykü) 2014. Çağrı Yayınları- İstanbul
- 10-Kendini Tanımadan Gidenler (Deneme) 2015 Çağrı Yayınları- İstanbul
- 11-Kırsaldan Kentsele (Sosyalleşme, Kültür-Kültür, Sanat) (Araştırma)